

T.C.
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

VARILMAZIN ÖTESİNDE BİR ŞAİR: AHMET KAÇAR'IN
HAYATI, ESERLERİ VE EDEBİ ŞAHSİYETİ ÜZERİNE BİR
ARAŞTIRMA

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Ümran TURGUT

GİRESUN
Aralık, 2018

T.C.

**GİRESUN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI**

**VARILMAZIN ÖTESİNDE BİR ŞAİR: AHMET KAÇAR'IN
HAYATI, ESERLERİ VE EDEBİ ŞAHSİYETİ ÜZERİNE BİR
ARAŞTIRMA**

**A POINTS BEYOND THE VILLAGE: A RESEARCH ON THE
LIFE, WORKS AND LITERATURE OF AHMET KAÇAR**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Ümran TURGUT**

**Danışman
Prof . Dr. Nazım ELMAS**

**GİRESUN
Aralık, 2018**

JÜRİ ÜYELERİ ONAY SAYFASI

Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün tarihli toplantısında oluşturulan jüri, Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Ümran TURGUT'un "Varılmazın Ötesinde Bir Şair: Ahmet Kaçar'ın Hayatı, Eserleri ve Edebi Şahsiyeti Üzerine Bir Araştırma" başlıklı tezini incelemiş olup aday..... tarihinde, saat... da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Aday çalışma, sınav sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Sınav Jürisi	Unvanı, Adı Soyadı	İmzası
Üye (Başkan)		
Üye		
Üye		
Üye		
Üye		

ONAY

...../...../2018

Doç. Dr. Güven ÖZDEM
Enstitü Müdürü

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “**Varılmazın Ötesinde Bir Şair: Ahmet Kaçar’ın Hayatı, Eserleri ve Edebi Şahsiyeti Üzerine Bir Araştırma**” adlı çalışmamın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım kaynakların kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

25/12/2018

Ümran TURGUT

ÖN SÖZ

1953 yılından itibaren bestelenen şiirleriyle sanat dünyasında varlık göstermeye başlayan Ahmet Kaçar, bu tarihten sonra da Türk müziğinde çok sevilen ve üzerinden yıllar geçmesine rağmen halen beğenilerek dinlenen; *Unut Beni Kalbimdeki Hicranla Yalnız Kalayım, Anar Ömrünce Gönül Giden Sevgilileri* gibi birçok şarkının güftesini yazmıştır. Ancak şair edebiyatımızda hak ettiği yeri henüz bulamamış; kişiliği ve eserleri üzerinde inceleme yapılması gereken bir şahsiyettir.

“Çok gün çok gece önce
Ve asırlar sonrayım
Kendi kendime ben de
Bir karanlık dünyayım”

Kendisini bu dizelerle tanımlayan ve neredeyse bir asra yaklaşan yaşamını sanata ve şiire adayan Kaçar, hayatıyla ilgili bilgi vermekte çok da cömert değildir. Belki de onun bu sır dolu ve mütevazı kişiliği edebiyat dünyasında çok fazla bilinmemesine sebep olmuştur. Bu durumdan yola çıkarak ve şairin sanatı tanımlayan sözlerinden esinlenerek çalışmamızın başlığını “Varılmazın Ötesinde Bir Şair: Ahmet Kaçar’ın Hayatı, Eserleri ve Edebi Şahsiyeti Üzerine Bir Araştırma” olarak belirledik.

Bugüne kadar Ahmet Kaçar hakkında edebiyat araştırmacıları tarafından bir iki değerlendirmenin dışında, şiirini tüm yönleriyle yorumlayan, yapısal ve estetik özelliklerini ortaya koyan kapsamlı bir çalışma yapılmamıştır.

Biz bu çalışmamızda şairin edebi şahsiyetini tespit ederek edebiyatımızın içindeki yerini belirlemeye çalıştık. Amacımıza ulaşabilmek için şairin basılı eserlerini, elektronik ve görsel yayın ortamındaki mülakatlarını içeren kayıtlarını edindik. Çalışmamız boyunca elimizdeki

materyalleri tarayıp, oluşturduğumuz verileri desteklemek için şairin bizzat kendisiyle, gerek yüz yüze gerekse telefonla iletişim kurarak görüşmeler yaptık.

Çalışmanın giriş kısmında Ahmet Kaçar'ın şiirini değerlendirebilmek için Cumhuriyet sonrası Türk şiirinin görünümüne değinilmiş, Kaçar'ın bu yıllarda kendisini nasıl konumlandığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Giriş bölümünden sonra birinci kısımda şairin hayatı, edebi çevrelerle tanışması, sanat ve şiir alanındaki görüşleri ve düşünceleri ele alınmıştır.

İkinci kısımda elde ettiğimiz bu veriler ışığında Ahmet Kaçar'ın şiirlerinin tema, dil, üslup ve ahenk özelliklerini, şiirlerinden örnekler vererek her biri ayrı başlıklar altında incelemeye gayret gösterdik. Şairin bestelenmiş şiirlerini bu bölümün sonunda tematik ve estetik yönden inceledik. Sonuç kısmında elde ettiğimiz bulguları tekrar gözden geçirmek suretiyle şairin edebiyat bilimi içerisindeki konumunu tespit etmeye çalıştık.

Bu tezi hazırlama aşamasında beni destekleyen ve yol gösteren, tecrübe ve bilgilerini benden esirgemeyen saygıdeğer danışman hocam Prof. Dr. Nazım ELMAS'a, araştırma ve çalışma safhamda bana her türlü kolaylığı sağlayan, ne yazık ki çalışmamız sırasında hayatını kaybeden şairimiz Ahmet KAÇAR'a, fikir ve görüşleriyle beni yüreklendiren değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi Abbas KARAAĞAÇLI'ya, her zaman olduğu gibi bu çalışma sürecinde de benden maddi manevi desteğini esirgemeyen aileme ve kıymetli eşim Ali TURGUT'a teşekkürü borç bilirim.

Ümran TURGUT

Giresun, 2018

ÖZET**TURGUT, ÜMRAN, VARILMAZIN ÖTESİNDE BİR ŞAİR: AHMET KAÇAR'IN HAYATI, ESERLERİ VE EDEBİ ŞAHSİYETİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA, YÜKSEK LİSANS TEZİ, GİRESUN,2018**

Ahmet Kaçar sanat camiasında bestelenen şiirleriyle tanınmış, ancak şair kimliği bilimin dikkatinden uzak kalmış olan Cumhuriyet dönemi şairlerindedir. Şairin edebi kişiliği üzerine bugüne kadar kapsamlı bir çalışma yapılmamıştır.

Üç bölümden oluşan bu çalışmanın giriş kısmında şairin şiirlerini yazmaya ve yayımlamaya başladığı dönemin panoraması çizilerek, birinci bölümde Ahmet Kaçar'ın hayatı, sanatı ve şiirleri tüm yönleriyle ele alınmış; ikinci bölümde ise şairin eserlerini vermeye başladığı dönemde kendisini nasıl konumlandığı, şiirlerini kurgulayış biçimi incelenerek tematik ve estetik yapısı değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Çalışmanın sonuç kısmında elde edilen verilerle Ahmet Kaçar'ın Türk edebiyatı içindeki konumu belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Şiir, edebiyat, beste, dil, Ahmet Kaçar.

ABRASCT

**TURGUT, ÜMRAN, A POINTS BEYOND THE VILLAGE: A RESEARCH
ON THE LIFE, WORKS AND LITERATURE OF AHMET KAÇAR,
MASTER'S THESIS, GİRESUN, 2018**

Ahmet Kaçar is one of the Turkish republican period poets known in the artistic area with his poems set to music but who did not interested any further scientific disiplines. There ar not any academic research realized on the literary personality of the poet.

In this research constructed in three parts, we will, in the introduction, present a panorama of the historical period where the poet began to write and publish his poems. In th first part, we will overview his whole life, art and poetry. In the second part, we will evaluate how the poet presents himself in the period where he began to create; and then realize a thematic and aesthetic analyze of his work based on the evaluation of his structural style.

In reference to the data collected, we will determine, in the conclusion, the place of Ahmet Kaçar in Turkish Literature.

Keywords: Poetry, litterature, musical composition, language, Ahmet Kaçar

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ..	I
ÖZET.....	III
ABSRASCT.....	IV
İÇİNDEKİLER.....	V
KISALTMALAR.....	VII
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM**ŞAİRİN HAYATI, SANATI VE ESERLERİ HAKKINDA**

1. HAYATI HAKKINDA.....	5
1.1. Öğrenim Hayatı.....	7
1.2. Askerlik ve Memuriyet Hayatı.....	10
2. EDEBİ ÇEVRELERLE TANIŞMASI	11
3. EDEBİ ŞAHSİYETİ VE HAKKINDA YAZILANLAR.....	18
4. SANATI VE ŞİİR HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ.....	19
5. ESERLERİ	23
5.1. Yayınlanmış Şiir Kitapları	23

İKİNCİ BÖLÜM**ŞİİRLERİ**

1.ŞİİRLERİNDE TEMA.....	27
1.1. Yalnızlık	27
1.2. Aşk	31
1.3. Tabiat	32
1.4. Siyaset ve Yerleşik Düzeni Eleştiri.....	36
1.5. İnsan.....	40
1.6. Anadolu ve Cumhuriyet Sevgisi	43
1.7. Giresun.....	45
2.DİL.....	47
2.1. Konuşulan Dilden Yararlanma.....	48
2.2. Kavram Karşıtlığından Yararlanma	49
2.3. Atasözü ve Deyimlerden Yararlanma	51
2.4. Yöre Ağızlarına Özgü Kullanım	52
3.ÜSLUP	54
3.1. Ahmet Kaçar'ın Üslubu.....	56
3.2. Metafizik Şiir Etkisi	56
3.3. Saf Şiir Etkisi	58
3.4. Tasavvufi Söyleyiş.....	61
3.5. Aşkı İfade Etme Biçimi.....	62
3.6. Ben'in Yansıması.....	63
3.7. Dörtlüklere Yöneliş.....	65

3.8. Divan Şiiri Etkisi.....	67
3.9. METİNLERARASILIK.....	69
3.9.1. Alıntı Biçiminde Kurulan Metinlerarası İlişkiler.....	71
3.9.2. Gönderme/Gösterge Biçiminde Kurulan Metinlerarası İlişkiler.....	75
3.9.3. Anıştırma Biçiminde Kurulan Metinlerarası İlişkiler.....	82
4. AHENK.....	89
4.1. Vezin Ve Kafiye.....	89
4.2. YİNELEME GRUPLARI.....	92
4.2.1. Ön Yineleme.....	92
4.2.2. Tüm Dizesi Ön Yineleme Olan Şiirler.....	93
4.2.3. Art Yinelemeler.....	94
4.2.4. Bağlaç Yinelemesi.....	96
4.2.5. Kıvrımlı Yineleme.....	96
4.2.6. Zıt Yapılı Yineleme.....	97
4.2.7. İkizleme.....	98
5. BESTELENMİŞ ŞİİRLERİ.....	99
SONUÇ.....	109
BİBLİYOGRAFYA.....	111
DİZİN.....	115

EKLER

1. YAYINLANMAMIŞ ŞİİRLERİ.....	116
2. EL YAZISI İLE YAZILMIŞ ŞİİRLER.....	119
3. NOTALAR.....	121
4. RESİMLER.....	127
BİYOGRAFİ.....	140

KISALTMALAR

akt.	: Aktaran
bkz.	: Bakınız
çev.	: Çeviren
haz.	: Hazırlayan
S	: Sayfa
TDK	: Türk Dil Kurumu
TRT	: Türkiye Radyo Televizyonu
TSM	: Türk Sanat Müziği
TV	: Televizyon
vd.	: Ve diğerleri
vb.	: Ve benzeri
YKY	: Yapı Kredi Yayınları

GİRİŞ

Ahmet Kaçar'ın şiirlerini yerinde ve doğru değerlendirebilmek için şairin şiirlerini yazmaya başladığı dönemlerde Türk şiirinin nasıl konumlandığına bakmak gerekecektir. Kaçar'ın ilk şiir denemeleri çocuk yaşlarda, henüz ilkokul sıralarında başlamıştır. Şairin *Sonbahar* adlı şiiri 1939 yılında Çocuk Esirgeme Kurumunun süreli yayınlarından olan *Çocuk* dergisinde yayımlanmıştır. Ancak Ahmet Kaçar'ın ciddi manada edebiyata ve şiire yöneldiği, eser vermeye başladığı yıllar 1950'lerdir. Dolayısıyla şairin ürünlerini vermeye başladığı dönem Cumhuriyet dönemidir.

1920-1940 yılları arasında oluşan Türk şiirinin en belirgin özelliği, savaştan yeni çıkmış olmanın ve 29 Ekim 1923'te Cumhuriyet'i kurmanın getirdiği coşku ile eskiden hızlı bir kopuş ve eskiyi reddederek yerine yeninin konulması çabaları olmuştur. Yenileşme çabaları Tanzimat dönemiyle başlayıp Servet-i Fünun ve Fecr-i Ati topluluğu ile büyük aşama kaydetmiştir. Cumhuriyet dönemini hazırlayan süreçte, Türk aydınlarının en çok ilgilendikleri düşünce akımları aynı zamanda Cumhuriyet'ten sonra da etkisini sürdüren Türkçülük-İslamcılık ve Batıcılık akımları olmuştur. Buna karşılık 1910-1923 yılları arasındaki edebiyat faaliyetlerinin odak noktasını Milli Edebiyat Akımı oluşturmaktadır. “İlerlemenin milli bir edebiyat oluşturmakla, milli edebiyatınsa milli bir dille olabileceğini savunan ve öncülüğünü Ömer Seyfettin, Ali Cenap ve Ziya Gökalp'ın yaptığı, *Genç Kalemler* dergisinde yayımlanan “Yeni Lisan” makale dizisine dayanarak “Yeni Lisan Hareketi” milli edebiyat akımının bu ilk dönemdeki özel adı gibidir”(Daşcıoğlu,2012,11).

Yeni Lisan yazılarıyla özellikle yazı ve konuşma dilini birleştirerek dilde sadeleşme çabalarının hızlanması, hece vezninin Türk şiirinde genel kabul görür hale gelmesi Cumhuriyet'ten hemen önce atılan yenileşme adımlarından bazılarıdır. Bu yenileşme arayışları Cumhuriyet döneminde daha da ivme kazanarak meyvelerini vermeye başlamıştır. *Beş Hececiler*,

Hecenin İkinci Kuşağı, Yedi Meşaleciler, Garip Akımı ve İkinci Yeni gibi şiir hareketleri ve topluluklarının ortaya çıkması bunun bir sonucudur.

Çağdaş şiirin yeni oluşum hareketlerinden biri Orhan Seyfi Orhon, Halit Fahri Ozansoy, Enis Behiç Koryürek, Yusuf Ziya Ortaç, Faruk Nafiz Çamlıbel'in oluşturduğu *Beş Hececiler* diye anılan hecenin birinci kuşağıdır. Bunlar hece veznini dönemin Türk şiirinin ana özelliği haline getirmişlerdir. Yurt sevgisini hece ölçüsüyle kaleme alan bu kuşağın en önemli özelliklerinden biri de sade Türkçeyi edebiyat ve şiir dili haline getirmeleridir. "Beş Hececiler sade Türkçenin kullanılması ve yaygınlaşması üzerinde ısrarla dururlar. Aruz vezniyle de sade Türkçe şiirler yazılabileceğini gösteren örnekler vermişlerdir. Şiirlerinde zaman zaman halk söyleyişlerine rastlansa da kelime seçimlerinde özenlidirler. Sade Türkçenin yerleşmesi ve hece vezninin yaygınlaşmasındaki çabalarıyla Türk Edebiyatındaki yerlerini alırlar. Türk Edebiyatına en büyük katkıları yaşayan, konuşulan dili edebiyata yerleştirmeleridir" (Ürkmez,2009,446).

Dönemin dikkat çeken topluluklarından biri de Hecenin İkinci kuşağıdır. Bu kuşağın en önemli temsilcileri Ahmet Hamdi Tanpınar, Ahmet Kutsi Tecer, Necip Fazıl Kısakürek, Ahmet Muhip Dıranas, Cahit Sıtkı Tarancı'dır. Milli edebiyat akımının başlattığı yalın Türkçe ve hece vezni mücadelesinin asıl zaferini hecenin ikici kuşağı diye anılan grubun başardığını ifade eden Daşcıoğlu; "Bu isimlerin Türk edebiyatında modernizm, duygu-ses ve imge örgüsünü titizlikle işlendiğini, şiirleriyle en ileri ortak aşamayı temsil ederlerken; birinci kuşağın şairlerinde görülen şiirdeki biçim arızaları ve duyuş tarzındaki yüzeyselliğinin bu şairlerde görülmediğini, şiirlerinde halk şiiri özellikleri ile birlikte özellikle Fransız sembolistlerinin belirgin bir etkisi olduğunu" (Daşcıoğlu,2012,31) belirtmektedir.

Cumhuriyet döneminin ilk edebiyat topluluğu Yedi Meşale'dir. Amaçları şiire büyük bir yenilik getirmek olan; ancak bu amaçlarına pek ulaşamayan topluluk, yayın organı olarak kendi dergilerini kullanmayı düşünmüşlerdir. Yazı İşleri Müdürlüğünü Yusuf Ziya'nın yaptığı Meşale

dergisinin 1928 Temmuzunda yayımlanan ilk sayısında Ahmet Haşim'in yazdığı "Yedi Meş'aleciler" başlıklı başyazıyla birlikte Cevdet Kudret, Ziya Osman, Sabri Esat, Necip Fazıl, Yaşar Nabi, Vasfi Mahir ve Yusuf Ziya'nın şiirleri, Fransız sembolist şairlerinden Albert Samen üzerine yapılan bir değerlendirme ve Kenan Hulusi'nin bir öyküsü ile Yusuf Ziya'nın dergiyi ve topluluğu destekleyen bir yazısı yayımlanmıştır.

Topluluk amaçlarını *Yedi Meş'ale* adıyla yayımladıkları kitabın ön sözünde şöyle açıklamışlardır:

“...taklitten, edebiyatın bu baş belâsından kendimizi kurtarmayı en büyük vazife bildik. Yazılarımızda ne dünün mızımız ve soluk hislerini, ne son zamanların renksiz ve dar Ayşe, Fatma terennümünü bulacaksınız. Biz her şeyden evvel duygularımızı başkalarının manevî yardımına muhtaç kalmadan ifade etmeye çalıştık... Kariler aynı his ve fikirlerin değiştirile değiştirile kendilerine sunulmasından bıktılar, usandılar. İşte biz edebiyatta bu çürük zihniyetle mücadele etmek istiyoruz. Canlılık, samimiyet ve daima yenilik: Bizi müşterek bir eser neşrine teşvik eden fikirlerimizi bu suretle izah edebiliriz (Önertoy,1993,38-39).

Cumhuriyet dönemi Türk şiirinde bir dönüşümün başlangıç noktası da Orhan Veli Kanık, Oktay Rifat Horozcu ve Melih Cevdet Anday'ın öncülüğündeki Garip Hareketi'dir. Bu grubun üyeleri şiir üzerine yazdıkları yazılarda ve söyleşilerde “eskiye ait olan her şeye karşı çıkmak” ifadesiyle özetlenebilecek bir tavır takındılar. 1941 yılında yayınladıkları Garip adlı kitabın “Önsöz”üyle şiirde yapmak istedikleri değişikliği kesin bir biçimde ortaya koydular. İstanbul'da Resimli Ay Matbaası'nda basılan kitabın kapağında “Bu kitap sizi alışılmış şeylerden şüphe etmeye davet edecektir” cümlesi yazılıydı. “Garip hareketinin adı da işte bu kitaptan kaynaklandı” (Sazyek,1996,56). Garip şiirinin en çok dikkati çeken özelliği mizahi dili başarıyla kullanmasıdır. Etraflarına eleştirel ve alaycı bir gözle bakan Garip üçlüsü için “mühim olan kelimeler değil, kelimelerin arkasındaki

gerçeklerdir. Şairanelik'e savaş açmalarının sebeplerinden biri günlük hayatta, bilhassa siyasilerin ve gazetelerin, dili bir aldatma vasıtası olarak kullanmalarındır”(Garipçiler,1979,286).

Garip akımının edebiyatımızdaki kalıcı etkilerinden biri de İkinci Yeni şiir akımının ortaya çıkışına zemin hazırlamasıdır.

Garip hareketine karşı olan bir anlayışın ortaya çıkardığı İkinci Yeni şiirinin etkin olduğu yıllar 1954-1964 olup, bu akımın isim babası eleştirmen Muzaffer İlhan Erdost'tur. “İkinci Yeni ismini Muzaffer Erdost 1956 yılındaki Pazar Postası dergisinde ilk kez kullanır” (Korkmaz,2009,284). İkinci Yeni, Garipçilerin aksine bir toplama ile değil, birbirinden ayrı tek tek arayış ve sezgileriyle yazan şairler arasında görülen bir ortaklıktır. Bu anlayış altında değerlendirilen şairlerden bazıları şunlardır: Cemal Süreyya, İlhan Berk, Edip Cansever, Turgut Uyar, Sezai Karakoç, Ülkü Tamer, Ece Ayhan.

Sezai Karakoç, İkinci Yeni şiir anlayışını Cemal Süreyya'nın “Lâleliden dünyaya doğru giden bir tramvaydayız” dizesi üzerinden şöyle açıklamaktadır:

“İşte yeni şiiri özetleyen bir mısra. Bu artık klasik şairin yolculuğuna benzemiyor. Klasik şair, azgın bir davetle neredeyse toprağın sonuna gider. Uçmak kayıp gitmek kayıp dönmek şartıyla. Orhan Veli akımında ise lisan Lâleliden çıkar bir yolculuğa ve tramvaya atlar; ama mutlaka Sirkeci'ye gider. Yeni gerçekçi akımda ise (çünkü bence yeni akım bir çeşit neo –realist akımdır) , Lâleliden çıkar yolculuğa, tramvayla ama dünyaya gider. (Ben)in en küçük davranışı bile büyük bir haber gibidir.” (Karakoç,1986,27).

Ahmet Kaçar dönemin getirdiği yenileşme çabalarıyla oluşan bu akımlara veya topluluklara dâhil olmasa da, şiirlerinde kullandığı sade dil, sıra dışı imgeler, ilk dönem yazdığı şiirlerindeki metafizik ve mistik yaklaşımları, şiirle musikinin içiçe oluşu gibi özellikleriyle Cumhuriyet dönemi Türk şiirinin ana çizgilerini taşımaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

ŞAİRİN HAYATI, SANATI VE ESERLERİ HAKKINDA

1.HAYATI HAKKINDA¹

Ahmet Kaçar, kimliğindeki bilgilere göre 1926 yılında Giresun'un Görele ilçesine bağlı eski adıyla Çürükeynesil, şimdiki adıyla Sağlık köyünün, Çillioğlu mahallesinde doğmuştur. Kimlik bilgilerinde her ne kadar 1926 yılında doğduğu yazsa da doğum tarihinin birkaç yıl daha öncesi olduğu tahmin edilmektedir. Zira o dönemlerde çocuklar okula başlayıncaya kadar ya da resmi makamlarla muhatap olma ihtiyacı duyulana kadar nüfus cüzdanları çıkarılmazdı. Diğer yandan hane halkı refah düzeyine bağlı olarak yeterli beslenememe nedeniyle çocuk ölümleri çok fazla görüldüğünden doğan bebekler 3- 4 yaşına gelene kadar beklenir, yaşayacağına dair kanaat güçlendikten sonra nüfusa kaydedilirdi. Nüfusa geç yazdırmanın özellikle oğlan çocukları yönünden bir başka sebebi ise, yine yeterli beslenemeyen çocukların geç gelişmesi nedeniyle askere gittiğinde zor şartlara dayanamayacağı endişesiyle daha güçlü ve gürbüz görünmesini sağlamak içindir. Bu sebeplerle Ahmet Kaçar'ın da nüfusa geç kaydettirildiği sanılmaktadır.

Ahmet Kaçar'ın dedesinden dinlediği bilgilere göre babasının ailesi çok eski tarihlerde Horasan'dan Giresun'a göç etmiştir. Anne tarafı, Bulancak ilçesine bağlı ve ilçe merkezine 23 km uzaklıkta bulunan Kuzköy'de yaşamaktadır. Annesi İpek Fadime Hanım, aynı ilçede yaşayan Usta ailesinin tek kızıdır. İpek Fadime'nin babası din adamıdır.

Özcan Temel, İpek Fatma Hanım'la ilgili şu tespitlerde bulunmuştur:

“İpek Fatma, akıllı, becerikli; şiire karşı ilgili, meraklı bir kadındır. Kendi kendine okuma yazma öğrenmiştir. Recaizade Mahmut Ekrem'in “Ah Nejat” şiirini ezbere okur. O yıllarda, pazarda satılan şiirleri alıp okutmaktan büyük keyif alır. Ahmet Kaçar'ın şiire yönelmesinde hocalarının teşvikleri

¹Bu bölüm Mart 2007, 17 Mart-03 Ağustos,17 Eylül 2017 tarihlerinde Ahmet Kaçar'la kendi evinde, yüz yüze ve telefonla yapılan görüşmelerden elde edilen bilgiler doğrultusunda hazırlanmıştır. Mülakatların kayıtları tarafımızda saklı tutulmaktadır.

yanında kuşkusuz, yörede, okumaya öğrenmeye ilgi duyan tek kadın olan annesinin de olumlu yönde katkısı olur” (Temel, 2017).

İkinci Dünya Savaşı çok yönlü sıkıntılarıyla insanlarımızı etkilemiştir. Bu sıkıntılardan Kaçar’da payını alır. Yurdun bütününde olduğu gibi Karadeniz Bölgesi’nde de yokluk, kıtlık baş gösterir. İnsanlar geçimini sağlayabilmek için uzak memleketlere gidip, düşük ücretlerle çalışmak zorunda kalırlar. Bir köy delikanlısı olan Kaçar’ın babası Hasan Efendi de ailesinin nafakasını sağlamak üzere Samsun’a iş aramaya gider. Bir süre çalışıp biraz para biriktirdikten sonra 1943 yılında, memleketine dönmek üzere yola çıkan Hasan Efendi, Ordu’nun Turnasuyu köyü civarında, yolda bilinmeyen bir sebeple kaybolur. Bu tarihlerde Ahmet Kaçar henüz 17 yaşındadır. Hasan Efendi’den ne ölü ne de diri olduğu yönünde haber alınamaz. Dönemin imkânlarının yetersizliğinden dolayı olay incelenip aydınlığa kavuşturulamaz.

Babasının kaybolması Kaçar üzerinde derin izler bırakmış, bu durum şiirlerine büyük ölçüde yansımıştır. *Babanız için yazdığınız şiirler var mı?* sorusuna verdiği “*bütün şiirlerimde o var zaten*” yanıtı bu durumu ifade etmektedir.

Ahmet Kaçar dört çocuklu ailenin ikinci çocuğudur. En büyükleri olan ağabeyi ile en küçükleri olan kız kardeşi vefat etmiştir. Kaçar’dan küçük olan ve tüm masraflarını karşılayarak eğitimine destek verdiği erkek kardeşi Bahri Kaçar, emekli öğretmen olup, İstanbul’da yaşamaktadır.

Kaçar’ın sanata ve şiire olan ilgisi halk edebiyatının sözlü geleneğinden beslenerek gelişmiştir. Kendi beyanına göre yaşadığı yörenin türkü yakma, kafiyeli söz söyleme geleneğinden etkilenecek şiir yazma merakı uyanmıştır. Şair bu durumu şu ifadelerle anlatmaktadır:

“Eskiden ekin imeceleri olurdu. Ezgilerle, türkülerle, kemençeyle, düdükle (bir çeşit kaval) kazılırdı tarlalar. Karşılıklı türkü atılırdı. Söz uygun olacak, akılda kalacak, nükteli olacak. Bir çeşit yarış, laf kafiyeli atılacak. Sonra kulağımızda ezgiler var gece gündüz. Neredeyse rüyalarda bile tekrar

ediyoruz. Bizim köyde türkü söylemeyen, düdük, bağlama, kemençe, davul, zurna çalınmayan gün yoktu adeta. Her evde bu çalgılardan en az birini çalan vardı. Çocukluğun, ilk gençliğin müzik, şiir, duygu yansıtma alıştırmalarıydı işte bunlar” (Kaçar, 2007).

1.1. Öğrenim Hayatı

Ahmet Kaçar’ın öğrenim hayatı oldukça çetin şartlarda geçmiştir. Tahsiline evinin bulunduğu köye 4 km uzaklıkta olan Görele Merkez İlkokulu’nda başlamış; bu mesafeyi her gün yürüyerek gidip gelmiştir. Sözlü gelenekle filizlenen şiire ve şairliğe dair ilk adımları burada pekişmeye başlamıştır. Şair bu gelişmeleri şöyle ifade etmektedir:

“İlkokul dördüncü sınıfta iken Türkçe dersimize gelen, Başmuallim Burhan Erdoğan sınıfta şiir ya da nesir yazan olup olmadığını sormuştu. Arkadaşlarımın hepsi beni gösterdi. Burhan Bey benden deniz konulu bir şiir yazmamı istedi. Bende yazdım. Ancak o sıralar okuduğum Faruk Nafiz’in bir dizesi vardı. “Deniz engin bir sudur, tuzlu, yeşil, dalgalı /Süsler kıyıları bazen beyaz bir yalı” Bu şiir çok güzeldi. Ben onu geçemiyorum bir türlü. Benim yazdıklarım kıyılarda kalıyor. Ben yazdığımı beğenmedim ama onlar beğenmiş. Sınıf öğretmenim geldi. Sen şair misin? dedi. O zamanlar şairlik ne demek bilmiyorum ki ben ne diyeyim...” ? (Kaçar, 2007).

Öğretmeninin kendisinden deniz konulu şiir yazmasını istemesi, Kaçar’ın şairliğe ve şiire yönelmesinde onu cesaretlendirici bir rol oynamıştır. Başmuallim daha sonra kendisinden okulun yayın organı olan *Duvar* gazetesini düzenlemesini istemiş; böylece Kaçar yazılarının ve şiirlerinin tümünü kendi yazdığı, resimlerini kendi çizdiği *Duvar Gazetesi’ni* çıkarmaya başlamıştır.

Şair ilkokul beşinci sınıfta iken İstanbul’da çıkan ve ülke geneline dağıtımı yapılan *Çocuk* adlı dergiyle tanışmıştır. *Sonbahar* adlı şiirini bu

dergiye göndermiş; ilk defa ulusal bir yayın organında şiiri yayımlanmıştır. O günü hatırlarken aynı heyecanla şöyle anlatmaktadır:

“İlkokul beşinci sınıftaydım. 1938 yılıydı. İstanbul’da çıkan ve ülke geneline dağıtılan Çocuk adlı bir dergi vardı. Fiyatı 5 kuruştı. Sonbahar adlı şiirimi gönderdim bu dergiye. Şimdi tamamını hatırlayamıyorum şiirin. Yayımlandı dergide. Altında Görele Merkez İlkokulu 5. Sınıf öğrencisi 611, Ahmet Kaçar yazıyor. İnsan inanamıyor... Dergi 5 kuruş. Tabi bizde öyle para yok. Ben alamadım dergiyi. Bir arkadaşım acıdı halime, ödünç verdi bana. Cumartesi günü alıp, Pazar akşama kadar defalarca okudum dergiyi. Pazartesi geri verdim” (Kaçar, Mülakat-2, 2017).

Kaçar’ın süreli yayımlarda çıkan bu şiirinin aklında kalan ilk dördlüğü şu şekildedir:

“Sonbahar solgun bahar
Sen niye soldun bahar
Otuz günün içinde
Sarardın soldun bahar”...

İlkokulu Görele’de tamamlayan Kaçar, o yıllarda ilçede ortaokul olmadığı için tahsiline Giresun’da devam etmiştir. Türkçe öğretmeni *Saffet Tunay*’ın derste okuduğu şiirlerden çok etkilenmiştir. Şair bunu şu ifadelerle dile getirmektedir:

“Saffet Hoca çok güzel şiir okurdu. Sanıyorum kendisi de yazıyordu. Onun şiir okumasından çok etkilenirdim. Hiç unutmam. İhtiyarların Şarkısı diye bir şiir okumuştum... Çekindiğimden ben de yazıyorum diyemedim”.

Ortaokul sıralarında şiirin yanında müzikle de ilgilenmeye başlayan şair, ortaokul yıllarına dair anılarını şöyle anlatmaktadır:

“O dönemlerde kitaba ulaşmak bizim için pek kolay değildi. Satın alacak imkânımız yoktu zaten. Ama Halkevi’ne giderdik. Oradaki kitapları, dergileri adeta yutarcasına okurduk. Yeşil Giresun Gazetesi’nin önünden geçerdik. Vitrinlerine bakar heves ederdik. Şiir ve yazı vermeye cesaret edemezdik. Ulaşılması zor bir yerdi bizim için. Vitrini seyretmek bile zevk verirdi bize. Bir de o zamanlar düdük çalardım. Kemençe havalarını düdükle icra ederdim. Genellikle oyun havalarını çalardım. Hem de üst düzeyde” (Kaçar, Mülakat-2, 2017).

Ortaokulu 1941 yılında bitiren Ahmet Kaçar aynı yıl Trabzon Lisesine kaydolmuş, imkânsızlıklar nedeniyle o yıl okula devam edememiştir. Lise tahsiline 1942 yılında, okullar açıldıktan ancak bir ay sonra, Cumhuriyet Bayramı’nın ardından başlayabilmiştir. O yıllarda az sayıda bulunan vasıtalara, kıt ekonomik imkânlarla ulaşmak zor olduğundan, Görele’den Trabzon’a genellikle yürüyerek gidip gelmektedir. Kaçar da yatılı okuduğu liseye devam ederken okulun tatil olduğu dönemlerde kimi zaman bu zorlu yolları yürüyerek gidip gelmiştir. O yıllara dair hafızasında kalanları ve yolculuklarından birini şöyle anlatmaktadır:

“Okumayı çok istiyordum. O yıllarda Doğu Karadeniz Bölgesi’nde tek lise Trabzon’da. Yatılı Trabzon Lisesi çok meşhurdu. Görele-Trabzon arasını çok yürüdüm. İki üç günde ulaşabiliyordum Trabzon’a. Geceleri bulduğum uygun yerlerde, kahvehanelerde yatıyordum. Bir gün Görele’ye geliyorum. Ayakkabılar ayağımda ağırlaştı, tartamıyorum artık. Ayakkabıları çıkarıp boynuma astım, çıplak ayakla yürümeye devam ediyorum. Yanımdan bir gölge geçti. Baktım ki bir kartal, yaklaşıyor yanıma. Korkuyla öyle bir koşmaya başladım ki, ayaklarım kan içinde kaldı” (Kaçar, Mülakat-2, 2017).

Lise eğitimi Ahmet Kaçar’ın şiire ve sanata olan ilgisinin olgunlaşmasına, kendisini bu alanda geliştirmesine vesile olmuştur. Erzurumlu Sırrı Bilge adlı öğretmenin edebiyat dersinde okuduğu şiirler, dersi anlatış biçimi onu büyük ölçüde etkilemiş, içindeki yazma hevesini

arttırmıştır. Şairliğinde bu öğretmenin önemli payı olduğunu şu cümlelerle ifade etmektedir:

“Sırrı Bilge adlı öğretmenim edebiyat dersinde şiirle ilgili önemli şeyler anlattı. Hiç unutmam, ezgisiyle birlikte “Dün gece yar hanesinde yastığım bir taş idi...”türküsünü söyledi. Beni o kadar etkiledi ki. Ayrıca Bağdatlı Ruhi’den gazeller, kasideler okurdu. Şöyle bir şiir okumuştum: Tanıyorum seni ben haşmetle geçen kadın/ Dışın ipek örgüdür için kirli bir paspas/Ne kadar benziyorsun şu geçtiğin caddeye/ Onun da altı lağım üstü renk renk ihtiras... Kimin olduğunu sorduk. Şair Sıtkı’nın dedi. Şiirdeki vurguları ondan aldım. Onun derslerinden çok şey öğrendim” (Kaçar, Mülakat-2, 2017).

Ahmet Kaçar okumaya çok hevesli olsa da ne yazık ki içinde bulunduğu ekonomik koşullar ve ailevi sebeplerden dolayı lise tahsilini henüz daha başında, 1943 yılının mart ayında bırakmak zorunda kalmıştır.

1.2. Askerlik ve Memuriyet Hayatı

Şair vatani görevini 1946 yılında Erzurum’un Dumlu ilçesinde bando askeri olarak tamamlamıştır. Askerlik sonrası bir süre klarnet icra etmek için denemeler yapan Kaçar, parmaklarının uygun düşmediğini belirterek daha sonraları ut çalmaya yönelmiştir. Beste yapacak ve bu besteleri ut ile icra edecek derecede müzik bilgisine hâkim olan şair, şiirle müziğin kendisi için vazgeçilmez bir ikili olduğunu ifade etmektedir.

O dönemin Türkiye’inde memur olabilecek kadar eğitimi olan Kaçar, 1953 yılında Eynesil Tapu Sicil Müdürlüğü’nde memur olarak görev yapmaya başlamıştır. 31 yıl süren memuriyet görevinden 1984 yılında kendi isteğiyle emekli olan şair hiç evlenmemiştir.

Tez çalışmamız boyunca sık sık kendisiyle görüştüğümüz Ahmet Kaçar, Türk edebiyatına ve Türk müziğine geride yüzlerce şiir, çok sayıda beste bırakarak 11 Mayıs 2018 günü hayatını kaybetmiştir. 92 yıllık ömrünü

sürdüdüğü Sağlık köyündeki aile kabristanlığına defnedilen şairin yazdığı son şiiri şu şekildedir:

Derman varken sana bitti dediler
Çok yaşadın yeter artık dediler
Hep birlikte sonsuzluğa ittiler
Gidiyorum dünya kalsın sizlere (Nisan 2018)²

2. EDEBİ ÇEVRELERLE TANIŞMASI

Ahmet Kaçar ismi, bestelenen şiirleri sayesinde sanat dünyasında duyulur hale gelmiş bu sebeple daha çok güftekârlığı ile tanınmıştır. Memuriyete başladığı 1953 yılında “*Hayal Dolu Bir Gençlik*” adlı şiirini devrin meşhur bestecilerinden Kemal Gürses’e³ göndermiştir. Kaçar şiiri gönderirken besteleneceğini hiç ummadığını ifade etmektedir:

“Kemal Gürses Görelelidir. Amcasının oğlu Selahattin bir gün yanıma gelip, üstadın güfte aradığını söyledi. Benden şiir istedi. Selahattin’le Hayal Dolu Bir Gençlik adlı şiirimi gönderdim. İşin doğrusu şiiri öylesine göndermiştim. Beste yapılacağını ummuyordum. Yaklaşık bir ay sonra radyolarda bir fırtına esmeye başladı ki sorma. Her gün benim yazdığım şarkı çalınıyor. O sıralar Ankara Radyosuna çalışan Behiye Aksoy eşi Halil Aksoy ile İstanbul’a gitmişler. Kemal’den almışlar şarkıyı. Radyolarda şarkı çalınıyor ama güfte yazarının adı bile anılmıyor tabi...” (Kaçar, Mülakat-3, 2017).

² Şair bu dörtlüğü ölümünden 15 gün önce tedavi gördüğü Görele Devlet Hastahanesi’ndeki odasında arkadaşlarından Şükrü Usta’ya yazdırmıştır. Dörtlüğü bize 28 Temmuz 2018 günü şairin kabrini ziyarete gittiğimiz sırada yeğeninini eşi Gülser Kaçar vermiştir.

³“*Şiire Adanmış Bir Ömür: Ahmet Kaçar*” adlı kaynakta *Hayal Dolu Bir Gençlik* şarkısının bestekârı Hafız Kemal Gürses olarak belirtilmiştir. (Demir, 2015) Ancak Ahmet Kaçar’ın verdiği bilgiye göre bestekâr Kemal Gürses farklı bir kişidir. Aslen Göreleli olup asıl adı Kemal Çetintemel’dir. Hafız Kemal Gürses’ten musiki dersleri almıştır. Ona olan hayranlığından dolayı Gürses soyadını almıştır. TRT İstanbul Radyosu’nda uzun yıllar koro şefliği yapmıştır. Doğum tarihi kesin olarak bilinmemekle birlikte 1905 ya da 1910 olduğu sanılmaktadır. 1991 yılında vefat etmiştir. Hafız Kemal Gürses 1882 doğumlu olup 1939 yılında vefat etmiştir. (Özcan, 1997) *Hayal Dolu Bir Gençlik* şarkısının yazıldığı ve bestelendiği yıl ise 1953’tür.

Kemal Gürses'in şarkı formunda, acemkürdi makamında bestelediği bu şarkının sözleri şöyledir:

Hayal dolu bir gençlik ümit dolu bir aşk bitti
Bülbül bile goncaları hıçkırıkla terk etti
Çiler bülbül gider bülbül ayrılık...

Sevda yaman bir çile çekerim bile bile
Ayrılıyoruz artık ey yolcu güle güle
Çiler bülbül gider bülbül ayrılık...

Hayat esen bir rüzgâr onun peşinde yıllar
Sürünürüz bilmeden neden Allah'ım neden ayrılık
Çiler bülbül gider bülbül ayrılık... (Kaçar,2012,119)

Eser radyolarda her gün yayımlanmasının yanı sıra, ses sanatçısı Perihan Altındağ Sözeri tarafından okunarak plağa alınmış; Ahmet Kaçar ismi böylece müzik dünyasının belleğine girmeye başlamıştır. Bu vesile ile İstanbul'a giderek Kemal Gürses'le görüşen şair, sanat ve musiki çevresiyle de tanışma imkânı bulmuştur.

O yıllarda Karadeniz turnesine çıkan Perihan Altındağ Sözeri'yi dinlemek üzere Trabzon'a giden Ahmet Kaçar, burada keman virtüözü ve bestekâr Şükrü Tunar⁴ ile tanışmıştır. Bu tanışma uzun yıllar sürecek bir dostluğun ve Türk müziğinde yer alacak bestelerin de habercisi olmuştur. Kaçar, Şükrü Tunar'la tanışma anını şöyle anlatmaktadır:

⁴Şükrü Tunar, 1907 yılında Edremit'te dünyaya geldi. Klarnet virtüözü ve bestekârdır. Şarkı formunda besteleri vardır. Devrin ünlü şarkıcılarına eşlik etmiştir. 1962 yılında gazino sahnesinde Zeki Müren'in programı esnasında kalp krizi sonucu vefat etmiştir. Sol klarnet icracıları arasında idol olarak görülmektedir. <https://www.turksanatmuzigi.org/>

“ Şükrü Tunar ile otelde sabaha kadar sohbet ettik. Bırakmıyor beni bir türlü. Beste yapmış, söz bulamıyor. Yani müziği bulmuş, söz arıyor. O ezgiyi icra ediyor ben de söz uyduruyorum anında. Gençlik zamanları işte. Müziğe göre hemen söz geliyor belleğime. Trabzon'dan ayrıldıktan bir süre sonra bir mektup aldım Şükrü Tunar'dan. Bu benim için çok önemli anlardan biriydi. Çünkü Şükrü hayatında hiç kimseye mektup yazmamış. Kimseden güfte istememiş. Benden güfte istiyor! Daha sonra evine gittiğimde öğrendim ki çuval işi mektup ve güfte geliyor ona. Çoğunu okumamış bile. Ben üç tane şiir gönderdim. Üçünü de bestelemiş” (Kaçar, Mülakat-3, 2017).

Anar ömrünce gönül giden sevgilileri,
Bilmez biçare kalpler giden dönmez ki geri
Gözüm yıllarda kaldı bunca yıllardan beri
Bilmez biçare kalpler giden dönmez ki geri

Unut beni kalbimdeki hicranla yalnız kalayım
Kimsesiz bir yavru gibi kucagında ağlayayım
Bu kaçınıcı söz verişin söyle nasıl inanayım
Kimsesiz bir yavru gibi kucagında ağlayayım

Dinmez hicran yarasının yaktığı yerler kanyor
Gözlerimden bitmiyor yaş ruhum hasretle yanıyor
Bilmiyorum deli gönlüm sana neden aldanıyor
Gözlerimden bitmiyor yaş ruhum hasretle yanıyor

Şükrü Tunar'ın rast makamında bestelediği “Unut Beni” , uşşak makamında bestelediği “Dinmez Hicran Yarasının Yaktığı Yerler Kanyor ve Anar Ömrünce Gönül Giden Sevgilileri”, adlı bu şarkılar devrin en ünlü ses sanatçıları Zeki Müren, Bülent Ersoy, Behiye Aksoy, Perihan Altındağ Sözeri, Emel Sayın, Behiye Aksoy, Nesrin Sipahi gibi isimler tarafından okunmuştur.

Bu eserler sanat musikisi klasikleri arasında yerini alırken, bugün de çeşitli sanatçılar tarafından icra edilmektedir.

O yıllarda sanatın merkezi İstanbul'dur. Ahmet Kaçar'ı sanatın merkezine taşıyan bu şarkılar her gün radyolarda okunmaktadır. Kaçar artık sıklıkla İstanbul'a Şükrü Tunar'ı ziyarete gitmekte, Türk sanat musikisinin üstatlarından oluşan çevrelerle tanışmaktadır. Kaçar, Şükrü Tunar vasıtasıyla Zeki Müren, Hakkı Derman, Şerif İçli, Ahmet Yatman gibi musikinin ses ve saz üstatlarıyla Maksim Gazinosu'nda bir araya gelerek sanat sohbetlerine katılmaktadır. Bu görüşmeler şairin müzikte metot ve uygulama imkânlarını da geliştirmiştir. O görüşmelerden birini Kaçar şöyle anlatmaktadır:

“Bu insanlar sanatın zirvesinde isimler. Sanata ve sanatçıya bakışları bir başka. Acayip saygı duyuyorlar. Mesela benim güftelerimi bestelerken Şükrü Tunar soruyor: Ahmet şurada ne demek istedin? Ben buraya şöyle bir meyan yapsam nasıl olur? diyor. İnsan önemsendiğini, değer verildiğini hissediyor” (Kaçar, Mülakat-3, 2017).

Şair ünlü ses sanatçısı Zeki Müren'le tanışmasını ve yaşadığı bir anıyı şöyle anlatır:

“Zeki (Müren) ile ilk tanıştığımda Harbiye'de askerdi kendisi. Evine davet etti bir gün. Ben, saz üstatları Şükrü Tunar, Hakkı Derman, Bestekâr Fethi Karamahmutoğlu'da vardı. Zeki bana “Ahmet bin eser içinde imzasız da olsa senin yazdıklarını tanırım” demişti. Çok etkilenmişim ...” (Kaçar, Mülakat-1, 2007) .

Hayal Dolu Bir Gençlik şiiri bestelendikten sonra plağa okuyan dönemin ünlü ses sanatçısı Perihan Altındağ Sözeri Kaçar'a İstanbul'da kalarak yeni güfteler yazması için villasını tahsis eder. Ama o bu teklifi kibarca geri çevirir. Çünkü Ahmet Kaçar gösterişten, şaşaaadan oldukça uzak, mütevazı ve doğayla iç içe bir yaşamı tercih etmektedir. Onun yazmak için ilham aldığı kaynak doğduğu yörenin tabiatıdır, yaşadığı çevredir.

Kendi adına düzenlenen sanat gecesine dahi zoraki gidecek kadar törenlerden hoşlanmamaktadır. Kaçar'ın bugün edebiyat dünyasında çok fazla bilinmemesinin sebebi belki de resmiyet içeren görüşmelerden çekinmesi, merasimlerden hoşlanmaması, bu tür ortamlardan uzak durmasıdır. Prof. Dr. Mehmet Kaplan'la⁵ yaşadığı bir anısı bu düşüncemizi doğrular niteliktedir.

Şairin kendi ifadesine göre, 1950'li yıllarda Mehmet Kaplan bir dersinde öğrencilerine çevrelerinde şair olup olmadığını sorar. Derste Kaçar'ı tanıyan ve Karaburunlu bir ailenin çocuğu olan Mehmet Ali Yalçın da vardır. Kaplan'a Ahmet Kaçar'dan bahseder. Kaplan Kaçar'ın şiirlerinden örnekler ister. Mehmet Ali Yalçın, Kaçar'ın şiirlerinden bir kısmını hocasına götürür. Mehmet Kaplan şiirleri okuyunca Ahmet Kaçar'la görüşmek ve şiirlerini incelemek istediğini belirtir. Ona hediye olarak da çok sayıda kitap gönderir. Bundan sonraki gelişmeleri şair şöyle anlatmaktadır:

“Mehmet Kaplan hocayı görmek için İstanbul'da Edebiyat Fakültesinin önüne kadar gittim. Okulun heybetinden o kadar korktum ki kapıdan içeri giremedim. Bu kapılar büyük kapı. Hocayı görmeden geri döndüm. Mehmet Ali ona ne dedi bilmiyorum. Sonraları Mehmet Ali bana hocanın “Bilinmeyen Yaprak Dökümü” adlı şiirimi tahtaya yazdığını, orada geçen “aynı hisle doludur bırakan bırakılan / arkası gecelerle sürmeli bir kapıdan” mısrasıyla ilgili bu “başka şairlerde yok” dediğini söyledi. Mehmet Ali'nin dediğine göre 1,5 ay benim şiirlerimi tahlil etmiş. Sonra ben ona başka şiirlerde gönderdim Mehmet Ali ile. Ayrıca bana Fethi Karamahmutoğlu'da⁶ Kaplan'ın tahlil kitabı çıkardığını, benimle görüşmek

⁵Mehmet Kaplan (1915-1986)Türkolog, yazar, araştırmacı, akademisyen.

⁶Öğretmen şair-yazar ve bestekârdır. 7 Ekim 1942 tarihinde üç çocuklu ailen en küçüğü olarak Giresun'un Görele ilçesinde doğar. İlk ve orta öğrenimini Giresun'da, lise öğrenimini Bandırma'da tamamlayan Karamahmutoğlu İstanbul Üniversitesi Türk Dili Edebiyatı bölümünden 1968 yılında mezun olur. Üniversite yıllarında Üniversite Korosunda ud çalmaya başlamış müzik yeteneğini burada geliştirmiştir. TRT'nin açtığı “Stajyer Sanatçı” sınavlarına ud dalında girer ve bu dalda kazanan 4 kişiden biri olur. “Bu yoldur pınar yolu” adlı ilk bestesi 1963 yılında TRT Repertuar Kurulunda kabul edilir.1981-1982 yılları arasında TRT Stajyer Sanatçı öğrencilerine edebiyat dersleri verir. Lise I-II-III. Sınıflar için hazırlamış olduğu “Bizim Edebiyatımız I-II-III” adlı ders kitaplarını yayımlayarak gelirini Milli Eğitim Bakanlığı ve Kara Kuvvetlerini Güçlendirme Vakıflarına armağan etmiş olan sanatçının, 1000'i aşan bestesi, birçok şiiri, deneme, eleştiri, araştırma – inceleme yazıları bulunmaktadır. Fethi Karamahmutoğlu 1999 yılında, doğduğu gün olan 7 Ekim'de vefat etmiştir. (Kalaycıoğlu, 1977)

için ısrar ettiğini söyledi. Ama bir türlü denk gelmedi. Doğrusu ben cesaret edemedim” (Kaçar, Mülakat-3, 2017).

Kaçar ve arkadaşları 1960 ‘lı yıllarda Görele’de bir sanat cemiyeti oluşturmuşlardır. Görele Sanatseverler Cemiyeti adıyla kurulan bu oluşumun başkanlığını Ahmet Kaçar yapmıştır. Cemiyetin üyeleri arasında Ressam Burhan Temel, Keman üstadı Sabri Özdemir, Udi Nazmi Özdemir, Ressam Turgut Uzunömeroğlu, Edebiyat Öğretmeni ve Bestekâr Fethi Karamahmutoğlu, Şair- Doktor İlhan Demiraslan, Cumhuriyetin ilk öğretmenlerinden nüktedan ve bilge kişiliğiyle tanınan Hasan Demiral gibi isimler bulunmaktadır. Kaçar diğer üyelerle birlikte cemiyette yaptıkları sanat çalışmalarıyla Görele’ye kültür sanat kimliği kazandırmışlardır.

Ahmet Kaçar’ın Görele–İstanbul hattında devam eden sanat görüşmelerinin İstanbul bölümü 1962 senesinde sona erer. Çünkü o tarihlerde müzikle söz arasında en kuvvetli bağı kurduğu Şükrü Tunar hayata veda etmiştir. Tunar, sahnede Zeki Müren’e hicaz taksimi yaptığı sırada kalp krizi geçirerek yaşamını yitirmiştir. Kaçar’ın Tunar’la son görüşmesi ise ölümünden bir yıl öncesine tekabül eder. Bu görüşme sırasında Tunar, şairden bir kendisi bir de mezar taşı için güfte yazmasını ister. Kaçar o anı şöyle anlatmaktadır:

“Tunar’la kısa sürede dost olmuştuk. Çok söyleşilerimiz oldu. Dedi ki bir gün: “Ahmet bana son bir güfte yaz. Bir de mezar taşım için yaz. Bense ona Şükrü bunu benden daha iyi yazacak şairler var. Gel sen onlardan iste dedim. Ama yok Ahmet sen yaz diye ısrar edince yazdım verdim. Cebinde taşırdı. Sohbet ortamlarında çıkarıp cebinden okurdu. Ahmet yazdı derdi” (Kaçar, Mülakat-3, 2017).

İster sarayda yaşa ister harabelerde
Yarın olmayacağız hiç birimiz bu yerde
Geleceği düşünme arama dünü nerde
Yarın olmayacağız hiç birimiz bu yerde” (Kaçar,2012,430)

Hicaz makamındaki bu şarkı Şükrü Tunar'ın bestelediği son Ahmet Kaçar güftesidir. Kaçar bu besteyi ilk kez Tunar'ın kendi sesinden dinlemiş, bir kez de Maksim Gazinosu'nda Zeki Müren'den dinleyebilmiştir. Eser daha sonra gündeme gelmemiş, unutulmuştur. Şair Şükrü Tunar'ın mezar taşı için şu beyti yazmıştır:

“Şimdi ebediyetin son durağında Tunar
Ölü sakinlerine sessiz bir beste sunar” (Kaçar,2015,506)

Bu beyit ne yazık ki Tunar'ın mezar taşına yazılmamıştır. Kaçar hem bu yüzden hem de dönemin zor şartları nedeniyle Tunar'ın cenazesine katılmadığından dolayı buruktur. Zira o yazdıklarını Tunar'ın müziğinde bulmuştur. Şair, Tunar'ı kaybetmenin üzüntüsünü şöyle dile getirmektedir:

“Tunar'ın ölümü çok kötü, çok acı oldu. Çok iyi bir birliktelik gelişmişti aramızda. Başka şiiirlere yüz vermiyordu. Onun müziğinin ruhuna uygun derinlikte yazan yoktu. Bende yazdıklarımı onun müziğinde buluyordum. Gitti. Ona en son bir söz yazmıştım. Kopar gider içinden her mevsim biraz daha / Suçlu bahardan sonra geçti mi bir yaz daha/Kopar gönül teller kırılır bir saz daha / Suçlu bahardan sonra geçti mi bir yaz daha... Maalesef besteleyemedi öldü...” (Kaçar, Mülakat-3, 2017).

Ahmet Kaçar'ın eserleri ve besteleri müzikle uğraşanlar tarafından iyi bilinse de şairin edebi kişiliği biliminin dikkatinden uzak kalmış, sanat musikisinde klasik eserler arasında yer alan birçok şarkının güftesini yazmış olmasına rağmen bir şair olarak ismi ve şiiirleri hak ettiği ilgiyi görememiştir.

3. EDEBİ ŞAHSİYETİ VE HAKKINDA YAZILANLAR

Ali Atalay Ahmet Kaçar'ın Yıllar adlı kitabında yayımlanan bildirisinde şairin şahsiyetini üç ana başlıkla ele almaktadır:

“Onun şahsiyetini ören üç unsurdan biri geniş halk kültürü, ikincisi Türk nüktedanlığı, üçüncüsü de sanat terbiyesidir. Şiirlerindeki halk kültürünün izlerini, şiirindeki hayatı ve insani davranışları yorumlayışında kullandığı fevkalade zengin deyimlerde bulabiliriz. Şair dil terbiyesini bizzat toplumdan, toplum içindeki değişik çehrelerden aldıklarıyla kazanmış diyebiliriz. Şairin bilhassa İstanbul'da hanende, sazende ve bestekârlardan oluşan üst seviyeli kültür çevresini oturtmak, onun şahsiyetindeki sanat çizgisini tespitinde kolaylık sağlamaktadır” (Kaçar,2012,421).

Necati Demir⁷ Kaçar'la ilgili şu tespitlerde bulunmuştur: *“Ahmet Kaçar'ın durumu göz önüne alındığında şiire adanmış bir ömürle karşı karşıya olduğumuz gerçeği ortadadır. Şiirlerinin kaynağı Türk Kültürü, Türk düşünce tarzı, Türk yaşayış tarzıdır. Aracı ise sade, arı, duru ve temiz bir Türkçedir”*(Kaçar, 2015, 514-523).

Kaçar, gündelik hayatında da sıkça kullandığı, ileri seviyelere ulaşmış hazırcevap tavırları ile bilinmektedir. Dolayısıyla şairin yaşadığı çevre, edebi şahsiyetinin ve sanatının beslendiği kaynakların başında gelmektedir. Çevresindeki olayları duyarlı bakış açısıyla irdeleyişi, tabiattaki yansımaları gözlemleyerek şiire aktarması onun karakteristik özellikleri arasındadır. Şiir yazmak, etkili söz söylemek Ahmet Kaçar için bir yaşam felsefesi, kendisini en iyi ifade etme biçimi diyebiliriz.

⁷Akademisyendir. 1964 yılında Ordu'da doğmuştur. Halen Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Başkanlığı görevini yürütmektedir. Ahmet Kaçar'ın “Şiire Adanmış Bir Ömür “ kitabını hazırlamıştır.

4. SANATI VE ŞİİR HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ

Ahmet Kaçar'ın sanat hayatını teferruatıyla ele aldığımızda yalnızca bestekâr ve güftekar kişiliği değil, aynı zamanda bir şair, bir ozan karşımıza çıkmaktadır. Şair kendisiyle yaptığımız mülakatta tabiatın içinde yaşanan bazı anları anlatmaya söz bulmanın çok zor olduğunu, bulunsa da bu sözün o anları ifade etmeye yeterli gelmediğini belirtmekte bu nedenle de sanatı “*sanat, tamamlanamayan bir bütündür*” şeklinde tanımlamaktadır:

“Doğadaki canlılara bak. Mesela bir kedi yavrularını bizim anlayamadığımız komutlarla yönlendirir, peşinden sürükler. Bunu hangi kelimelerle ifade edersin? Bunu anlatacak, tam manasıyla ifade edecek kelime yok. Yavan kalıyor her kelime. Bu ayrı bir dil. İşte bu yüzden sanat tamamlanamayan bir bütündür. Bir başka açıdan da noksan olan insandır. İnsan kâmile ermemiştir. İnsan bu çarkın içinde bir parça. Bütünün kendisi değil ki. İnsan kimliğini bulacak ki zerreye ait olsun. Ama insan kimliğini bulmuş değildir. Sürekli bir arayış içindedir.”

Kaçar'ın “*sanat tamamlanamayan bir bütündür*” tanımının, şiirlerine de yansıdığı görülmektedir. Şair yeni eserler üretmeye devam ederken, zaman zaman da eski eserlerini gözden geçirip daha iyi hale getirme çabasındadır. İncelememiz sırasında kitaplarında yer alan bazı şiirlerinin bize verdiği imzalı nüshalarında değişime uğradığı görülmüştür. Örneğin “*Yıllar*” adlı şiir kitabında bu dörtlük şu şekildedir:

Bu akşam kadehimde bütün gamlar tasalar
İçen ben değilim de sanki sarhoş masalar
Gülüyor boş şişeler duyardım ağlasalar
İçen ben değilim de sanki sarhoş masalar (Kaçar,2012,129)

Şairin bize verdiği ve ilk yazıldığı hali olduğunu belirttiği nüshasında ise, üçüncü dizenin farklı olduğu görülmektedir:

Bu akşam kadehimde bütün gamlar tasalar
 İçen ben değilim de sanki sarhoş masalar
Nesimi hepsine değil damlasına yasalar
 İçen ben değilim de sanki sarhoş masalar

Bütün kitaplarında yer alan *Beyaz Bahar* adlı şiirinde de bu değişimleri görmek mümkündür. Şiir bütün kitaplarda şu şekilde yer almıştır:

Yanan bir zincirle zamana eller
 Dağlanmış kopmuyor tutuşmuş eller
 Bahar yağmurunda yeşil alevler
 Kül eder söndükçe evlerimizi (Kaçar,2015,51)

Bize verdiği imzalı nüshalarda ise aşağıdaki şekilde değişime uğramıştır:

Paslı bir zincirle zamana eller
Bağlanmış kopmuyor tutuşmuş evler
 Bahar yağmurunda yeşil alevler
 Kül eder söndükçe evlerimizi (Kaçar,2015,51)

Şair bu değişimlerin sebebini söz *yerini şimdi buldu* cümlesi ile açıklamaktadır.

Kendisine *sanatta istediğiniz yere ulaştınız mı?* sorusunu yönelttiğimizde şairin yanıtı edebi şahsiyetine uygun bir dille, yine bir şiirle olmuştur. Sanat hayatı boyunca sürekli yeni arayışların peşinden giden Kaçar, bu dörtlükte çıktığı yolda aradığını bulamayan, sanatın sonsuzluğunda hayal ettiklerine kavuşamayan insanı tasavvur etmektedir:

Gafil avlandım kusura bakma şaşmam bu değildi
 Kendimi susuz bırakıp sana taşmam bu değildi
 Dönüyorum çöle yağmur veren bulutlar kadar pişman

Denize hasret dereler dağlar aşmam bu değildi (Kaçar, 2012, 401)

Ahmet Kaçar'ın yazdığı şiirlerin altına tarih düşmeyişi belirgin özelliklerinden biridir. Necati Demir, şairin sanat anlayışının dönemlerini incelemekte büyük bir engel teşkil eden bu durumu aşabilmek için daha önce basılmış olan kitapları ve kitapların baskı tarihlerinin esas alınmasının yerinde olacağını belirtmektedir (Kaçar,2012,513). Ancak bu tespit Kaçar'ın 1963 yılında yayımlanan *Kimbilir* adlı ilk şiir kitabındaki şiirler için mümkünken; bundan sonraki eserlerinde tüm şiirleri bir arada yayımlandığından dolayı kesin bir tespit yapmak mümkün değildir.

Kendisiyle yaptığımız söyleşide “Şiir iki satır yazı ya da kafiye değildir” diyen Ahmet Kaçar'a göre şiir aynı zamanda, “varılmazın ötesinde üç kenarlı bir dörtgendir”.

Şairin bu ifadesinin temelinde yönler vardır. Doğu, güney ve kuzey yönlerinin doğumu simgeleyen üç kenarı, batının ise bitişi simgeleyen dörtgenin kendisini temsil ettiğini, ancak batı çizgisindeki bitişin bir son buluşu değil, varılmazın ötesindeki sonsuzluğu temsil ettiğini belirtmektedir. Kaçar'a göre nihayetin bittiği yer yeni bir başlangıcın habercisidir. Şair bu düşüncesini şu dizelerle yansıtmaktadır:

Kurtulur yer çekiminden yükselir arşa meyilse
Işır binlerce şafaklar tan yerinden çok daha er
Karanlığın arkası var geceler yalan değilse
Siyah fecrin devamıdır nihayetin bittiği yer (Kaçar,2015,358)

Şair yaşadığı yöredeki mevsimsel olaylara göre derenin akışının, yağmurun yağışının, fırtına veya rüzgârın ya da sakin bir havada işittiği seslerin farklı makamların sesini yansıttığını ve kendisine yazmak için ilham verdiğini ifade etmektedir.

Ahmet Kaçar'a göre ancak kafiye, anlam, hece, zıtlık, musiki ve resim bir araya gelirse gerçek manada bir şiir olmaktadır.⁸ Bu düşüncesini yansıttığı kimi dördlüklerinde musiki ile şiirin içiçe olduğunu görmek mümkündür. Şair aşağıdaki dördlükte bestekâr Şevki Bey'in "sen bu yerden gideli ey saçızır" adlı musiki eseri ile Rumeli bölgesinde yaşadığı rivayet edilen ve düşün hazırlıkları içindeyken Lom köprüsünün yıkılması üzerine Tuna nehrine düşüp kaybolan, halk türküsü kahramanı Aliş'e gönderme yaparak müzikle şiir arasında bir bağ kurmaktadır:

Nasıl buldunsa Hicaz'a "ey saçızır" Şevki Bey'i
 İşte öyle bir şarkıda uyandır beni dalarsam
 Kıymığımı bin parçadan topladığım Mansur neyi
 İzle Tuna boylarında yiten Aliş'e çalarsam (Kaçar,2012,215)

Geniş bir halk kültürüne sahip olan Kaçar, çevresinde nüktedanlığı, güldüren, düşündüren, iğneleyen fakat acıtmayan hiciv ustalığıyla da tanınmaktadır. Öyle ki bazı dördlüklerinde bu nüktedanlığı Nasrettin Hoca çizgisinde bir mizah kıvamındadır:

Çırak olsa da yanında piyasayı yönleyecek
 Acemi manav karpuzun olmuşunu ham gösterir
 Tek kıl yoksa da başında usturayı önleyecek
 Berber kelin tıraşına fazla ihtimam gösterir (Kaçar,2012,199)

Şiirlerinde hep mükemmelin peşinden giden Ahmet Kaçar, şiirle müziğin ayrılmaz bir ikili olduğunu ifade etmekte, şiirde eskinin kalitesine bir türlü ulaşamadığından şikâyet etmektedir. Sanat kalitesini beğenmediği eserleri eleştirdiği, dizelere aktardığı şu dördlük onun sanat poetikası gibidir:

⁸Kaçar şiirle ilgili bu tarifi Mart 2007'de Karadeniz Tv'de yayımlanan "Ümran Turgut'la Öteki Karadeniz" adlı televizyon programındaki röportajında yapmıştır. Kayıtları tarafımızda saklıdır.

Bilmez damdaki kemancı mehterin vurduğu marşı
 Susar en coşkun yerinde gösterişi es'te yapar
 Öyle hassas milletiz ki güzel sanatlara karşı
 Körlerimiz renkli resim sağırımız beste yapar (Kaçar,2012,158)

Kaçar'ın ilk şiir kitaplarından itibaren şiirlerinde akıcı bir ifade hâkimdir. Kimi şiirlerinde, özellikle taşlama, yergi içeren müstakil dörtlüklerinde argo kelimeleri kullanması anlatımdaki rahatlığını ortaya koymaktadır. Ahmet Kaçar şiirlerinde noktalama işareti kullanmamıştır. Şiirde anlamı daraltacağını düşündüğünden noktalama işareti kullanmadığını ifade etmektedir.

5.ESERLERİ

5.1. Yayınlanmış Şiir Kitapları

Şair yazdıklarını kitaplaştırmak için özel bir çaba sarf etmemiştir. Yukarıda da değindiğimiz üzere yayımlanan kitapları hep başkalarının ön ayak olmasıyla yayımlanmıştır. 1963 yılında, İstanbul Ersa Matbaacılık tarafından basımı yapılan *Kimbilir* adlı ilk kitabının arka kapağındaki yazı bu durumu kanıtlar niteliktedir:

"Ahmet Kaçar'ın ilk şiir kitabı bu. Üstelik yıllardan beri yazdığı şiirlerin sadece bir dostuna gönderdiği ve dostunda kalan şiirleri bunlar. İnatla kitap çıkarmadı bugüne kadar. Hâlbuki yaşadığı çevrede topluma mal olmuş, ince, duygulu, nüktedan, popüler bir sanatçıdır. Bu kitap onun haberi olmadan dostlarının bir sürprizidir"

Kaçar'ın dostları tarafından yayıma hazırlanan bu kitap, dörtlüklerle, beyitlerle, muhtelif hece ölçüsü ve aruz ölçüsüyle yazılmış : "Kimbilir", "Meçhul İklim", "O Diyar", "İlk Yolculuğun Akşamı", "Meçhul", "Nereye", "Bilinmeyen Yaprak Dökümü", "Bu Gecede", "Hudutsuz Ülke", "Kuşlar Göçerken", "Yolcu", "Boş Bir Sema Altında", "Doyamam", "Garip Garip",

"Giderim", "Akşam", "Olur", "Ne", "Toprak Su", "Silik Hatıralar", "Taş", "Kalır", "Gölgeler", "Ayuçlarında", "Zafer Hatırası", "Cevapsız", "İpek Tüllerin Arkasında", "Pınar", "Bir Suçlu Gibi" adlı 32 adet manzumedden oluşmaktadır. Bu kitapta bestelenmiş şiirleri yer almamıştır.

Şairin 1984 yılında yayımlanan *Yalancı* adlı kitabı Bestekâr Fethi Karamahmutoğlu tarafından derlenmiştir. Karamahmutoğlu kitabın ön sözünde Ahmet Kaçar'ın bu dönemde yazdığı şiirlerinde “*dünyaya niçin geldik?*”, “*aradığımız nedir?*”, “*bütünün neresindeyiz?*”, “*sorularımızın cevapları niçin yarım kalıyor?*”, “*evrendeki sır nedir?*”, “*nedir bu sevilmemekten ve unutulmaktan korkuş?*”, soruları ve bu sorulara aranan cevapların ön planda olduğunu belirtmektedir.

Şairin *Son Ufuklar* 1995 yılında, ressam Cem Karaahmetoğlu'nun düzenlemesi ve Hayrettin Günay'ın ön sözüyle yayımlanmıştır. Bu kitapta uzun manzumelerinden farklı olarak ilk defa dörtlükleri de yer almıştır.

2003 yılında yayımlanan *Tüm Şiirleri I* başlığını taşıyan kitabı ilk şiirlerinden bu tarihe kadar yazdıklarından seçilmiş şiirlerden oluşmaktadır.

Yıllar adını taşıyan kitabı Görele Kaymakamlığı'nın öncülüğünde hazırlanmış olup, dönemin Görele Kaymakamı Aykut Pekmez'in ön sözüyle yayımlanmıştır. Melisa Matbaacılık tarafından 2012 yılında basımı yapılan kitabın künyesinde “*Bu eserin basımı İlhan Ergül tarafından Görele Halkı ve Görele Kaymakamlığına hediye edilmiştir*” ibaresi bulunmaktadır. *Yıllar* kitabında Kaçar'ın tüm şiirleri, Şiirler, Şarkılar-Güfteler, Taşlamalar, Rubailer başlıkları altında bir araya toplanmaya çalışılmıştır. Kitapta ayrıca yöresel kelimelerin anlamlarının verildiği sözlük yer almaktadır. Kitabın son kısmında ise Hayrettin Günay'ın “*Yaşamını şiire, müziğe, çiçeklere adayan ozan: Ahmet Kaçar*”⁹ başlıklı röportajı ile Ali Atalay'ın “*Şair Ahmet Kaçar*”¹⁰ adlı bildirisi yer almaktadır. *Yıllar*'da şairin tüm eserleri türlerine göre tasnif edilmiş, belirli bir disiplin çerçevesinde sıralanmış olsa da *Doğru mu?* adlı şiiri kısımlardan bağımsız olarak kitabın sonunda yer almaktadır:

⁹Günay, Hayrettin Kıyı, Mart 2002 Sayı:193.

¹⁰Atalay, Ali, Giresun Kültür Sempozyumu, Bildiriler,1998. (Kaçar, Yıllar, 2012, s. 419)

Biterken gözünde o mutlu bakış
Seni bir ürperti sarmış doğru mu?
Yakıyor bizi burada karakış
Orada hep bahar varmış doğru mu?

Bazı yıl bahardan önce gelir yaz
Üşütür sıcaklar yakarmış ayaz
O kadar çokmuş ki dallarda beyaz
Yemyeşil çimenler karmış doğru mu?

Yığılan bir sismiş yıllar arkaya
Güneşin ardında bir başka aya
Asuman Zeycan'a Mecnun Leyla'ya
Vefalı böyle bir yarmış doğru mu?

Değince kül olmuş neden eline
Kerem Aslı'sının duvak teline
Yağmur karışmadan bahar seline
Ferhat bu dağları delmiş doğru mu?

Yıkılır üstüne yığılır kar da
Yiter hatıralar çöken duvarda
Kimse görünmüyor derken yollarda
Kervan son durağa varmış doğru mu? (Kaçar,2012,407)

Ahmet Kaçar'ın amatör yayıncılıktan çıkıp, ilk defa bilimsel incelemeler eşliğinde sunulan kitabı *Şiire Adanmış Bir Ömür: Ahmet Kaçar* adıyla Prof. Dr. Necati Demir tarafından hazırlanmıştır. 2015 yılında yayımlanan eserde şairin tüm kitaplarında bulunan şiirlerinin yanı sıra daha önce yazılıp kitaplarda yer almayan tüm şiirleri yayımlanmıştır.

Bu kitap yedi bölümden oluşmaktadır. İlk dört bölümü şairin yayımlanmış kitaplarından oluşurken, *Son Yaprak* başlığını taşıyan beşinci bölümde daha önce kitaplarda yer almayan 2014 yılına kadar yazdığı şiirleri yer almaktadır. Kitabın altıncı bölümünde bestelenmiş şiirleri, yedinci bölümünde ise Ahmet Kaçar'ın hayatı ve edebi kişiliği Prof. Dr. Necati Demir'in tespitleriyle okuyucuya aktarılmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

ŞİİRLERİ

1. ŞİİRLERİNDE TEMA

Nazım Elmas, “birçok sanatçıda hayat ve sanatın iç içe olduğunu belirterek, günlük hayatın kesitleri sanatçı kimliğini şekillendirir, oradan sanat eserine intikal eder” (Elmas,2010,1) demektedir. Kaçar’ın şiirlerinde de bir köy ortamında, doğa ile baş başa, halkla içiçe süren yaşamının izlerini görmek mümkündür.

Ahmet Kaçar’ın şiirlerinde en çok işlenen konu insanın dramıdır; insanın yalnızlık duygusu, insanın çektiği aşk acısı, insanoğlunun güçsüz yanıyla çarpışan güçlü yanıdır. Şairin eserlerinde, kavuşulamayan sevgiliye duyulan hasret, dünya ile ilgili bilinmezlikler, ölüm ve ötesini algılama çabası, siyasette menfaat, ikiyüzlülük, çıkar ilişkileri, memlekete duyulan sevgi gibi konular çerçevesinde ; “yalnızlık”, “aşk”, “tabiat”, “siyaset ve yerleşik düzeni eleştiri”, “insan”, “Anadolu ve Cumhuriyet sevgisi” ve “Giresun” en sık işlediği temalardır.

1.1. Yalnızlık

Şairin şiirlerinde en sık rastladığımız tema “yalnızlıktır”. Kimi zaman yalnızlığın kahrını ifade eder dizelerinde, kimi zaman da yalnızlıktan kurtulma özlemini. *Gölgeler* başlıklı şiirinde yalnızlık duygusunu, bu duygunun insanda bıraktığı kederi ve hüznü en çıplak haliyle ifade etmektedir:

Yılların kahrı dolu günahlarını çeken
Derbeder hayatıma ömrüme acıyorum
Herkes mesut bahtiyar bu âlemde yalnız ben
Kederle avunup hicranla yaşıyorum (Kaçar,2012,35)

Büyük yalnızlıkları hissedenlerin ruh haliyle duygularını dile getiren şair için yalnızlık, kimi zaman da ömrün gelmeyen baharının sebebidir:

Duymadım bir sevgili dudağında ismimi
Gelmedi ömrümün bir bahar olan mevsimi
Güzelliğini toprak almış çiçekler gibi
En çaresiz dertlerimi içimde taşıyorum (Kaçar, 2012, 35)

Şiirin son dördlüğünde ise yalnızlığın insanı düşündüren, en karamsar hali yansımaktadır:

Kalbimde yalnızlığın verdiği düşünceler
Ruhumda karanlığı ıssızlaşan geceler
Rengi mazide kalmış meçhul yüzlü gölgeler
Şimdi maziye dönüp size yaklaşıyorum (Kaçar, 2012, 35)

Şair *Eve Dönerken* adlı şiirde uzun süren yalnızlıklardan bunalmış insanın özlemlerini, isteklerini ve hayalindeki sevgiliyi anlatmaktadır:

Kaç seneler var ki ıssız evimde
İsterim bir çift göz yoluma baksın
Sesimi duyunca kalkıp yerinden
Merdiven başında lambayı yaksın

İçim ürpermeler dolsun görünce
Elleri elime değmeden önce
Islak gözlerini bana dönünce
Bakışı kalbimde bir iz bıraksın

Sevinci renk versin biten günüme
Işıktan gölgeler düşün önüme

Mavi derinlikte yeşil bir küme
Saadet yıldızı sonsuza aksın (Kaçar,2012,66)

Kaçar, dünyaya kendi penceresinden bakmayı bilecek, onun ruh dünyasını anlayacak olanın sevgisinin saflığını, göğsün üstüne takılan beyaz bir karanfile benzeterek beklentisini dizelere şöyle dökmüştür:

Beni anlayacak beni duyacak
Başka emellerde bulunmayacak
Baktıkça dört mevsim bahar olacak
Göğsüne beyaz bir karanfil taksın (Kaçar,2012,66)

Yalnızlığın insanın his dünyasında bıraktığı kederi, ümitsizliği ve çaresizliğini anlattığı başka çalışmaları da vardır. Örneğin *Bu Gecede, Yolcu*, başlıklı şiirlerinde ve kimi müstakil dörtlüklerinde bu duygu yansımalarını görmek mümkündür:

Yalnızlığın melali çöktü akşamla yine
Öter bütün hüsrarla bir baykuş bu gecede
Kırılan ümitlerin yankı veren sesinde
Öter bütün hüsrarla bir baykuş bu gecede (Kaçar,2012,20)

Şair kavuşmak istediği yere ulaşmak için gösterdiği çabanın yetersiz kaldığını, gölgesinin bile kendisinden önce buraya vardığını, bulunmak istediği yere ulaşmak için geç kalmış insanın hüsrarı ve yalnızlığını tasvir etmektedir:

Ulaşmak ne mümkün koştuğum yere
Benden önce varır gölgeler bile
Avdete geç kalmış garip bir yolcu
Hüsrarı içinde yalnızım yine (Kaçar,1995,20)

Sessizliğe bürünmüş yılların hüznünü inler
 Ay suların göğsünde gecenin kalbini dinler
 Yalnız bırakıp yine gitmiş gelecekse kimler
 Ay suların göğsünde gecenin kalbini dinler (Kaçar,2012,151)

Şairin bestelenen şiirlerinde de yalnızlığın çaresizlikle içiçe geçmiş yansımaları görülmektedir:

Unut beni kalbimdeki hicranla yalnız kalayım
 Kimsesiz bir yavru gibi kucağında ağlayayım
 Bu kaçınıcı söz verişin söyle nasıl inanayım
 Kimsesiz bir yavru gibi kucağında ağlayayım
 (Kaçar,2015,463)

Bugüne kadar Ahmet Kaçar'la ilgili yazılan kimi makalelerde ve incelemelerde onun hayatındaki yalnızlığının şiirlerine yansıdığı görüşü hâkimdir. Bu durumun muhtemelen gerçek hayattan sanatına yansıması olduğunu belirten Necati Demir “ Zira o Görele'nin bir köyünde hayatını yalnız yaşayarak sürdürmektedir. Dolayısıyla hayat tarzı onun şiirlerine hep yansımıştır” görüşünü iddia etmektedir (Kaçar,2015,514).

Kaçar'ın şiirlerinde fiziki yalnızlığının yanı sıra insanlar içinde anlaşılmanın verdiği psikolojik bir yalnızlık teması da ağır basmaktadır.

Şair kendisiyle 17 Eylül 2017 tarihinde yaptığımız mülakatta kendi yalnızlığını; “*Yalnız değilim. Hayal ettiklerimin hepsi akşam yanımda oluyor. Şiirime de ilham oluyolar. Aslında insan kalabalıklar içinde yalnızdır. Ben de çoğu zaman kalabalıklar içinde daha çok yalnız hissediyorum*” şeklinde tarif etmektedir. Kaçar'ın yalnızlık temasıyla aktardığı şiirlerinde bu metafizik duyuş tarzı geniş yer kaplarken, yalnızlık temasını hüznle ve hüsrarla sarmalayarak kaleme aldığı görülmektedir.

1.2. Aşk

Ahmet Kaçar'ın şiirlerinde aşk kavramı genellikle kavuşulamamış, meçhul bir sevgiliye duyulan hasret, ayrılık ve gönülde kalan bir hicran yarası olarak karşımıza çıkmaktadır.

İlk kitabına adını veren *Kimbilir* başlıklı şiirinde şair uzaklardaki meçhul sevgiliye yönelttiği soruların cevabını aramaktadır:

Belki bir gün dudağın adıma takılacak
Yine eski şen dille anar mısın kimbilir?
Vuslatsız bir baharla senden uzak kalacak
Ayrı geçen günlere yanar mısın kimbilir? (Kaçar,1963,3)

Meçhul sevgiliye duyulan tükenmez sevgi onun yokluğunda da devam etmektedir. Şair, *Doyamam* başlıklı şiirinde bu meçhul sevgilinin fiziki özelliklerini tarif ederek onu ete kemiğe büründürmektedir:

Yıllar var o çılgın bakışlarını
Görsem doyamam görmesem doyamam
Kalbime damlayan gözyaşlarını
İçmesem doyamam içsem doyamam

Şiirin ikinci dördlüğünde meçhul sevgilinin fiziki özellikleri gözümüzde canlanırken, şairin sevgilinin yüzünü bir meleğe benzeterek onun güzelliğinin ve saflığının derecesini yücelttiğini görürüz:

Hayatım boyunca melek yüzüne
Kumral saçlarına ela gözüne
Nice hasret ile seni göğsüme
Sarsam doyamam sarmasam doyamam

Şair bir başka dördlükte sevgiliye beslediği aşkın kendisinde bıraktığı acıdan bile haz aldığını ifade etmektedir:

Hasretle bakarak geçen yıllara
 Yanarım ümitsiz hatıralara
 Tükenmez içimde bu yaralara
 Çağlasam doyamam dinsem doyamam (Kaçar,1963,15-16)

Kaçar, gördüğü ağlayan her gözde kendi kaderini yaşadığını belirtmektedir. *Kanıyor* başlıklı şiirinde ayrılık acısının, sevgiliye kavuşamamanın verdiği bu kederi mısra sonlarında kurduğu zıt yapıli yinelemelerle okura lirik bir söyleyişle hissettirmektedir:

Nerde gözü yaşlı bir güzel görsem
 Kalbim kaderini benim sanıyor
 Deva yok bu derde ne merhem sürsem
 Ağlasam kanıyor gülsem kanıyor

Çekermiş kahrını aşka inanan
 Bir sevgi uğruna ömrünce yanan
 Kalbimde bir gizli yara her zaman
 Bağlasam kanıyor çözssem kanıyor (Kaçar,2012,87)

1.3. Tabiat

Tabiat unsuru öteden beri şairler için geniş bir ilham kaynağı olmuştur. Ahmet Kaçar birçok şiirinde ruh dünyasını ortaya koymak için tabiattaki unsurlardan faydalanmıştır. *Gelip Geçerken* başlıklı şiirinde tabiatla içiçe olan bir insanın rahatlığı hissedilmektedir:

Büyüye tutulmuş kuşlar gelip geçerken
 Duvar boylarını aşar yaban çiçekleri
 Susamış topraklar yağın serinliği için
 Karanlığı uyarır ateş böcekleri

Şair tabiatın bahar mevsimindeki uyanış halini insana özgü özellikler yüklediği benzetmelerle tasvir etmektedir:

Sarılr sevinçle toprağa yeşeren filizler
Yeni bir dünya başlar baharla
Büyür nisanın getirdiği ikizler
Açar göğsünü tohum bekleyen tarla

Şiirin son dördlüğünde tabiatla insan arasındaki ilişkinin ayrılmaz bir tutku olduğunu belirtmektedir:

Bir tutkudur ayrılmaz insanla doğa
Uyanır düşlerinde görmedikleri kalır
Eğer başka dünyalar serpilmişse boşluğa
Günler böyle sayılmaz mevsimler ayrı ad alır (Kaçar,2012,61)

Ahmet Kaçar'ın *Akşam* başlıklı şiirinde de insanın ruh halinin tabiata yansması görülmektedir:

Kanayan rengiyle mehtapta ah gam
Suda sinem göklerde ruhum akşam

Batan güneş ufuklara varmadan
Suları donar ateşi kararmadan

Devam etse ufukta böyle her dem
Her akşam da böyle seyretsem (Kaçar,1963,19)

Kaçar, *Çiçekler ve Renkler* şiirinde tabiat olayları, çiçekler ve renkler arasında okuyucuda farklı çağrışımlar uyandıran adeta yeni bir dil oluşturmuştur:

Karanfil koyda mehtap
 Şebboy seherin rengi
 Kır çiçeği menekşe
 Gecenin derin rengi

Kaynanadili tuhaf
 Hanım elleri çok saf
 Nergis bahçede sabah
 Süsen kalplerin rengi

Şair yukarıdaki dörtlükte kaynana sözcüğünün yarattığı çağrışımlardan yararlanırken, aşağıdaki dörtlükte ise, zambak, gül ve toprak adlarını bir arada kullanarak sözcüklerin değişik tasarımlarından, insana ulaştırdığı duygu değerlerinden yararlanarak şiirin dilindeki etkiyi arttırmaktadır. Zambak ve gül, genellikle mezarların üzerine dikilen çiçekler olması, sadık sevgili ifadesiyle işaret edilen toprak, ölümden sonra insanın gömüldüğü yer olması hasebiyle insan zihninde mezarlığı çağrıştırmaktadır:

Lale âşıklar dili
 Zambak sadık sevgili
 Gül yanında dikili
 Sümbül kaderin rengi (Kaçar,2012,79)

Kaçar yaşadığı yörede bahar mevsiminin gelişiyile gönlüne doğan hisleri müzikalitesi yüksek bir dille anlatmıştır:

Görelde bahar; dağ, dere taçmış
 Gül, yasemin, sümbül, laleler açmış
 Kim bilir kaç gönle hülyalar saçmış
 Gül, yasemin, sümbül, laleler açmış (Kaçar,2012,143)

Ahmet Kaçar'ın şiirlerinde mevsimler, coğrafi yerler ve olaylar sürekli canlıdır. İklim olaylarıyla insanın ruh dünyası arasında bir bağ kuran şairin şiirlerinde *yağmurlar*, *rüzgârlar*, *kar-kış* ve *çöl* en sık kullandığı imgelerdir¹¹:

Kıvılcım verdi ateşe kül olunca aramadı
Durdu **muson yağmurları alizeler** yaramadı
Bir sen varsın **çölü** geçen nehir karşı kıyısına
Başka kimse ayrılığın ötesine varamadı (s.366)

Senelerce düş yaşamış hayal kurmuş dolmayacak
Çağrının bir gizli sesi rengi varmış solmayacak
Çölü geçerken bulutlar vahalara su vermeye
Sana gelen **yağmurların** tek damlası olmayacak (s.355)

Yorgun düşer bulutlar **yağmur** görünmez terden
Saklarmış yanmış yüzünü güneş battığı yerden
Kapıyor bir daha açılmayacak sana
Nasıl istersen oyna işte gönül son perden (s.357)

Arz etme gönül lütfunu istediği yara verir
Esmez **imbat rüzgârları alizeler** ara verir
Durmaz susuz geçen yazın şikâyeti mevsimlere
Bahar yeşili çimene **kış** beyazı kara verir (s.369)

Yakmaz her tutuşan ateş bir alev var ki üşürsün
Rüzgâr solan yaprakları bir mevsim daha düşürsün
Bekle duyarsın eserse sahilde bir kuru **meltem**
Kimse vermez denizinden sen damlayı bölüşürsün (s.364)

¹¹ Örnek verilen dörtlükler Yıllar adlı kitabından alınmıştır. Bu sebeple yalnızca sayfa numaraları verilmiştir.

1.4. Siyaset ve Yerleşik Düzeni Eleştiri

Şiir, dilin en etkili sanatı olarak insanlık tarihi ile yaşıt bir geçmişe sahiptir diyebiliriz. Bu sebeptendir ki şiir içinde şekillendiği kültürel, sosyal, ekonomik ve edebi atmosferi bir şekliyle yansıtır. Ahmet Kaçar'ın yaşadığı çevreyle olan bağı, halk kültürüyle yoğrulmuş kişiliği dikkate alındığında insanlığın sorunlarına, toplumun sıkıntılarına duyarsız kalması düşünülemez.

Şairin manzum birer hikâye tarzında kaleme aldığı 160 dörtlükten oluşan *Ankara'dan Geliyorum* ile *Partimizin Adayı* adlı şiirleri Türk siyaseti ve toplumun yapısını gözler önüne sermektedir:

“Sen havadan bekle yolu
Ben karadan geliyorum
Bekle beni Anadolu
Ankara'dan geliyorum(1.dörtlük) (Kaçar,2012,294)

Deve hamutla yutuldu
Köşe başları tutuldu
Garip çoktan unutuldu
Ankara'dan geliyorum (119. dörtlük)

Kapandı veri açığım
İnek oldu danacığım
Merak etme anacığım
Ankara'dan geliyorum (123. dörtlük)

Çevresinde gördüğü olumsuz olayları gözlemleyen şair liyakatsiz kişilerin siyasetçilerce kayırılarak hak etmediği makamlara yerleştirilmesini hicvetmektedir:

Kör ulaştı hedefine
Odacı amir şefine

Fondip¹² millet şerefine
Ankara'dan geliyorum(6.dörtlük)

Kaçar, yasalarca suçu sabit görülenlere seçim öncesi af çıkarılmasını mizahi iğneleyici bir söylemle eleştirmektedir:

Adam katil hudayinabit¹³
Olay belli suçu sabit
İşte af sebebi vahit¹⁴
Ankara'dan geliyorum (108. dörtlük)

Bu şiirde tespit ettiğimiz bir başka husus da şudur: yukarıda değindiğimiz üzere Kaçar, lise yıllarında öğretmeninden dinlediği ve çok beğendiğini belirttiği şair Sıtkı'nın dizelerindeki imgelerden öylesine etkilenmiştir ki aynı imgeleri kendi şiirine uygulamıştır:

İyi kötü çürük ham has
“Gök bakır yer demir” Abbas
Altı lağım üstü paspas
Ankara'dan geliyorum (Kaçar,2012,294)
“Dışın ipek örgüdür için kirli bir paspas
Onun da **altı lağım üstü** renk renk ihtiras” (Sıtkı ?)

Şair *Partimizin Adayı* adlı şiirde içinde bulunduğu dönemin siyasi partilerini ve seçimlerde gösterdiği başkan adaylarını yergi ve ironi öğelerini söylevci bir tonlamayla birleştirerek aktarmaktadır:

¹² Sonuna kadar, bir solukta, bir dikişte (TDK)

¹³ 1. *bit. b.* Kendiliğinden yetişen (bitki). 2. *mec.* Başboş büyümüş (kimse). 3. *mec.* Eğitim görmemiş, kendi kendini yetiştirmiş olan (kimse) (TDK).

¹⁴ Bir, tek (TDK).

Nice yerel başkanlık hasreti var içimde
 Sayın seçmenlerime anlattığım biçimde
 Evvel Allah, sonra siz, bismillah bu seçimde

Balık çok olan yere atacağız oltayı
 Mutlaka kazanmalı partimizin adayı

Olacağız her işte halkımıza kılavuz
 Bozmasın bu düzeni çıkıp da bir alavuz
 Zeminde tenis kortu beşinci katta havuz

Sen hala tane ile say kalburda buğdayı
 Mutlaka kazanmalı partimizin adayı”(Kaçar,2012,292)

Kaçar, *Seviyorum* adlı şiirinde siyaseti riyakâr, kibirli bir meslek olarak gördüğünü belirtmekte ve siyaseti sevmediğini ironik bir üslupla aktarmaktadır:

“Yapısı pis harcı kirli
 Riyakâr meslek kibirli
 Uçarı sabit fikirli
 Siyaseti seviyorum” (Kaçar,2012,321)

Şair kimi müstakil dördlüklerinde de insanoğlunun siyasete karşı şüpheli ve güvensiz düşüncelerini dile getirmektedir:

Zorsa belli bir konuda hızdan kesmek iktidarı
 Muhalefet karşı çıkar danışıklı döğüş başlar
 Ayvaz’dan haraç Köroğlu’ndan reklam kârı
 Geçerli oylar sayılır ittifakla söğüş başlar (Kaçar,2012,181)

Kaçar, kimi dörtlüklerinde kişilerin, toplumun bozuk ve aksak yönlerini duygudan çok düşünceyi ifade eden alaysı bir söyleyişle aktarmaktadır:

Boşa tutma göstermiyor aynalar kre resmini
Sende vardın toplumdaki düşünce farkına işte
Vurgun üstüne kurulmuş yeni bir sisteme göre
Drzler böyle yapıyor feleğin çarkına işte (Kaçar,2012,155)

şair aşağıdaki dörtlükte insanın tarafly davranarak yaptığı iş nedeniyle ortaya çıkacak sorunların telafisi olmadığını, kimi yarışmalarda perde arkasında hileler yapıldığını belirterek bu durumu eleştirmektedir:

Bilmeli z değerini itler kemirdiği haltın
Yoksa bulunmaz denizde kütük sele kapılırsa
Cinler şeref kürsüsünde bırakmaz devlere altın
nce madalya töreni sonra yarış yapılırsa (Kaçar,2012,200)

Kaçar, aşağıdaki dörtlükte menfaat söz konusu olduğu zaman verilen rüşvetin, bahşiş veya hediye adıyla sunularak yasadışı olmaktan çıkarıldığını ifade etmektedir:

Aslana kendi ikram eder inek budunu
Elli gram et için hesap sorar kediye
Rüşvet sayar fakire yarım çuval odunu
Milyonları aştı mı adı bahşiş hediye (Kaçar,2012,227)

Yaşadığı toprağın değerlerine iten bağly olan Ahmet Kaçar, toplumun aleyhine gelişen olaylar karşısında eleştirilerini Açık Veysel'in meşhur dizelerinden alıntı yaparak aktarmıştır:

Devam ediyor mükemmel ayarlanmış bir sürece
Alicengiz oyunları eskisinden çok daha net
“Uzun ince bir yoldayız gidiyoruz gündüz gece”
Üretici kaderine ürün Allah’a emanet (Kaçar,2015,378)

Sanatı varılmazın ötesinde bir sonsuzluk olarak nitelendiren ve şiirin mükemmel olması gerektiğini ifade eden şairin, vasat bulduğu şiirleri ya da şairleri hicvettiği dörtlükleri de vardır:

Mademki sende böyle sapık duygular pek çok
Şair kıtlığı yok ya bir de Yahya’yı dene
Nasıl olsa kimsenin dönüp bakacağı yok
Yazı şekline göre mahyayı dene (Kaçar,2015,120)

Zannetme bu gidişle kavuşursun huzura
Seni teskin edecek tek tip akıl hapıdır
Çıkacakta değilsin düşmüşsün bir çukura
Seninki şiir değil beyin iltihabıdır (Kaçar,2015,120)

Ahmet Kaçar yönetimde veya toplumda tanık olduğu her türlü olumsuzluğa, yozlaşmaya ve haksızlığı şiirleriyle eleştirmektedir. Bu eleştirilerin tonu bazen çok yüksek perdenden, bazen de tatlı fakat iğneleyicidir. Şairin özellikle müstakil dörtlükleri ağırlıklı olarak yergi içeren, hicveden bir üslupla kaleme alınmıştır.

1.5. İnsan

Ahmet Kaçar’ın şiirlerinde insan, acıları, hayal dünyası, güçsüz yanları ve kayıplarıyla geniş yer bulur. Şair gözlemci yeteneğiyle taşra insanının yaşadığı imkânsızlıkları şiire aktarmayı bilmiştir. Şairin *Kimbilir*

adlı kitabında yer alan *İpek Tüllerin Arkasında*¹⁵ şiiri, taşralı bir genç kız olan Zehra'nın yoksulluk içinde yaşadığı 1954 Türkiye'sinden kesitler sunmaktadır:

Ne mesut senin avuçlarına
Düşen yağmurlar
Kırmızı kiremitlerden
Yeşil ipek tüllerin arkasında...

Şimdi uzaklarda
Karlar altında bıraktığımız
Fakir kulübelere
Sisler içinde

Zehra'nın mezarına da
Yağmurlar yağar... (Kaçar,1963,30)

Yakınlarını kaybeden insanın acısını dönemin meşhur udi ve bestekârlarından Kadri Şençalar'ın vefat eden torununa yazdığı şu dörtlükle dizelere dökmektedir:

Ayrılanı ağlanır çünkü çok sevdim onu
Bir mezara bağlanır her ümidin sonu
Hiç kimse bilmeyecek yıllar geçse de bunu
Bir mezara bağlanır her ümidin sonu (Kaçar,2012,145)

Kaçar'ın yakın dostlarının ölümü karşısında duyduğu üzüntü, acının dizeleri olarak çıkar karşımıza. Şairin *Boş Gelin Odası* adlı şiirini besteleyen,

¹⁵ Ahmet Kaçar bu şiiri 1954 senesinde, nüfus sayımları için görevli memur olarak gittiği bir taşra köyünde görmüş olduğu genç kızın dramından etkilenerek yazdığını belirtmiştir. (Kaçar, Mülakat-4, 2017)

yakın dostlarından keman virtüözü Sabri Özdemir'in¹⁶ mezar taşında Kaçar'ın şu dörtlüğü yer almaktadır:

Felek kendi derdine derman olacak yerde
 Bir de kabahatine kader kurbanı seçti
 Görüp anlayacaksın sormaya gelmez nerde
 Bu dünyadan bir Sabri Özdemir geçti (Kaçar,2015,438)

Ahmet Kaçar insanın acılarını, kederini lirik bir söyleyişle dile getirirken, insanın olumsuz davranışlarını da sözünü esirgemez bir tavırla hicvetmekten çekinmez:

İnsan kâmil oldu mu üstat mertebesinde
 Ona madde üzerinde bir değer vereceksin
 Baktın tavrı değişti meclise gelişinde
 Çüş deyip sırtına bir eğer vereceksin (Kaçar,1995,174)

Makam, mevkii sahibi olduktan sonra böbürlenene, kibirlenene insanın bu tavrı karşında da söyleyecek sözü vardır şairin:

Unuttun insanlığın maddesini faslını
 Gururdan başın döndü iki terfi çıkınca
 Öğrenmek istiyorsan işin benden aslını
 On tane Memet yapar insan biraz sıkınca (Kaçar,2012,285)

İnsanın sevincini, hüznünü, güçlü ve güçsüz yanlarını gözlemleyerek şiirlerine aktaran Kaçar, bazen de kırgındır ve vefasızlığından şikâyetçidir insanların:

¹⁶Görelili Keman virtüözü ve bestekârdır. TRT sanatçısıdır. Ahmet Kaçar'ın Boş Gelin Odası şiirini Hicaz makamında bestelemiştir. *Özcan Temel (2012), <http://www.kusculu.com/>*

Şaşırdık bir ölçü vardı neden reddi karar ettik
 Hopladık tam gaz ileri ses yaptı zor ayar ettik
 Zikrimiz hür, vicdanımız müsterih Allah'a şükür
 İnsanlık mı çek bir kalem biz o işten zarar ettik (Kaçar,
 2012,186)

1.6. Anadolu ve Cumhuriyet Sevgisi

Kaçar'ın şiirinin beslendiği kaynağın halk kültürü olduğuna değinmiştik. Buna paralel olarak onun şiirlerinde milli duyarlılığı yüksek, Türk düşünce tarzı ve Türk kültürünü yansıtan temaları görmek mümkündür.

Ahmet Kaçar'ın Anadolu'nun tabii güzelliklerini ve kültürel zenginliğini kahramanlık ezgileriyle, koçaklama tarzında anlattığı *Çağrı*¹⁷ başlıklı şiiri onun memleket sevgisini ifade eden örneklerden biridir:

İlahi bir sestir mavi derinde
 Bindallı bürünmüş güzellerinde
 Şölenler kurulur harman yerinde
 Atar meydanlarda yiğit çalım hey!

Bozkırın başına getirdik duyu
 Bir kara elmadır fişkırın kuyu
 Tarihin beşiği Anadolu'yu
 Yaşasın sonsuza yaratalım hey!

Şiirin son dördlüğünde şair sanatının ve varlığının kaynağının Anadolu olduğunu coşkun bir ifadeyle dile getirmektedir:

O sensin yurttaşım incim samurum
 Soluğum nefesim mayam hamurum

¹⁷ Bu şiir Fethi Karamahmutoğlu tarafından bestelenmiştir.

Gölgene basana düşman olurum

Düşüp kırılmasın bir tek dalım hey! (Kaçar,2012,107)

Ahmet Kaçar tam bir memleket aşığıdır. Cumhuriyetin 75. yılında kaleme aldığı *Yetmiş Beş Yıl* manzumesi şairin Cumhuriyete olan bağlılığının ve milli duygularının doruk noktasına çıktığı örneklerden biridir:

Bin dokuz yüz yirmi üç ay yirmi dokuz ekim

Ben ezelden bugüne hem sıla hem hasretim

Savaşa hürmet var sulha sonsuz hürmetim

Ben ezelden bugüne hem sıla hem hasretim

“Egemenlik Ulusun” Türküm Cumhuriyetim

Kaçar şiirin kimi dizelerinde Atatürk’ün veciz sözlerinden yararlanmıştır:

Yaşamla göreceksin gayri olmaz ifade

Tarihte bir milletin hakkı bundan ziyade

“Cihanda sulh yurtta sulh” duygusu kadar sade

Şair, Atatürk’ün işaret ettiği bir ülküye sahip olduğunu ve onun değerlerine bağlılığını şu dizelerle ifade etmektedir:

“Hattı yok sathı vatan cümlesine zimmetim

O bir Mustafa Kemal ben İzmir’de Mehmetim”

(Kaçar,2015,352)

Ahmet Kaçar ülkesinin milli çıkarlarına ters düşen olaylara karşı da şiiriyle tavır koymaktadır. Şair aşağıdaki dörtlükte Fransa meclisinin 2001 yılında “Fransa meclisi 1915 Ermeni soykırımını tanır” ifadesiyle kaleme alınan yasa tasarısını kabul etmesini eleştirmektedir:

Şeref verdi bize mösyö yasanızın nedenleri
 İsveç cicim aylarını Fransa yılları yıktı
 Kınıyoruz komşumuzun tarihine edenleri
 Soykırımı vardı madam bu veletler nerden çıktı
 (Kaçar,2015,367)

Şair aynı konuyla ilgili olarak, Vatikan’da 1915 olaylarının yüzüncü yıldönümü için düzenlenen ve Ermenistan’dan siyasi ve dini liderlerin de katıldığı ayine önderlik eden, Papa Franciscus’un o dönemde meydana gelen ölümleri “soykırım” olarak nitelendirmesine tepki olarak şu dördlüğü yazmıştır:

Kurumlar çıkmaza düşer sermayeler azalırsa
 Sorun olur boş kasanın anahtarı kimde kalsın
 İnsanlıktan imtihana girsin eğer kazanırsa
 Papa gelsin Türkiye’de ilahiyat dersi alsın (Kaçar,2015,382)

1.7. Giresun

Kaçar’ın şiirlerinde, taşra ve kent motifinin tema olarak işlendiği görülür. Giresun’da yaşayan Kaçar’ın şiiri, yaşamının aynası gibidir. Yazdıklarının ilham kaynağı olan bu şehrin şiirlerinde yer bulmaması düşünülemez. Şair, aynı zamanda Muhayyer makamında besteleyerek müzikseverlerin beğenisine sunduğu *Giresun* başlıklı şiirinin ilk dördlüğünde adeta şehirle hasbıhal etmektedir:

Bilirim sendeki gizlenen derdi
 Kaç bahar giderken bana da verdi
 Yankılar onu hiç unutma derdi
 Giresun Giresun yeşil Giresun

Şiirin ikinci dörtlüğünde ise kentin insanı cezbeden güzellikleri karşısında hayranlık duyan kişinin gözlemlerini aktarmaktadır:

Yaşamak istersen ömrünce eğer
Kale’de yıldızlar eline değer
Peşine takılır yeşil gölgeler
Giresun Giresun yeşil Giresun (Kaçar,2012,139)

Muhit isimlerinden ve o muhitlerdeki mevsimsel özelliklerden bahsederken, şehrin semtlerinden biri olan Aksu’yu kişiselleştirerek dizelere şöyle aktarmaktadır:

Yirmi Mayıs bugün yine dar gelir mutluya çağlar
Durmamış kimseye böyle kaderine akmış Aksu
Geçmiş Hayber Kalesini izlemiş sesini dağlar
Yol göstermiş türküleri hep kendine yakmış Aksu

Şair, *durmamış- duymuş- görünce sevincinden – saçlarını duvağını takmış Aksu*, benzetmeleriyle Aksu’yu kişileştirmiştir:

Hızla varmış İkiz Su’ya hiç durmamış Pireli’de
Çok beklemiş gelmesini duymuş önceki seli de
Seyid Vakkas’ı görünce sevincinden Dereli’de
Köpük yapmış saçlarını duvağını takmış Aksu (Kaçar,2012,96)

Ahmet Kaçar *Aksu’dan Kümbet’e* başlıklı on sekiz beyitten oluşan şiirinde, yine kentin farklı muhitlerini bir kameramanın objektifinden bakarcasına, okuyucuya adeta bir belgesel seyrettirir gibi tasvirlerle yer vererek anlatmaktadır:

Çıktık saniyeleri alarak arkamıza
Ebruli sahillere köpüklü yaylamıza

Bahar sıcaklığından varana kadar buza
Beyaz yaz güneşini döşedik yolumuza

Aksu Dereli Salon Çayırı sevdi bizi
Yorulmuş çeşmelere tuttuk ellerimizi

Şiirin kimi dizeleri Faruk Nafiz Çamlıbel'in "Han Duvarları"
şiiirindeki yolculuğu anımsatmaktadır:

Yokuşta arabamız düştü kağına hızına
Takıldı gözlerimiz sakızlı çam kızına (Kaçar,2015,106)

2. DİL

Şairin duyguyu, sezgiyi ve algıyı daha canlı, daha tesirli ifade etmek için kullanacağı en etkili malzeme dildir. Ancak duyguyu ifade edebilmek için gündelik söyleyişte kullanılan dildeki sözcükler çoğu zaman meramı anlatmaya yetmeyebilir. Bunu gidermek için gündelik söyleyişteki dili şiir diline aktarmak gerekebilir. Şerif Aktaş, "Doğal dili şiire özgü iletişimin dili haline getirmek için yeni anlam, ses ve söyleyiş değerleri yüklemeye ihtiyaç duyulur. Bu durum kullanılan dilden hareketle onun malzemeleriyle yeni bir dil kurmayı gerektirir" (Aktaş,2013,36) demektedir.

Ahmet Kaçar'ın Cumhuriyet dönemi şairlerinden olduğunu belirtmiştik. Yaşadığı dönemin dilde sadeleşme çabalarını göz önünde bulundurduğumuzda şairin kullandığı dilin de buna paralel olarak gelişmesi olağandır. Bu sebeple dili, duru, sade ve anlaşılırdır. Kimi şiirlerinde Arapça ve Farsça kelimelere rastlansa bile bunlar günlük dilde herkesin kullandığı, anlamı herkesçe bilinen sözcüklerdir. Ancak şair dili, kullandığı imgelerle kuvvetli ve etkili bir şekle dönüştürmektedir. Bu imgeler şiiri estetik açıdan daha çekici hale getirmektedir. Kaçar'ın zaman zaman da konusuna göre,

yaşadığı yöreye ait kelimeleri söyleyiş özellikleriyle birlikte şiirine uyguladığı görülmektedir.

Bu bölümde her biri ayrı başlıklar halinde ele aldığımız örneklerde görüleceği üzere, Kaçar'ın şiirlerinde, özellikle müstakil dörtlüklerinde yaşayan Türkçenin söz varlığı, argo sözcükler dâhil deyim ve atasözlerine kadar geniş bir yelpaze ile yer almaktadır.

2.1. Konuşulan Dilden Yararlanma

Şiiri çekici kılan, ona içtenlik getirerek etkileyici ve kalıcı olmasını sağlayan özelliklerden biri, doğal söyleyiştir. Bu doğal söyleyiş çoğu zaman günlük konuşma dilinde yerleşmiş anlatım biçimlerinden, kalıplaşmış öğelerden yararlanılarak gerçekleştirilir (Aksan,1993,47).

Ahmet Kaçar, *Sana Doğru* başlıklı şiirinde konuşulan dilin öğeleriyle muhatabına içten bir anlatım sağlamaktadır. Genellikle özneleri birbirine bağlamakta kullanılan *da* bağlacı Kaçar'ın şiirinde zaman vurgusu görevini üstlenerek söyleyişi etkili kılmaktadır:

Anlarsın beyaz bir düşe solsün **da**
Açılsın siyah bir gül sana doğru
Közünden ayrılmış duman olsun **da**
Savrulsun yandığın kül sana doğru (Kaçar,2012,72)

Kaçar'ın aynı bağlaçla kimi dizelerde emir cümlesini yumuşatarak, samimi bir söyleyişe dönüştürdüğü görülmektedir:

“Bitmesin düşlerin yitmiş say **da**
Hep böyle yapılır bilmiyor musun?” (Kaçar,2015,102)

Şair aşağıdaki dörtlüklerde de bir kimseyi inandırmak, ikna etmek için kullanılan sözlere benzer bir anlatıma başvurmaktadır. Buradaki *birtanem* ve *canım* seslenme sözcüğü de konuşulan dilin bir ögesidir.

Aylar var ellerim tutmuyor kalem
 Sanma yazmasını istemiyorum
 Öyle bir hasretim var ki **birtanem**
 Sana varmasını istemiyorum (Kaçar,2012,47)

Ağız amacını aşmış tebessüm halinde dişler
 Değirmene bağlı suyun çarkı gün farkına işler
 Allah'tan bak bu karanlık bir güç değil beyaz Seyfi
 İşte **canım** biraderim memlekette olan işler (Kaçar,2015,363)

Kaçar'ın *Siyah Oyalar* başlıklı şiirinde sevgi ve teklifsizlik belirten *cancağızım* ifadesi bir içtenlik unsuru olarak dizelerdeki söyleyişi etkili kılmaktadır:

İşte **cancağızım** böylesi de var
 Ömürler örtülü yasak düşlerde
 Sen cevap beklersin onlarsa sorar
 Kimi aradınız, acaba nerde? (Kaçar,2012,83)

Ahmet Kaçar'ın konuşulan dildeki ses kalıplarını ve söyleyiş biçimlerini de zaman zaman şiirine aldığı görülmektedir. Aşağıdaki dörtlükte konuşulan dildeki ses değişmesi olayını şiire aktarmakta, şiiri doğallaştırmaktadır:

Tünelin ucunda görünen ışık
 Kayalar dumanlı dağlar daha şık
 Karanlık çökse de gökler al ışık
 Bana çok ikramda bulundun **doktur** (Kaçar,2015,435)

2.2. Kavram Karşıtlığından Yararlanma

Duygu ve düşüncenin dile getirilmesi sırasında birbirine karşıt kavramlardan yararlanması konuşulan dilde sıkça karşılaşılan bir durumdur.

Örneğin *gelir gelmez, uzak yakın, iyi kötü, az çok* vb karşıt kavramların birlikte kullanılması şiirde daha etkileyici bir ifade imkânı sunmaktadır.

Şiirde kavram karşıtlığından yararlanma çok eskilere dayanan bir gelenektir. Türk dilinin ilk yazılı belgelerinden biri olan Bilge Kağan yazıtlarında da birbirinin anlamca zıddı olan öğeler bir arada kullanılarak güçlü bir anlatıma ulaşıldığı görülmektedir:

“çığany bodunug bay kıldım” (B. Kağan Doğu, 23)

“fakir milleti zengin kıldım”

“az bodunug öküş kıldım” (B. Kağan Doğu ,24)

“az milleti çok kıldım”

“tünli күnli yiti ödüşke subsuz keçdim”(B.K.,G.doğu 15)

“gece gündüz yedi zamanda susuz geçtim”

Kaçar’ın şiirinin en genel ve belirgin özelliklerinden biri de karşıt kavramları sıklıkla kullanmasıdır. Şairin dizelerinde *donmak-yanmak, kış-bahar, ağlamak-gülmek, acı-sevinç, gece-gündüz, küsmek-barışmak, hayal-gerçek, varlık -hiçlik, dışarı-içeri* gibi kavramlar birbiriyle kol kola girmiş şekildedir.¹⁸

“Korumaya alınmış yüz derece soğukta

Donduğum an yanmayı şart koştu bana yıllar” (s. 101)

Bir **kışı baharsız güz** içimizde

Yaşanmaz mevsimler bıraktı bize “Yalancı” (s. 56)

Alnımda çizgiler, saçımda aklar

Her **sevinç** bitmemiş bir **acı** saklar “Gelin Odası” (s. 63)

¹⁸ Örnek verilen şiirler şairin *Yıllar* adlı kitabından alınmıştır.

Uçup giden yaprak yere düşen su

Acılar sevinçler işte hayat bu

Giderken sonsuz bir boşluğa doğru

Ağlatırmış kader **gülemedinse...** “Tükenir Gidersin” (s. 111)

Koparak içimizden **gecelerle gündüzler**

Uzaklaşıyor bizden yıllar acı bir yüzle “Serap” (s. 112)

Gündüzü çalınmış bir **gece** boşu

Sonsuzda bizimle en yakın komşu “Mümkün mü?” (s. 39)

Nedense unuttum gel de bu bahar

Küs durma benimle **barış** yetmez mi? “Yetmez mi?” (s. 74)

Kilitli kapılar dışardan içeri

Gerçekten hayale varlıktan hiçe “Mümkün mü?” (s. 39)

2.3. Atasözü ve Deyimlerden Yararlanma

Ahmet Kaçar’ın özellikle müstakil dördlüklerinde anlatımı etkili kılmak için özdeyişlere, kalıplaşmış sözlere, deyimlere ve atasözlerine başvurduğu görülmektedir. “Deyimlerin amacı, bir kavramı ya özel kalıp içinde ya da çekici, hoş bir anlatımla belirtmektir” (Aksoy,1993,41) .

Şairin aşağıdaki dördlüğün her mısraında farklı deyimler kullandığı görülmektedir:

Uymaz zembille girmeyen evdeki hesap çarşıya

Peşin aile söndürür veresiye ocak yıkar

Atı alan Üsküdar’ı geçemez fazla karşıya

Bu işlerin altından çok çapanoğulları çıkar (Kaçar,2012,223)

Şair, dörtlüğün ilk dizesinde önceden tasarlanan bir iş umulduğu gibi sonuçlanmaz, düşünüldüğü gibi olmaz anlamındaki evdeki hesap çarşıya uymaz atasözünü, ailenin dağılması anlamına gelen ocağı sönmek, girişilen işte başa dert olacak bir durumla karşılaşmak anlamına gelen çapanoğlu, fırsatın kaçırılıp artık yapılacak bir şeyin kalmadığını anlatan atı alan Üsküdar'ı geçti deyimlerini, kullanarak anlamı kuvvetlendirmiştir.¹⁹

2.4. Yöre Ağızlarına Özgü Kullanım²⁰

Ahmet Kaçar'ın kimi şiirlerinde bölge ağızlarındaki söyleyiş biçimleriyle, konuşulan dilin doğallığı yansıtılmıştır. Şairin *Ankara'dan Geliyorum* başlıklı uzun şiirinde bu türden dil sapmalarına sıklıkla rastlanmaktadır:

“Yüzünüze cellemeye “

cellemek: bağırmak

“Haçan sordun bak niye mi ?”

haçan: ne zaman

“Irgan biraz sallan kâfir”

irganmak: kıpırdanmak

“Gopçalı gömleğim Manisa donum

Susakta ayranım yükte odunum” (Kaçar,2012,92-93)

gopça: düğme

susak: su kabağından yapılmış maşrapa

“Pusu dar cıdık kurulmuş fare kısılmış kapana” (Kaçar,2012,207)

cıdık: tuzak

¹⁹Deyimlerin açıklamaları Türk Dil Kurumunun Deyimler Sözlüğünden alınmıştır.

²⁰Sözcüklerin anlamı Türk Dil Kurumunun Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğünden alınmıştır.

“Olmaz mısır çöğüründen toprak taşımaya şelek”

şelek: sırtta yük taşımak için, yontulmuş fındık ağacı kabuklarından örülen yöreye özgü bir tür taşıma sepeti.

“Gazel hararına arka ipine

Değirmen düzünde yeni dikine” (Kaçar,2015,463)

harar: şelekten daha büyük olan, yük taşıma sepeti.

dikin: ekin

Kaçar, kimi dörtlüklerinde de sözcükleri yöresel ağızdaki söyleniş biçimiyle kullanmıştır:

Bizde gerçek ne bayram ne de **arafası** var

Ramazan da bir sabah süresiz çıktı gitti

İkide bir tutuyor fakirin sarası var

İğne ilaç parası Bayram’ı yıktı gitti (Kaçar,2012,159)

3. ÜSLUP

Üslup genel olarak; “Bir şair ya da yazarın düşünce, duygu ve hayallerini anlatma biçimi, dili kendine özgü kullanma tarzı” olarak tanımlanmakla birlikte çeşitli yönlerden üzerinde daha ayrıntılı bir şekilde durulması, düşünülmesi gereken geniş kapsamlı bir kavramdır (Batislam,2008,1).

Bir eseri okurken ondan duyacağımız haz, üzerimizde bırakacağı etki eserin dili ve yazarın üslubuyla paralellik gösterir. Üslubu dilden ayrı düşünmenin mümkün olmadığını savunan Şerif Aktaş, üslup incelemesiyle ilgili çalışmaları ifade ve ferdi üslup olmak üzere iki ayrı grupta değerlendirmektedir: “Bunlardan ilki genel olarak düşünce kelimesiyle ifade edilen kavramla şekle ait unsurların, dil malzemesinin kullanışı arasındaki ilişkileri inceler. Bunu ifadenin üslup bakımından incelenmesi olarak

adlandırabiliriz. İkincisi ise ferdiyetle ifade arasındaki ilişkileri incelemeyi hedef alır” (Aktaş,2007,53).

Fevziye Abdullah Tansel üslubu “bir kimsenin bütün hususiyetlerinin damgası, insanın aynıdır”(Tansel,1975,151) şeklinde ifade ederken; Ahmet Çoban ise “sanatçının hayatı boyunca edindiği tecrübe ile seçtiği konuyu kendisine has bir şekilde ördüğü kelimelerle anlatmasından oluşan edebi değer unsuru” olarak aynı paralellikte tanımlamaktadır (Çoban,2004,10).

Sanatçı eserini oluştururken kendisinden mutlaka bir şeyler katacaktır. Orhan Okay’ın üslubu tarif ederken kullandığı “ Şairin karnındaki mana”(Okay,1983,43) darb-ı meseli de bunun kanıtı gibidir. Üslup aynı zamanda şairin iç dünyasının da önemli bir yansıması olup, edebi eserlerde onun yaratıcısının trajedisini, ruhundan süzülen duyguları görmek kaçınılmazdır. “Yazar, çektiği acıyı, sanatta elde edeceği kazanç uğruna kullanmayı keşfetmiş kişidir. Bir insan olarak acı çeker; yazar olarak da bu acısını sanata dönüştürür.”²¹ Üslupla ilgili yapılan bu açıklamalar ve tanımlardan yola çıktığımızda, bütün araştırmacıların hemfikir olduğu husus üslubun yazarın şahsiyeti ile ilgili olduğu, tıpkı kişinin ses tonunun başkasının ses tonuna benzememesi gibi, üslûbunun da başkasının üslûbuna benzemediğidir.

3.1 Ahmet Kaçar’ın Üslubu

Ahmet Kaçar’ın hem şair hem de bestekâr olduğunu belirtmiştik. Güfte yazarken, beste yaparken duygu, biçim ve ses öğelerini dengeli bir şekilde kullanan şairin; şiir sanatında da insanda ve doğada gördüklerini dizelere aktarırken hep bir ahenk içinde yazdığı görülmektedir. Kaçar’ın hemen hemen tüm şiirlerinde ritim, ölçü ve ses uyumu ön plandadır ve bestelenmeye hazır niteliktedir. Gerek bestelerinde gerekse şiirlerinde şairin bireysel yaşamının, içinde bulunduğu ruh durumunun izlerini görmek

²¹ SONTAG Susan (1991), *Sanatçı: Örnek Bir Çilekeş* (Haz. Yurdanur Salman – Müge Gürsoy), Metis Yayınları, İstanbul. akt. (Karabulut, 2012)

mümkündür. Şair yaşamındaki yalnızlık, aşk acısı gibi kavramları hisli ve etkili bir söyleyişle dizelerine aktarmayı bilmiştir. Bunlar Kaçar'ın üslubunun en belirgin özelliklerindedir. Şairin sözleri ve müziği kendisine ait olan 20 adet bestesi bulunmaktadır.²² Kendi yaptığı bestelerinin dışında, kitaplarında yer alan bazı şiirlerinin çeşitli bestekârlar tarafından da bestelendiği görülmüştür:

Şairin beş dörtlükten oluşan *Unutmuşum* başlıklı şiirinin ikinci ve üçüncü dörtlüklerinin son dizeleri “Boş gelin odası yaşlı duvaklar” şeklinde düzenlenerek “Alnımda Çizgiler Saçımda Aklar ” ismiyle Bestekâr Sabri Özdemir tarafından Hicaz makamında bestelenmiştir:

Alnımda çizgiler saçımda aklar
Her sevinç bitmemiş bir acı saklar
Dokunsam titreşip ağlaşacaklar
Boş gelin odası yaşlı duvaklar

Söylemek isterim gelmez dilime
Saadet olacak tek bir kelime
Seneler bir alev düşer elime
Boş gelin odası yaşlı duvaklar (Kaçar,2012,67)

Kaçar'ın *Olur* başlıklı şiiri de Fethi Karamahmutoglu tarafından Suzinak Makamında bestelenmiştir:

Ruhumda karanlık bir akşam olur
Bu derdi içimden nasıl bıraksam
Kırılır ümidim neş'em gam olur
Seni görmek için nereye baksam (Kaçar,1963,29)

²² *Birisi Var, Ayrılanı Ağlanır, Serap, Tükenir Gidersin, Bana Hiç Kimse Değil Talihim Yar Olmadı, Bayrağım Ayla Yıldız, Bilmez Kimse, Bir Dert Gibi, Bir Haber Sordu, Seninle Saklanan Acı Günleri, Giresun, Gittin de Yollarını Çok Bekledim Senin, Yaşasam İki Mevsim, Görele'de Bahar, Kederli Nice Günler Bırakarak Yerine, Dereli'de Salon Çayır, Ömrümde Tek Bir Bahar Vardı, Önce Sonsuz Bir Sevgi Hiç Yokmuş Gibi Sonu, Sanma Kurtuluşudur Gidenlerin Allah'a, Yanarım Andıkça, Yıkılmıyor Kader Seti, Bir Gün Sorarsan Eğer,* (Demir, 2015, s. 466-488)

3.2. Metafizik Şiir Etkisi

Türkçede doğaüstü anlamına gelen metafizik Fransızca/Latine kökenli bir sözcüktür. Ahmet Cevizci bir disiplin olarak metafiziği tanımlarken “ bir bütün olarak varlığı; kendinde ve kendi için var olan gerçekliği; her türlü varoluşun kaynağı ve nedeni olan aşkın bir gerçekliği; formlar ve idealar, kategoriler ve tümeller; Tanrı'nın varoluşu, akıl ve ruh, ruh - beden, zihin-beden ilişkisi, maddi şeylerin gerçekliği, zaman mekân ve tin kavramlarını konu edindiğini” (Cevizci,2003,265-266) belirtmektedir.

Her ne kadar felsefi bir akım olarak doğmuş olsa da metafizik şiirde konu olarak Türk edebiyatında da geniş yer bulmuştur. Yeni Türk edebiyatında Abdülhak Hâmid'in *Makber*, *Külbe-i İştihak*, *Kürsi-i İstiğrak* gibi şiirlerinden başlayarak metafizik çizginin oluşup geliştiği görülmektedir. Cumhuriyet döneminde de bu çizgi de ürün veren şairler göz ardı edilemeyecek sayıdadır. Necip Fazıl Kısakürek, Faruk Nafiz Çamlıbel, Sezai Karakoç gibi şairlerin şiirlerinde metafizik eğilimlerin türlü biçimde işlendiği görülmektedir (Daşcıoğlu,2012,84).

“Türk Şiirinde Mistik Yönelimler” başlıklı yazısında Ahmet İnam, altı ayrı mistik tavidan söz eder. Bunlar , “*Hasta Mistisizm*” -Necip Fazıl Kısakürek, “*Sanat Mistisizmi*”-Ahmet Hamdi Tanpınar, “*Yaşama Mistisizmi*” –Âsaf Hâlet Çelebi, “*Aşama Olarak Mistisizm*” –Fazıl Hüsnü Dağlarca, “*Ruhsal Mistisizm*” –Behçet Necatigil ve “*Kurtuluş Olarak Mistisizm*”- Sezai Karakoç (İnam,1996,162-178) .

Kaçar'ın ilk dönemlerde verdiği şiirler ölüm ve ötesini algılama biçiminde, metafizik ürperişler uyandıran beyitlerle oluşturulmuş şiirlerdir. Şair bilinmezlerle ilgili merak üzerine somuttan soyuta, eşyadan kavrama yönelim gösteren bir eğilim içindedir.

Şairin *Meçhul İklim*, *O Diyar*, *İlk Yolculuğun Akşamı* ve *Bilinmeyen Yaprak Dökümü*, *Hudutsuz Ülke* başlıklı şiirleri ölüm ve ölüm ötesindeki bilinmezliği sorgulayan, algının tabiat arkasında bulunan bir görkeme eğilimi gibidir:

İlk yolculuğun akşamı anlar ki giden

O artık hiçbir zaman olmayacaktır bizden

Tasavvurdan çok uzak bir bambaşka âlem bu

Ne ihtiyaç seyretmek ne lazım bir an uyku (Kaçar,1963,6)

Kaçar'ın âlemlerle kurduğu bağda gizemli yolculukları aklın gerçeğini hiçe sayan bir umursamazlık içindedir:

Bütün insanlığın tek gayesi vardır ebedi

Tahayyül eder durur bir hayal memleketi

Ki hudutları histir genişliği ölçsüz

Bir noktası dünyadan belki milyonlarca düz

Herkes kendi ile tam bütün birdir sadece

Ebedi bir yeşildir birleşip gece gündüz (Kaçar,1963,5)

Şairin *Bilinmeyen Yaprak Dökümü* başlıklı şiiri ölüm ve ölümden sonraki hali anlamlandırmaya çalışan, iki âlem arasında gelgitler yaşayan bir anlatım içindedir:

Bir anda hudutlaşır orada iki zaman

Seneler uzaklaşır günler geçer durmadan

İlk çağın taş devriyle asırlar sonra doğan

Girerler ve çıkarlar hepsi aynı kapıdan

Ölümün ne ilk ne de son olmayacağını, her doğanı mutlaka kuşatacağını hatırlattığı beyitlerde biçim ve öz unsurlarının yoğun bir şekilde kaynaştığı görülürken, dizelerinde **r** ve **n** sesleri üzerine kurarak oluşturduğu müzikal değeri dikkat çekmektedir:

Bu meçhulde meçhulün geceden farksız günü
Bir ikinci geliş mi bilinmez döndüğünü

Manasız bir yığındır et kemik ihtiras kan
Ümit ettiği yere varamaz artık insan

Aynı hisle doludur bırakan bırakılan
Arkası gecelerle sürmeli bir kapıdan (Kaçar,1963,9)

Şiirlerinde zıtlıklar üzerine kurulmuş tasvirlerle yer veren Ahmet Kaçar, duygunun yanında düşünceye de hitap eden çarpıcı imgeler kullanmaktadır. Bu yönüyle birçok şiiri, metafizik şiirin alışılmışın dışında aykırı benzetmeler, abartmalar, karşılaştırmalar, çelişkili ironiler ve paradokslar aracılığıyla okuru eğlendirerek düşündürmeye çalışan özelliklerini taşımaktadır:

Tek ayaküstünde millet adına yemin ederim
Limitsiz lokma harama dokunmadı bu el baba
Sen bir yaşında dedemsin senin oğlun da pederim
Gece gelip gittin sorun neydi Noel Baba (30.12.2017)

3.3. Saf Şiir Etkisi

Saf şiir içerik olarak insanın iç âlemine, ruhunun derinliklerine yönelmiştir. Esasen amaç insanı en ince ayrıntısıyla ve bütün derinliğiyle anlatmaktır (Yılmaz,2010,113). Saf şiir yazan şairler, şiirde mükemmeli bulma çabasıyla çalışan belirli bir disiplin çerçevesindedirler. Şiirde müzikalite olmazsa şiir değildir. Amaç varoluşun gizemini imgeler yoluyla anlatmaktır (Turhan,2010,1).

Orhan Okay, Türk edebiyatında saf şiir ile ilgili görüşler bildiren, saf şiiri "bir iddia olarak ilk defa ortaya atan ve teorisini kuranın Yahya Kemal"

(Okay,2007,s.337) olduğunu belirtmektedir. Muhtelif yazılarında saf şiirle ilgili görüşlerini dile getiren, , saf şiirde aranması gereken en önemli özelliğın her şeyden önce deruni ahenk ve ritim olduğunu belirten Yahya Kemal “*Mısra mısra bir beste olan manzume asıl şiirdir*” (Beyatlı,1971,7) demektedir.

Necati Demir, Kaçar’ın şiirlerinde felsefe, estetik, ölçü, musiki ve resmin hep ön planda olduğunu belirtmektedir (Kaçar,2015,518).

Ahmet Kaçar bir şair olarak geçmiştten bu yana şiirde görülen akımlardan herhangi birinin temsilcisi olmamıştır. Ancak neredeyse bütün şiirlerinde ritimle söyleyiş arasındaki uyum, sesi ve ölçüyü kullanım biçimi “*her şeyden önce musiki*” diyen, sembolist şiir akımına uyan saf şiir anlayışın ürünü gibidir.

Kaçar’ın dizelerinde de bireyin duygusal yaşantısının dolaylı biçimde yansıtılması bu anlayışa uygun özgün imgeler barındırmaktadır. Şairin ilk gençlik yıllarından, yaşlılık sürecine kadar insan ömrünün geçirdiği evreleri, ömür yollarında karşılaştığı zorlukları, hayal kırıklıklarını anlattığı *Yıllar* şiirinin bu tespitimize uygun örnek teşkil edeceği kanısındayız:

Nisan yağmurlarında tek uçmaya alışan
Dokunması imkânsız bir kuştı bana yıllar
Ayrılrken bir şeyler söylemeye çalışan
Duyguları yetersiz sarhoştı bana yıllar (Kaçar,2012,101)

Şair bu dörtlükte, *Nisan yağmurları* ile gençliği işaret ederken, yılların çabucak geçeceğini tahayyül edemeyen genç insanın ruh dünyasını, duygularını ifade etmekteki yetersizliğini *sarhoşluk* imgesiyle ifade etmektedir.

İkinci dörtlükte ise yılların karşısına çıkardığı zorlukları zıtlığa dayalı anlatımdan yararlanarak aktarırken, “dondugum an yanmayı şart koştu bana yıllar” dizesiyle huzura susamış ruhun çektiği acıya ince bir serzenişte bulunmaktadır:

Bulunmadı sanıklar saklandığı kovukta
 Sahte çıktı suların parmak izi boğukta
 Korumaya alınmış yüz derece soğukta
 Donduğum an yanmayı şart koştı bana yıllar

Beşinci dörtlükte zaman geçtikçe insana verilen değer azaldığını, ilgi gösterilmediğini *eski sırmalı kaftan* imgesiyle ifade eden şair, ikinci dizede dünyayı hücreye benzetmektedir. Diğer dizelerde ise bütün olumsuzluklara rağmen yılların insana sürekli yeni umutlar getirdiğini *yeni bir ipek yolu* imgesiyle çarpıcı bir şekilde sunmaktadır:

Yapılmadı merasim eski sırmalı kaftan
 Zerre kârım olmadı hücrede genel aftan
 Başka hiçbir kimsenin geçmediği taraftan
 Yeni bir ipek yolu bulmuştu bana yıllar

Şiirin hemen her dizesinde kullandığı özgün imgelerle dilin anlam sahasını genişleterek dile yeni imkânlar sunan şair; aynı zamanda ortak ses yoğunluğu bulunan kelimeleri yan yana getirerek saf şiire has ritim, ses ve söyleyişi bir arada kullanmaktadır:

Son beyazmış dağların karlar çamlı belinde
 Yağmurların peşine düşen bahar selinde
 Terke mecbur olduğum senelerin elinde
 Bırakmadı benimle hep bana koştı yıllar

Yukarıdaki dörtlükte *dağların, karlar, yağmurların, bahar, terke, mecbur, seneler, bırakmadı, yıllar* kelimelerinde olduğu gibi “r” sesi şiirin tamamında hâkim ses unsurudur. Bunlara *beyazmış, belinde, peşine, düşen, selinde, terke, mecbur, senelerin, elinde, benimle, hep* kelimelerindeki “e”

sesini de eklediğimizde yine saf şiir anlayışına has olan şiirde yüksek bir müzikal yapıyı görmekteyiz.

3.4. Tasavvufi Söyleyiş

Ahmet Kaçar'ın insanın zaaflarını, çok yönlü mizacını ve değişen durumlarını anlattığı, ilk şiirlerinden biri olan Kalır, bize Yunus Emre'nin şiirindeki söyleyiş ve üslubu anımsatmaktadır.

On altılı hece ölçüsüyle yazılmış olan iki şiir arasında duyuş ve söyleyiş benzerliği “kalır” ve “olur” ifadelerinde kendini göstermektedir.

Yunus Emre, şiirin ilk iki dizesi ve diğer beyitlerin son dizelerinde “olur” ifadesiyle ahengi sağlarken, Kaçar'ın yedi beyitten oluşan şiirinde de “kalır” ifadesi bu görevi üstlenmektedir:

Geçer her dem ve her heves gönülde boş bir an kalır
Fani ömrün kara bahtın afetinden viran kalır (Kaçar,2012,34)

Hak bir gönül virdi bana hâ dimedin hayrân olur
Bir dem gelür şâdî olur bir dem gelür giryân olur (Yunus Emre)

Her iki şiir arasındaki bir başka söyleyiş benzerliği ise beyitlerin son mısralarının birbiriyle kafiyeli oluşudur. Yunus Emre'nin şiirinde *hayran olur-giryân...- bostan ...- derman...-umman ...-Lokman olur* şeklinde kafiye dizilişi, Kaçar'ın mısralarında da *manan kalır – nalân...- canan...-anan...-yanan... -yalan kalır* şeklinde benzerlikle karşımıza çıkar:

Unutulur bunca sohbet içersinde sürdüğün dem
Ne o eşsiz kişiliğin ne o dâhi **manan kalır**

Tebessüm bir gonca gül gibi mevsimi geçince solar

O sevinçli açılışın yerinde bir **nalân kalır** (Kaçar,2012,34)

“Bir dem sanasın kış gibi, şu zemheri olmuş gibi,
Bir dem beşaretten doğar, hoş bağ ile **bostan olur**”.

“Bir dem gelür söyleyemez bir sözi şerh eyleyemez
Bir dem dilinden dür döker dertlülere **dermân olur**”. (Y.
Emre)

3.5. Aşkı İfade Etme Biçimi

Yukarıda da değindiğimiz üzere Kaçar’ın şiirlerinde aşk hep yarım kalan, bir türlü kavuşulamayan umutsuz bir olgu olarak vücut bulmuştur. Ahmet Kaçar’ın karşı cinse duyulan sevgiyi Ayşe ismi ile bütünleştirdiği *Ayşe* başlıklı şiirinde, kavuşamadığı sevgiliyle karşılıklı konuşmuşçasına oluşturduğu dizeleri Cemal Safi’nin *Ayşen* şiirindeki söyleyiş ve ahengi anımsatmaktadır:

Gördün mü seninle dargın resimler
Suçunu yüzüne vurmadı Ayşe
Çok yalan söyledi bana resimler
Seneler sözünde durmadı Ayşe (Kaçar,2012,85)

İklimler çileme çare bulmuyor.
Mevsimler halimi sormuyor Ayşen...
Sakiler derdime derman olmuyor.
Şarkılar yaramı sarmıyor Ayşen... (Cemal Safi)²³

²³ <http://siir.sitesi.web.tr/cemal-safi/ayşen.html>

Yapı bakımından da büyük benzerlik teşkil eden iki şiir, aşk acısı çeken şairlerin iki ayrı anlatımı gibidir:

Bir alev bıraktı açtığı yerde
Kayısı çiçekleri avizelerde
Muson yağmurları alizelerde
Alnıma bir damla vurmadı Ayşe

Aşkta umduğunu bulamayan, beklenen sevgiliye bir türlü kavuşamayan şair, murada erme vaktini dağların karlı tepesinde, ulaşılması en zor noktada görerek umutsuz bir tablo çizmektedir:

Yıkılmış bir göçer köyü ötesi
Murat dağların karlı tepesi
Yıllara bölünmüş suların sesi
Aktığı çaylara varmadı Ayşe

Kanıyor başlıklı şiirinde de aşk acısının ayrılıkla birlikte bıraktığı kederin izleri görülmektedir:

Çekermiş kahrını aşka inanan
Bir sevgi uğruna ömrünce yanan
Kalbimde bir gizli yara her zaman
Bağlasam kanıyor, çözssem kanıyor (Kaçar,2012,87)

3.6. Ben'in Yansıması

Ahmet Kaçar'ın Ben başlıklı şiirinde huzursuz insanın bunalımı ve iç sıkıntısını görmek mümkündür.

Şerif Aktaş, Necip Fazıl Kısakürek'in *Ben* başlıklı şiirinde "Ben'i merkeze alan bir duyarlılığın kendisini kuvvetle hissettirdiğini, sekiz beyitte on dört defa ben zamirini kullanıldığını belirtmektedir"(Aktaş,2013,259) .

Kaçar da şiirin nakışını "ben" zamiri üzerine kurarken, tıpkı Kısakürek gibi şiirin beş dörtlüğünde yedi defa yalın bir şekilde ben zamiri kullanmıştır:

Özlemi doyumsuz anısı ürkek

Gölgeler peşine düşen izim ben

Sonsuzdan çok büyük ucundaki ek

Varmaya uzakta kalan izim ben

Çürümüş koynumda sakladığım saç

Dalgaların çıplak derinliğim aç

Güneşin bağrında damlaya muhtaç

Suyunu arayan bir denizim ben... (Kaçar,2012,82)

Ben, kimsesiz seyyahı, meçhuller caddesinin;

Ben, yankısından kaçan çocuk, kendi sesinin.

Ben, sırtında taşıyan işlenmedik günahı;

Allah'ın körebesi, cinlerin padişahı (Kısakürek,1939)

İnsan benliğinde çatışan farklı güçlerin durumunu ifade ettiği *Kuşlar Göçerken* adlı manzumesinde Necip Fazıl'ın Örumcek Ağı şiirindeki gibi halinden şikâyet eden, düşünür tavırlı içli bir insanın sesi ve edası Kaçar'ın dizelerinde de benzer şekilde karşımıza çıkmaktadır:

Ne zaman bir yana baksam hevesle

Beni düşüncesi sarar yolların

İçime ürperti veren bir sesle

Kolları açılır uçurumların (Kaçar,2012,22)

“Kalbim yırtılıyor her nefesinde
 Kulağım ruhumun kanat sesinde
 Eserim duvarın bir köşesinde
 Çıkamaz göğsümden başka bir seda” (Kısakürek,1922)

3.7. Dörtlüklere Yöneliş

Ahmet Kaçar’ın 1995 yılında yayımlanan *Son Ufuklar* adlı şiir kitabında uzun manzumelerden ziyade, her biri birer hikâye anlatırcasına özlü sözler içeren dörtlükler bulunmaktadır. Şairin bu tarihten sonra da verdiği eserlerin daha çok dörtlükler şeklinde yazdığı görülmektedir.

Türk edebiyatında en eski Türk şiirinin dörtlüklerden meydana gelmesi rubâînin Türk şairleri tarafından kolaylıkla benimsemesine yol açmıştır. Rubâî’nin de Anadolu’da öncüsü Mevlânâ’dır. Cumhuriyet döneminde ise, Yahya Kemal ve Arif Nihat Asya gibi şairler rubâîyi devam ettirenlerdir. Bunlardan tasavvufî ağırlıklı rubâîlerde Mevlânâ, diğer serbest konularda yazılmış rubâîlerde de Hayyam etkisi görülür (Mermer, 2009).

Kaçar’ın dörtlüklerinde yaşadığı dönemin haksızlıkları, insanın olaylar karşısındaki tepkisi ve tavrı gibi durumlar kimi zaman iğneleyici bir dille yerilmektedir. Kaçar’ın bu dörtlüklerinde zaman zaman Hayyam gibi filozofça sezgiler hissedilmektedir:

Korkma ilahi nizamdan yürü Allah’ın düzüne
 İçinde hain olmayan kale dışardan yıkılmaz
 Millet aya ulaşırken fala bakıp yeryüzünde
 Dolma tüfekte güdümlü füzeyeye karşı çıkılmaz (Kaçar,2012,216)

Kaçar’ın kimi dörtlüklerinde ise tasavvufî bir söyleyiş karşımıza çıkmaktadır. Aşağıdaki dörtlükte Mevlana etkisinde bir söyleyiş hissedilmektedir:

Gel ne güne dergâhımız suçun varsa ver burası
 Ebedi bir günahkârsan sana çok şey der burası
 Toprak olduğuna pişman dağlara bir zaman daha
 Gidenlerin son işaret bıraktığı yer burası (Kaçar,2012,402)

Düşme gönül boşluğuna ellerinden gel tutarız
 Sönen ateşine çıra yağmuruna sel tutarız
 Yaşanmıyor hatıralar nağmeler küsmüşse bize
 Divandaki kırık sazın mızrabına tel tutarız (Kaçar,2012,333)

Şairin her biri bir atasözü ya da deyim olarak tek başına anlam ifade eden, akılda kalabilecek dörtlükleri bulunmaktadır:

Bir parça aklı yeten kâinat denen sırda
 Bulur aradığını lakin huzursuz olur orada
 Güzelin yüzündeki ben kusur sayılır da
 Sırtındaki kamburla deve kusursuz olur (Kaçar,2012,233)

Gönül dönmez mahbubuna muhibbi taştta görülür
 Ruhlar kemaline erer belli bir yaşta görülür
 Bırakmaz arif olanlar acısını başkasına
 Ayak bahane yükünü gidenler başta götürür (Kaçar,2012,336)

Sağlığında tek kuruşun hesabını yapan kimse
 Öleceği günü bilse kendi salasını verir
 Herkese karşı başı kel anadan doğma yetimse
 Tanrı önce muradını sonra belasını verir (Kaçar,2015,382)

Yukarıdaki örneklerde görüldüğü üzere şairin dörtlükleri ikişer dize halinde ayrıldığında bile tek başına anlam ifade eden özdeyiş niteliğindedir.

3.8. Divan Şiiri Etkisi

Ahmet Kaçar şiirlerini daha çok hece ölçüsüyle yazmış olsa bile divan şiirinin nazım birimi olan beyitlerle kaleme aldığı gazel tarzında yazılmış şiirleri de vardır.

Yeni Türk edebiyatında hemen her kuşakta divan edebiyatıyla bir hesaplaşma tartışmaları yaşansa da birçok sanatçı eski şiiri kaynak olarak görmüş, modern bir bakışla bu kaynaktan beslenmeyi tercih etmiştir. Böylece şiirimiz zaman içerisinde hem Batı edebiyatlarından, hem divan edebiyatı hem de halk edebiyatından yararlanılarak üretilen, bazen bunların bir sentezini yapan özgün eserlere sahip olmuştur.(Taşçıoğlu,2010,23). T.S Eliot geleneğin sadece geçmişte olup bitmiş şeylerin belleklerimizdeki hatıralarından ibaret olmadığını belirtirken “sanat eseri diyebileceğimiz bir eser hâl ile birleştiği yeni bir sentezde yerini aldığı ve yeni bir geleceğe aktığı anlarda yaratılır” (Eliot,2007,12) demektedir.

Kaçar’ın *Gazel* başlığını taşıyan iki adet şiiri bulunmaktadır.12 beyitten oluşan ve karşılıklı konuşma hissi uyandıran aşağıdaki gazelinde muhatabını hicveden bir söylem hâkimdir:

Gel bir lisanı gazelle sohbet edelim gardaş
Yazmasın bir başka ozan böyle muhabbet gardaşım

Ben bir geçim yolu buldum sor sana da anlatayım
Şarkılara şerh yazarım makamlara şed gardaşım

Tavır gövde sakatata tam bir zaman efendisi
Her yerin gayri nizami yüzün daha bet gardaşım

Bu ilginç yeme modası bozacak güzelliğini
Sıkma kemerini fazla yedikçe gevşet gardaşım

Diyorlar ki piyasaya sahte para süren varmış

Fakirlerin iftirası bu kadar dehşet gardaşım

Demek sende bilmiyorsun akademik unvanları
Sarıklısı taze hurma cübbelisi et gardaşım

Tınmaz kolunu kırarken Likut taşla Arafat'ın
Şimon Perez'in burnundan kıl çekmek vahşet gardaşım

Eski Pazar yerlerine ümitle gelerek evden
Boş zembille dolaşması sana da zahmet gardaşım

Tükürüyorsun yüzüne konulurken muhatabın
Senin de ağzının içi amma rutubet be gardaşım

Bulamazsın bu giyside hiçbir yerde mankenleri
Sur dibi sakinlerinde bu ne zarafet gardaşım

Sunma ehli olmayana meclisi dem keyfi kaçır
Çık E 5 karayoluna günlük talim et gardaşım (Kaçar,2012,288)

Şairin hece ölçüsüyle yazdığı şiirlerinde de geleneğin etkilerinin sürekli canlı olduğu görülmektedir. Kaçar divan şairi Baki'ye derin bir hayranlık duymaktadır ve bu hayranlığını birçok şiirinde açığa vurmaktadır. Öyle ki Bâki'nin tevriye sanatının örneklerinden biri olan “Bâki kalan bu kubbede hoş bir sada imiş” dizelerini kendi şiirine uyarlamıştır:

“Bâki kalan bu kubbede” yarını belli olacak
Nurdan sorumlu güneşe sınavın en zor sırası (Kaçar,2012,273)

“ Çıkar sırtından kefeni bin şükür et öldüğüne
“Bâki kalan bu kubbede” yaşamaya şimdi geldin”

Kaçar'ın yukarıda değindiğimiz *Kalır* adlı şiirinin son beytinde yine Bâki'nin “bu kubbede” sözcükleri yer alırken, şair son dizede kendi ismini belirtmemiş, bu bölümü “.....” boş bırakmıştır.²⁴

“Değişirsin sende bir gün her şey gibi
...gider bu kubbede bir metruke yalan kalır” (Kaçar,1963,26)

Kaçar'ın yakın dönemde kaleme aldığı dörtlüklerinde de Bâki'ye olan hayranlığın devam ettiği görülmektedir:

Başlayacak ayrılığın vuslatını bilenlerle
“Bâki kalan bu kubbede” yine görüşmek üzere (Kaçar,2015,380)

Ölen savdı sırasını “bâki kalan bu kubbede”
Mezar taşında devamı musallada sonu gördüm (Kaçar,2012,388)

3.9. METİNLERARASILIK

1960'lı yıllarla birlikte özellikle Julia Kristeva ve Roland Barthes'in oluşturduğu düşüncelere bağlı olarak gelişen metinlerarasılık kuramı metnin kendisinden önceki metinlerle olan ilişkisini esas almaktadır. Julia Kristeva metinlerarasılığı “Kabaca iki ya da daha çok metin arasında bir alışveriş, bir tür konuşma ya da söyleşim biçimidir” şeklinde tanımlar(Aktulum,2000,17). Bu kuramın iddiası metni tümüyle yazarın bir üretimi olarak gören klasik anlayışın yerine, bir metnin aslında kendisinden önce yazılmış metinlerle sıkı bir etkileşim içinde olduğu ve metnin anlamının büyük ölçüde önceki metinlerden gelen kimi kesitlerin birbiri içine geçmesiyle oluştuğu savıdır (Kolcu,2010,299).

²⁴ Şaire bu durumun nedenini sordüğümüzda “Bana göre edebiyatımızda Baki kadar güzel makta beyit yazan yok. Oraya kendi adımı yazsam Baki'ye saygısızlık etmiş olurum” cevabını vermiştir. (Kaçar, Mülakat-3, 2017)

Burges, “Ne zaman yeni bir yazı yazılsa, eski bir yazı tekrarlanıyor, ne zaman yeni bir yazı okunsa eski bir yazı tekrar okunuyor demektir”(Şerefoğlu,2013,309) sözüyle kalıcı eserler meydana getirmiş olan her yazarın köklü bir gelenekten geldiğini savunmaktadır. Geçmişten günümüze edebi metinleri göz önüne aldığımızda da söylenmemiş söz yoktur diyebiliriz. Ancak burada söz konusu olan sözden çok söyleme biçimidir. Söyleyiş her sanatçıya göre değişiklik gösterecektir. Metinlerarasılık kuramının eski metinler üzerinde bir söylem ve biçim arkeolojisini çağrıştırdığını ifade eden Kolcu “Kimi zaman söyleyiş biçimi söylenen sözün önüne geçer. Bir devirden sonra edebiyatta ve sanatta söylenen şeyin değil söyleme biçiminin önemi öne çıkmıştır” (Kolcu,2010,302) ifadesi ile sözden çok söyleyiş tarzının önemine dikkat çekmektedir.

Her ne kadar kuramla ilgili düşünceler ve sınıflandırmalar tam bir netlik kazanmasa da kuramının öncüleri metinlerarasılığın yalnızca bir metni başka bir metne aktarmak değil, bu uygulama ile yeni bir anlam yaratma işlemi olduğu konusunda hemfikirdir. Metinlerarası ilişkinin çeşitli yöntemlerle kurulabileceğini ifade eden Kubilay Aktulum bunların *alıntı, anıştırma, gönderge, yansılama, anlatı içinde anlatı, gizli alıntı* gibi başlıklar altında incelenebileceğini belirtmektedir (Aktulum,2000,13). Metinlerarası kurgulamanın sabitleşmiş bir teknik olmadığını iddia eden Şaban Sağlık ise *ekleme, dönüştürme, taklit (parodi ve pastiş), alıntı ve gönderge, gizli alıntı, anıştırma, adaptasyon, kendi metnine gönderme* gibi birçok teknik veya metotla metinlerarası ilişki kurulabileceğini ifade etmektedir. (Sağlık, 2007)

Ahmet Kaçar’ın şiirleri²⁵ metinlerarasılık açısından oldukça zengindir. Şiirlerini oluştururken başka şairlerin dizeleri, kutsal kitaplar, romanlar, tarihi şahsiyetler, tarihi kaynaklar ve yer adları gibi çeşitli alanların motiflerinden yararlanan şair, bu motifleri şiirin yapısına uygun bir şekilde, kendi ekseninde kullanmıştır. Kaçar’ın metinlerarasılığın daha çok alıntı, gönderme/gösterge veya anıştırma biçimlerine başvurduğu tespit edilmiştir.

²⁵ Şairin metinlerarasılık bağlamında örnek verilen şiirleri Yıllar adlı kitabından alınmıştır. Örneklerde sayfa numaraları verilmekle yetinilmiştir.

Çalışmamızın bu kısmında şairin metinlerarasılık kuramı çerçevesindeki şiirlerini bu başlıklar altında incelemeye gayret gösterdik.

3.9.1. Alıntı Biçiminde Kurulan Metinlerarası İlişkiler

Alıntı, metinlerarası ilişkilerde en sık kullanılan yöntemlerden biridir. “Genellikle ileri sürülen bir görüşü açıklamak ya da desteklemek için bir yazardan, ünlü bir kişiden alınan parça”²⁶ diye tanımlanabilir. Alıntı bir başka yazara ait metinden yapılacağı gibi yazarın kendi metinlerinden de yapılabilir. Edebi eserlerde alıntı bilimsel eserlerde olduğu gibi dipnotlarla ifade edilmez. *İtalik, (parantez)* , “*turnak*” içine almak ya da başka bir işaretleme usulü kullanılarak yapılır (Kolcu,2010,314). Bu açıklamalardan yola çıkarak alıntı, metne bilinçli bir şekilde dâhil edilen, başka bir metne ait kesitlerdir diyebiliriz.

Cumhuriyet Dönemi Türk şiirinde metinlerarası etkileşimin çeşitli yöntemlerle kullanıldığını görmek mümkündür. Örneğin Osmanlı Sultan şairlerinden II. Selim’in,

**“Biz bülbül-ı mührik-i dem-i sekvayı fiâkız
Ateş kesilir geçse saba gülşenimizden”**

beytinin son dizesini Yahya Kemal *Tazmin* adlı gazelinin son beytinde olduğu gibi kullanırken; bu beytin yalnızca son dizesinin Hilmi Yavuz ‘un *Kaside* adlı şiirine de konuk olduğunu görürüz:

Hilmi elbet sürersin günleri bir yangına
“Ateş kesilir geçse saba gülşenimizden”

Ahmet Kaçar’ın şiirlerinde de alıntı sıkça rastladığımız bir biçimdir. Şair başka metinlerden alıntı yaptığı kısımları genellikle turnak içine alarak vurgularken, halka mal olmuş, herkesçe bilinen metinler için böyle bir

²⁶ Petit Robert, Dictionnaire alphabétique et analogique de la langue française’den akt (Kolcu,2010,314).

kodlamaya gitmemiştir. “Kimi zaman şairler çok bilinen bir metin parçasını farklı kodlamaya gerek duymaksızın kendi metni içinde kullanabilir. Alıntı yapılan sözcenin yaygınlığı zaten bir başka metne ait olduğunu belirttiği için metin içinde farklı kodlanmasına gerek duyulmaz” (Kolcu,2010,316).

Şair mizahi bir üslupla kaleme aldığı aşağıdaki dördlükte “Biz heybelide her gece mehtaba daldardık” adlı musiki eserinin bir kısmını şiirine alarak ifadenin benzetme yönünü güçlendirirken; ifadeyi daha çekici hale getirmek için “Ayıkla pirincin taşını” deyiminin bazı unsurlarının yerini değiştirerek kullanmış, özel bir kodlamaya başvurmamıştır:

Kaç seneler önce çıktık dünya uyurken biz aya
Şimdi pirincin taşını elinde ise ayıkla
 Füze değil kafaları ateşleyip hem de yaya
“Biz heybelide her gece” dibi delik bir kayıkla (s. 258)

Şairin başka bir dördlüğünde de aynı yöneme başvurduğu görülmektedir. Aşağıdaki dördlükte Shakespeare ‘in meşhur dizelerini tırnak işaretiyle belirterek alıntılarken, ilk dizelerde “taşı gediğine koymak” deyiminin unsurlarının yerini değiştirerek şiirine uyarlamıştır. Şair burada da herkesçe bilinen deyimi herhangi bir işaretle gösterme ihtiyacı duymamıştır:

Yerine koymaya bak gediğe göre taşı
 Ense düşerse traş sırt bulursun kesele
 Aldanan hiçbir şeyi mutlu kılmaz gözyaşı
“Olmak veya olmamak işte bütün mesele” (s. 255)

Kaçar’ın *Ankara’dan Geliyorum* adlı uzun manzumesi metinlerarasılık bağlamında oldukça çeşitlilik arz etmektedir. Bu şiirde folklorik özellikler taşıyan halk türkülerinden, deyimlere, tarihi belgelerden, halk kahramanlarına kadar birçok konuda metinlerarasılığın alıntı ve gönderge biçimlerine rastlamak mümkündür.

Şair bu şiirin birçok dörtlüğünde herkesçe bilinen halk türküleri ve musiki parçalarını alıntılama biçiminde kullanmıştır. Aşağıdaki dörtlüklerde *Adananın Yolları Taşlı*, *Evlerinin Önü Yonca*, *Kara Bahtım Kem Talihim* adlı halk türkülerinin kimi dizelerini şiirine alan şair, bunları tırnak içinde ve italik şekilde kodlayarak kendisine ait olmadığını belirtmiştir:

Yaptı şu gözleri yaşlı

Partimizi iki başlı

“Adana yolları taşlı”

Ankara’dan geliyorum (s. 300)

“Evlerinin önü yonca”

Meslek zarif rumuz gonca

Baktım hal böyle olunca

Ankara’dan geliyorum (s. 317)

“Kara bahtım kem talihim”

Ben her şeye muhalifim

En vefalı kör Salih’im

Ankara’dan geliyorum (s. 301)

Aşağıdaki dörtlüğün ikinci dizesindeki sözler Vecdi Bingöl’e ait olup, Selahattin Pınar’ın bestelediği nihavent bir şarkıdır:

Sizden şudur ki dileğim

“Ben hala o dert ileyim”

Gitti dediler ne bileyim

Ankara’dan geliyorum (s. 309)

Şair yirmi dördüncü dörtlükte ilköğrenimini gördüğü yıllara ait okul karnesinde yer alan *Hal ve Gidiş* ile *Diş Koruma* başlıklı not bölümlerini şiire alıntı yoluyla uygulamıştır:

Açık seçik her türlü yoruma
“Hal ve gidiş diş koruma”
Memnun halimden zoruma
Ankara’dan geliyorum (s. 297)

Ahmet Kaçar’ın alıntı bağlamında en sık kullandığı metin yukarıda da değindiğimiz gibi divan şairi Baki’ye ait olan “Baki kalan bu kubbede hoş bir sada imiş ” beytidir. Kaçar’ın bu beytin bir bölümünü genellikle alıntılama biçiminde birçok şiirinde kullandığı tespit edilmiştir:

Tanrım ilahi hükmünü yargılarken onu gördüm
Şölen bitti hiç ilgisi olmayan bir konu gördüm
Ölen savdı sırasını **“baki kalan bu kubbede”**
Mezar taşında devamı musallada sonu gördüm (s. 388)

“Bâki kalan bu kubbede” yarını belli olacak
Nurdan sorumlu güneşe sınavın en zor sırası (s. 273)

Gidiyorum kilitlenmiş karanlığı silenlerle
Yıldızların sönmediği göklere düşmek üzere
Başlayacak ayrılığın vuslatını bilenlerle
“Bâki kalan bu kubbede” yine görüşmek üzere (s. 380)

Çıkar sırtından kefeni bin şükür et öldüğüne
“Bâki kalan bu kubbede” yaşamaya şimdi geldin” (s. 222)

Şair *Kalır* adlı şiirinin matla beytinde ise yalnızca dünyayı *bu kubbede* sözleriyle betimleyerek yine Baki'nin sözlerine gönderme yapmaktadır:

“Değişirsin sende bir gün her şey gibi
...gider **bu kubbede** bir metruke yalan kalır” (s. 34)

Şair başka metinlerden alıntı yaptığı gibi kimi zaman da kendi metinlerinden alıntı yaparak yeni bir metin oluşturmuştur:

İster sokaklarda sürün ister saraylarda yaşa
Solacak servi revanlar gelince belli bir yaşa
Gönül isterdi ki böyle geçmesin zalim seneler
Kilitli kalmasın zaman renk körü bir kirli taşa (s. 353)

Yukarıdaki şiirin ilk dizesini bestekâr Şükrü Tunar için yazdığı kendi metninden alıntılanmıştır:

İster sokaklarda sürün ister saraylarda yaşa
Yarın olmayacağız hiçbirimiz bu yerde
Geleceği düşünme arama dünü nerde
Yarın olmayacağız hiçbirimiz bu yerde (s. 130)

Ahmet Kaçar'ın yazdığı şiirlere tarih düşmediğini daha önce belirtmiştik. Metinlerarası incelemeler şairin hangi şiirlerinin daha eski metinler olduğunu belirlememize de katkı sunmaktadır.

3.9.2.Gönderme/Gösterge Biçiminde Kurulan Metinlerarası İlişkiler

Gönderme/Gösterge yapıtın başlığını ya da yazarın adını anmakla yetinen bir ilişkidir (Aktulum,1999,101). Ancak gönderme, metinlerin hafızasına sahip okurların çözebileceği bir ilişkidir. Bu bakımdan kimi okur

gurupları metinlerin hangi başka metinlere gönderme yaptığını kolay çözemeyebilir (Kolcu,2010,317). Alıntıda farkı, alıntıda yazar önceden yazılmış bir metni doğrudan kendi eseri içinde kullanırken; gönderme metinsel bir alıntıyla değil, yalnızca ismi zikretmekle de yapılabilmektedir.

Kaçar'ın şiirlerinde göndermeler genellikle mekân adları, yazar veya eser adları, halk kahramanları ya da dini metinler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Şairin şiirlerine sıkça konuk olan mekânlardan biri İstanbul'dur. Aşağıdaki dörtlükte İstanbul'a gönderme yapan şair, aynı zamanda Türkiye ve Balkan isimlerini de anarak genelden özele bir tasvir çizmektedir:

Kuru çayırdan beygirin arpa koyma aklına
Kükredi mi yelesinde erkek dokunur kılına
En az on **Balkan** rekoru kırar bu işte **Türkiye**
İstanbul'un sokakları hazır iki bin yılına (s. 190)

Şair kimi zaman İstanbul'un çeşitli semtlerine farklı anlamlar yükler. *Emirgan* adlı dörtlükte şair huzur bulmayı Emirgan'la bağdaştırırken, denizin dinginliğinin insana yaşattığı zevki İstanbul boğazı ile betimlemektedir:

Dilde bir parça huzur varsa eğer cihanda
Yaşa bu sonsuz zevki bir akşam **Emirgan'da**
Boğaz'a yeşil mavi sular dolduğu anda
Yaşa bu sonsuz zevki bir akşam **Emirgan'da** (s. 34)

Şiirde yer adlarıyla karşılaşan okuyucu anılan yer adlarıyla ilgili bilgi ve birikimlerini tazelerken; bu yer adları somut bir yerin adını belirttiği gibi, başka bir olaya çağrışım yaparak okuyucuda farklı heyecanlar uyandırır:

Yanıyoruz bir çapkının hicri visalinde kâfir
Gitti hüsnü yadigârı bıraktı bizi zahmette

Uskumru kaya mezgidi çay taşı çıktı cevahir
Gönül meram bağlarında vuslat **Karacaahmet'te** (s. 163)

Şair dördlüğün son dizesinde, kavuşmanın imkânsız olduğunu, ancak öldükten sonra gerçekleşebileceğini ifade ederken, İstanbul'da bulunan Karacaahmet ismini zikrederek mezarlığı tasvir etmektedir. Bir başka dördlüğünde yine mezarlığı tasvir ederken aynı yer adını Zincirlikuyu adıyla birlikte kullanarak hem mekani boyutu genişletmekte, hem de insanlar arasında zengin ve fakir ayrımının mezarlıkta dahi sürdüğünü vurgulamaktadır:

Döner gelmez neden sonra takılan varsa peşine
Erir fevkinde olanlar gücünden fazla zahmette
Isınır aynı sığağın mermerdeki ateşine
Zengin **Zincirlikuyu'da** fakir **Karacaahmet'te** (s. 115)

Kaçar'ın şiirlerinde mekân adları olarak İstanbul'un başkaca semtlerine rastlamak mümkündür:

“Kılıç kalkan ekibimiz yola çıksın **Topkapı'dan**
On yıl sonra **Sirkeci'de** fark atarız iki bine” (s. 172)

Şairin, köylerden büyükşehirlere yapılan göçü anımsattığı dördlüğünde İstanbul ve Ankara umutların yöneldiği mekânlar olarak çıkar karşımıza:

Anladık fazla uzatma bu milletin bahtı kara
Gayri Müslim milli ortak karabatak çevre dostu
Köy kasaba devre dışı **İstanbul** yahut **Ankara**
İki şehirden birine sermek varmış gidip postu (s. 180)

Kaçar'ın dizelerinde kimi zaman da kente göç edenlerin perişanlığının adıdır İstanbul'un semtleri:

Bir tabak fasulye için terk etti yerini yurdu
Pendik'te it gibi titrer ev tutar **Bağlarbaşı**'dan
 Eski sürek avlarından tanırım bu ala kurdu
 Kedi kusar yediğini bit düşse ağlar başından (s.419)

Kaçar'ın dizelerinde Ankara genellikle siyasetin merkezi, hem sorunların sebebi hem de sorunların çözüm merkezi olarak anılan mekânlardandır:

Zahmet oluyor gerçi sıhhatli vatandaşa
 Hacizli nefes almak tıbbı göre tedbirli
 Dönecekti sokaklar saçkıran düşmüş başa
 Bereket **Ankara**'nın yalnız havası kirli (s. 280)

Vekil uçmakta tavanda
 Asil su döker havanda
 Üstelik bir de avanta
Ankara'dan geliyorum (s. 305)

Şair Ankara'nın semtlerine farklı işlevler yüklediği aşağıdaki dörtlüğünde Kızılay ve Ulus semtlerine gönderme yaparken, üçüncü dizede *eski çamlar bardak oldu* deyimini kullanarak metinlerarasılığın alıntı ve gönderme biçimini bir arada kullanmıştır:

Olmak istiyorsan eğer çapkın bir hacı adayı
Kızılay'da günah çıkar **Ulus**'ta taşla şeytanı
Eski çamlar bardak oldu neyi soruyorsun dayı
 Meclis ve yakın çevresi yeni Hergele Meydanı (s. 249)

Şairin şiirlerinde sıkça andığı mekânlardan biri de adına şarkılar yazdığı, birçok muhitine ayrı anlamlar yüklediği Giresun'dur:

Yaşamak istiyorsan ömrünce eğer
Kale'de yıldızlar eline değer ,
Peşine takılır yeşil gölgeler
Giresun yeşil Giresun (s. 139)

Kaçar'ın doğup büyüdüğü Görele ilçesinin şiirlerinde yer bulmaması düşünülemez. Kimi zaman memleket vurgusuna, kimi zaman doğal güzelliklerine gönderme yapar Görele'nin. Şair yaşadığı yöreyi öylesine kutsamıştır ki, adını anarken besmele çekmeyi salık verir:

Bayrağım ayla yıldız
Memleketim **Görele'**
Dağlar iskele sancak
Yollar vira güzele

Eynesil Çavuşlu
Çanakçı **Görele**
Adını anacaksın
Önce çek bir besmele (s. 110)

“**Görele'**de bahar dağ dere taçmış
Gül yasemen sümbül laleler açmış” (s. 143)

“Sabah rengi rüzgârların saçları sardığı” (s. 249)Marmaris, Giresun'un yaylarından seyre daldığı Sivas,”Geçilmez bir karlı bel unutmuşum” dediği Ağrı Dağı, Erciyes (s. 67) Kaçar'ın şiirlerinde görülen diğer mekân adlarıdır.

Şair kimi şiirlerinde eser adlarına gönderme yapmaktadır. Müstakil olarak kaleme aldığı aşağıdaki dörtlükte çağının toplumsal koşullarını

aktarıken Balzac'ın “Vadideki Zambaklar” romanına gönderme yaptığı görülmektedir:

Fişekledik aymazlığın en lüzumsuz kurumunu
Hedef yeni bir milenyum amacımız sulu tarım
Biliyorsun “**Vadideki Zambakların**” durumunu
Sen başımdan şapkamı al ellerimi ben tutarım (s. 281)

Aşağıdaki dörtlükte ise hem mekân adına, hem esere hem de yazarına gönderme yapmaktadır:

Nasıl buldunsa hicaz'a “**ey saçizer**” **Şevki Bey'i**
İşte öyle bir şarkıda uyandır beni dalarsam
Kıymığımı bin parçadan topladığım Mansur neyi
İzle **Tuna** boylarında yiten Aliş'e çalarsam (s. 215)

Kaçar kimi dizelerinde Türk ozanlarına gönderme yaparak, onların isimlerini okurun hafızasında canlı tutmaktadır:

Yanmaz yeşeren ateşte, şemsi elle tutanlar
Mızrabı can, teli mekân, sazı petek, sözü ballar
Ölmeyenler ülkesinde ebedi baki kalacak
Hünkâr **Hacı Bektaş** veli, ozan **Pir Sultan** Abdallar (s.413)

Şair muhatabına yönelttiği sorularla aşkın hallerini aradığı *Doğru mu* başlıklı şiirinde, halk hikâyelerinin kahramanlarını anarak ifadeyi güçlendirmektedir. Şiirin mısralarında vefa duygusu Asuman ve Mecnun'un, aşkın yakıcı gücü Kerem'in, aşkın kararlılığı ve sabrı Ferhat'ın şahsında hayat bulmaktadır:

Yığılan bir sismiş yıllar arkaya

Güneşin ardında bir başka aya
Asuman Zeycan'a Mecnun Leyla'ya
 Vefalı böyle bir yarmış doğru mu?

Değince kül olmuş neden eline
Kerem Aslı'sının duvak teline
 Yağmur karışmadan bahar seline
Ferhat bu dağları delmiş doğru mu? (s. 407)

Ahmet Kaçar'ın şiirlerinde bir başka metinlerarası ilişki biçimi de dini göndermelerdir. Şair aşağıdaki dörtlükte “ Allah'ın dediği olur” sözüyle Kuran-ı Kerim'deki En'am Suresi 73. ayete²⁷ telmihte bulunmaktadır:

Mehdi biraz doğru yaklaş çitir işlerin halline
 Kurbanı kestiğin koçun hesabını vereceksin
“Allah'ın Dediği Olur” yazıp şoför mahalline
 Tepe taklak giden doçun hesabını vereceksin (s. 176)

Kaçar'ın bazı şiirlerinde bir inanç göstergesi olarak dualarla karşılaşmak mümkündür:

Yağmur dualarına açtık avucumuzu
 Ellerimiz senden boş dönmesin diye Rabbim
 Asi kullar oldukça bağışla suçumuzu
 Kaparız yüzümüzü görmesin diye Rabbim (s. 363)

Kaçar'ın şiirlerini süsleyen dini motiflerden biri de melek isimleridir. Şair aşağıdaki dörtlükte ölüm anında Cebrail ve Azrail adlı meleklerin görevlerini tasvir etmektedir:

²⁷ EN'ÂM-73: O, gökleri ve yeri hak (ve hikmet) ile yaratandır. «Ol!» dediği gün herşey oluverir. O'nun sözü gerçektir. Sûr'a üflendiği gün de hükümler O'nundur. Gizliyi ve açığı bilendir ve O, hikmet sahibidir, her şeyden haberdardır. (Kur'an-ı Kerim Meali , 2006)

İste talep eden kula Tanrı ihsanda bulunur
Cebrail sormaya gelir **Azrail** yanda bulunur
 Korkma ilahi emirden can vermeye varsa gücün
 Derdi dermansız olanın çaresi anda bulunur (s. 347)

Şair, Lut peygamberin kavmine yaptığı gönderme ile geçmişten günümüze bir bağ kurarak tıbbın geliştirdiği tüp bebek olayını eleştiren bir metin oluşturmuştur:

Şu tüp bebek hikâyesi **Lut** kavmine tucizedir
 Açıklarsa tıp âlemi cinsi latiften soğursun
 Kısır eşler arasında mademki bir mucizedir
 Haçan yaptı erkek eşek bir sıpa daha doğursun (s. 349)

3.9.3. Anıştırma Biçiminde Kurulan Metinlerarası İlişkiler

Anıştırma kapalı bir söylem biçimidir. Alıntıda olduğu gibi açık seçik bir ifade ile değil, belli bir metni kısmen ve tam belirtmeden alıntılar. Okur ipuçlarından yola çıkarak bütünü tamamlamaktadır (Şerefoğlu,2013,320). Nurullah Çetin bu metinlerarası ilişkide şairin bilgi sunmaktan ziyade “tarihsel nitelikli bilgilerin çağrışımları yoluyla başka türlü düşünce, duygulanım ve iletileri aktarmayı hedeflediğini” belirtmektedir (Çetin,2004,10). “Anıştırmayı yakalamak bir kültür birikimini ve dikkati gerektirir. Zira alıntıda olduğu gibi anıştırma doğrudan ait olduğu metni belirtmez. Onu ancak telkin eder”(Kolcu,2010,322).

Ahmet Kaçar da birçok şiirinde metinlerarasılığın anıştırma biçimiyle okurlarını edebi, dini ve tarihi metinler arasında bir yolculuğa çıkarmaktadır.

Kaçar’ın *Bilinmeyen Yaprak Dökümü* başlıklı şiiri yazar O.Henry’in *Son Yaprak* hikâyesinden yaptığı bir anıştırma örneğidir. Son Yaprak’ın kahramanlarından biri olan Johnsy adlı genç kız zatürre hastalığına yakalanmış, hastane odasının penceresinden görünen tuğla evin üzerindeki

sarmaşığın yapraklarının tamamen döküldüğü gün kendisinin de öleceğine inanmıştır. Her gün düşen yaprakları saymaya başlar. Onun bu haline çok üzülen arkadaşı Sue, alt kat komşuları olan yaşlı ressam Behrman'dan yardım ister. Kız, adama Johnsy'nin yaprak yüzünden nasıl korktuğunu ve kızın gerçekten bir yaprak kadar güçsüz, kırılgan olduğunu anlatır. Sarmaşığın yaprakları nerdeyse tamamen dökülmüş birkaç tane yaprak kalmıştır:

“ Ertesi sabah Johnsy yorgun gözlerle arkadaşına perdeyi açmasını son yaprağın düşüp düşmediğini görmek istediğini söyler. Sue isteksiz ve yorgunca perdeyi kaldırır. Ancak perde açıldığında Johnsy şaşkınlık içinde “o da nesi? Onca yağmur ve rüzgâra rağmen, tuğla evin üzerindeki sarmaşıktaki bir yaprak hala duruyordu. Bu sonuncuydu, geceleyin mutlaka düşer diyordum rüzgarı duyuyordum, sabaha düşecek ve ben de aynı anda ölürüm diyordum.. Dünyanın en yalnız şeyi, esrarengiz son yolculuğuna hazırlanan bir ruhtur...

Günler geçti, akşam karanlıkta bile sarmaşığın yaprağının duvarda asılı olduğu görülebiliyordu, gece oldu, akşam rüzgârı başladı, yağmur camları dövüyor, çatılardan aşağı akıyordu, Sabah olunca Johnsy, perdeyi kaldırmasını söyledi. Sarmaşık yaprağı hala oradaydı. Johnsy birkaç gün daha yaprağa bakarak yattı, sonra ocakta tavuk çorbasını karıştırmakta olan Sue'ye seslendi;

- Çok mızızlık yaptım, o son yaprağın orada durmasını sağlayan şey ne kadar kötü bir kız olduğumu gösterdi, ölmek istemek günahdır, şimdi bana çorba getirebilirsin, biraz da süt yok önce bir ayna getir bana biraz da yastık doğrulup yemek pişirirken seni seyretmek istiyorum.

Ertesi gün doktor geldi..

- İyi bakımla iyileşeceksin, şimdi alt kattaki bir başka hastaya bakmam lazım, adı Behrman, bir ressam o da zatürre olmuş, yaşlı, zayıf bir adam, hiç umut yok fakat yarın hastaneye yatacak orada daha iyi bakılır

-Ertesi gün doktor “tehlikeyi atlattın, kazandın bakım ve iyi beslenme... işte bu kadar” dedi.

Öğleden sonra, Sue Johnsy'nin yanına geldi, kız mavi yünden bir atkı örüyordu, kolunu kızın omuzuna ve yastıklara dayadı.

Sana bir şey söylemem lazım beyaz fare, bay Behrman hastanede zatürreden ölmüş, hastanede sadece iki gün kaldı, kapıcı onu odasına geldiği ilk gün bulmuş, giysileri, ayakkabısı sıvılaşmış ve buz gibiymiş, bu berbat gece boyunca nerede olduğunu bilmiyorlar, sonra hala yanan bir fener bulmuşlar, bir de merdiven...yerinden sürüklenerek çekilmiş..sonra oraya buraya dağılmış fırçalar ve üzerinde yeşil ve sarı rengi boya olan resim paleti.. ve pencereden bak hayatım, duvarın üzerindeki son yaprağa bak, o kadar rüzgara rağmen onun niçin hiç düşmediğini, kopmadığını merak etmedin mi? Ah hayatım, o yaprak Behrman'ın baş yapıtıydı: Son yaprak düştüğü gün duvara senin için bir yaprak resmi çizmişti...”²⁸

Kaçar, zatürre hastalığına yakalanan henüz genç yaştaki Johnsy ile ondan haylice yaşlı olan Behrman'nın durumundan yola çıkarak, son dizede adına gönderme yaptığı eseri şiirin malzemesi olarak kullanmış, hikâyeyi başka türlü bir duygulanımla yeniden inşa etmiştir:

Bir anda hudutlaşıp orada iki zaman
Seneler uzaklaşıp günler geçer durmadan

İlk çağın taş devri ile asırlar sonra doğan
Girerler ve çıkarlar hepsi aynı kapıdan

Bu meçhulde meçhulün geceden farksız günü
Bir ikinci geliş mi bilinmez döndüğü mü?

²⁸ O. Henry, 1969, “Son Yaprak”, İstanbul, Varlık Yayınları, Çev. Mehmet Harmancı.

Manasız bir yığındır et kemik ihtiras
Ümit ettiği yere varamaz artık insan

Hakikatler lahzada bir hayal olur gider
Bize müşfik nazarla bakan cansız serviler

Kalanla gidendeki şekil ifade ve renk
Bütün neşe ve keder burada tek bir ahenk

Aynı hisle doludur bırakan bırakılan
Arkası gecelerle sürmeli bir kapıdan

Bilinmez hangi hissin ifadesidir bakış
Değişmez bir zamandır bahar yaz sonbahar kış

Yalnız diğer mevsimler gibi değildir zaman

Son bir yaprak dökümü sürüp gider her zaman (s. 19)

Schiller'in aynı adlı eseri ve İsviçre'nin bağımsızlık mücadelesini simgeleyen kahramanı Wilhelm Tell'de, Kaçar'ın dizelerine konuk olan isimlerden biridir. Şairin aşağıdaki dördlüğünde Avusturya valisinin Wilhelm Tell'den oğlunun başına bir elma koyarak yüz adımdan elmayı vurmasını istemesi olayına telmih vardır:

Deniz dögüşen suları bulanık bir çay ayırdı
Yıl bütündü parçasını on ikiye ay ayırdı
Nasıl olur da bir kılıç zerreyi bölmez ikiye

Küçük Tel'in başındaki elmayı bir yay ayırdı (s. 373)

Kaçar, özellikle müstakil dörtlüklerinde dini anıştırmalara sıklıkla yer vermiştir. Hz. Nuh ve kavminin karşımıza çıktığı şu dörtlükte Hz. Nuh'un tufandan önce bütün canlı türlerinden bir çift alarak, inananlarla birlikte kurtuluşa ereceği geminin inşasına²⁹ telmihte bulunmaktadır:

“Rüşte ermemiş torunlar yanarken bir damla suya

Rabbı âlem kavmi Nuh'a bahrını mecbur tutmuştur” (s.

196)

Şair toplumdaki batıl düşünceleri eleştirdiği aşağıdaki dörtlükte, şeytanın Hz. Âdem ile Hz. Havva'yı tuzağına düşürdüğü ve Kuran-ı Kerim'in A'raf Suresi 22. ayetinde³⁰ geçen olaya telmihte bulunmaktadır:

Unutmadık gitti batıl düşünceleri

Dama sarımsak asar nal çakarız eşiğe

Âdem-Havva ve şeytan nasılsa ondan beri

Değişmedi hiçbir şey insanlık bile şike (s. 245)

Aşağıdaki dörtlükte de yine Hz. Âdem'in yasak elmayı yedikten sonra çıplaklığını örtmek için yapraklardan kendisine giysi yapması, Hz. Musa'ya kırk gece süre verilmesi³¹ ve kavmi için çölde asa ile su çıkarması³² kıssasını hatırlatmaktadır:

Giyinmezdi Âdem Baba'n ten örtüsü yaprak bezdi

Musa kavi ile kırk yıl bir damlaya çölü gezdi

²⁹ **HÛD-37:** “Gözetimimiz altında ve vahyimize göre gemiyi yap. Zulmedenler hakkında bana bir şey söyleme. Çünkü onlar suda boğulacaklardır.” (Kur'an-ı Kerim Meali , 2006)

³⁰ **A'RÂF-22:** “Böylece onları hile ile aldattı. Ağacın meyvesini tattıklarında ayıp yerleri kendilerine göründü. Ve cennet yapraklarından üzerlerini örtmeye başladılar. Rableri onlara: Ben size o ağacı yasaklamadım mı ve şeytan size apaçık bir düşmandır, demedim mi? diye nidâ etti.” (Kur'an-ı Kerim Meali , 2006)

³¹ **A'RÂF-142:** “Mûsâ'ya otuz gece süre belirledik, buna on (gece) daha kattık. Böylece Rabbinin belirlediği vakit kırk geceye tamamlandı. Mûsâ, kardeşi Hârûn'a, “Kavmim arasında benim yerime geç ve yapıcı ol. Sakın bozguncuların yoluna uyma” dedi **BAKARA-51:** Hani, biz Mûsâ ile kırk gece için sözleşmiştik. Sizler ise onun ardından (kendinize) zulmederek bir buzağıyı tanrı edinmişsiniz. . (Kur'an-ı Kerim Meali , 2006)

³² **BAKARA-60:** “Musa (çölde) kavmi için su istemişti de biz ona: Değneğinle taşa vur! demiştik. Derhal (taştan) oniki kaynak fışkırdı. Her bölük, içeceği kaynağı bildi. (Onlara:) Allah'ın rızkından yeyin, için, sakın yeryüzünde bozgunculuk etmeyin, dedik.”

Senelerce sen boşuna döktün Zemzem'in suyunu
Abdest alırken bu kadar makul olman gerekmezdi (s. 272)

Şair İslam'ın şartlarını ve sünnetini hatırlattığı dörtlüğünde Batı'nın İslam düşmanlığı ve ikiyüzlü tavrını eleştirmektedir:

Bilmek lazım her ulusun bencil içtihatlarını
Almak lazım yeniden şu Batı dünyasını ele
Kabul ediyor İslam'ın bütün gizli şartlarını
Sıra sünnete geldi mi veto ediyor hergele (s. 253)

Şair bir başka dörtlüğünde ise batılı din adamlarını eleştirirken Hz. İsa'nın çarmığa gerilmesi rivayetine atıfta bulunmaktadır:

İftiraya uğramışlar bunlar muhabbet madamı
Görevleri tez uyutmak yersen kafa ütülüyor
Niyazda var namazda yok bu ne biçim din adamı
İsa'yı çarmıha germiş peygamberi kötülüyor (s. 276)

Ahmet Kaçar kimi zaman şiirlerinde okuru geçmişin sayfalarında tarihi bir yolculuğa çıkarır. Tarihi olayları hatırlatarak Avrupa'yı eleştirdiği bu dörtlükte Kanuni Sultan Süleyman'ın, ülkesi istila edilen kendisi de tutuklu bulunan Fransa Kralı Fransuva'ya yazdığı mektubu hatırlatmaktadır:

Oku öğren yeterince kemale erdin mi zahir
Hangi manaya geliyor zırlamadan kelamını
Soyunu kurtarmak için Paris'teki handan kâfir
Unuttun mu padişahın Fransa'ya selamını (s. 194)

Şair aşağıdaki dörtlükte Avrupalı devletlerin Müslümanların üzerinde askeri ve siyasi kontrol kurmak için düzenledikleri Haçlı seferlerine, Türk

Ordusunun İzmir'in düşman işgalinden kurtuluşundaki başarısına telmihte bulunmaktadır:

Barişmadı hala dünya bizimle hayali yasta
Sürdürüyor haramiler **tarihi haçlı küsünü**
Uyuzunu kaşımakla iyi olmayacak hasta
Batırmadan arkasına **dokuz eylül süngüsünü** (s. 221)

Kaçar, aşağıdaki dörtlüklerinde de 18 Mart Çanakkale Zaferi ile Türk askerinin Kıbrıs'a yaptığı çıkarmaya telmihte bulunmaktadır:

Açıklandı sahte rapor sevgilisi kuzu kurdun
Cahil bir füze yüzünden süvari köşkünü vurdun
Kabahat sende bindallı unuttun **On Sekiz Mart'ı**
Nato sancak gemisine fazla fiyakalı durdun (s. 239)

Birleşsin Balkanlar da toplansın tek bir ile
Çok sürmesin hasreti Mehmetçiğin Tina'ya
Yunan karasuları çıksın on iki mile
Türk askeri çekilsin Kıbrıs'tan Atina'ya (s. 203)

Ahmet Kaçar'ın şiirlerinde birçok metinlerarası ilişki tespit edilmiştir. Şairin oluşturduğu metin ile metinlerarasılık kuramı çerçevesinde alıntıladığı metin arasında olay örgüsü ve kullandığı dilin özellikleri bir uyum oluşturarak, şaire anlatmak istediğini daha geniş ve etkili bir şekilde ifade etme imkânı sunmaktadır. Edebi ve sanatsal eserlerden tarihe, mekân isimlerinden dini göndermeler gibi birçok motife yer veren şair, metinler arasındaki bu geçişlerle gelenekten beslenirken, geleneği dönüştürerek yeniden üretmeyi bilmiştir.

Kaçar'ın mısralarına metinlerarası ilişkiyle taşınan unsurlar farklı anlamlara bürünürken, kâh geçmişe yolculuk yaparak, kâh değişik mekânları ziyaret ederek okuyucuya haz veren yeni birer metin haline gelmiştir.

4. AHENK

Sözlük anlamına göre ahenk; uyum, uzlaşma ezgi anlamına gelmektedir. Aktaş şiiri diğer edebi metinlerden ayıran en önemli özelliğın ahenk olduğunu belirtirken bunun gerekçesini şöyle açıklamaktadır:

“Kelime ve kelime grupları dil kurallarından çok şiire özgü söyleyişle ahenk etrafında bir araya gelir. Ezgisiz müzik olmadığı gibi ahenksiz de şiir yoktur. Şiirde ahenk; anlam, ses akışı, söyleyiş, ritim ve ses benzerliği ile sağlanır. Ahenk, tema çevresinde dille ses ve söyleyiş şiire özgü yapıda birliğe ulaştıran temel öğelerden biridir” (Aktaş,2013,42-43).

Ahmet Kaçar'ın şiirlerinde vezin ve kafiyenin yanı sıra yineleme grupları ve ritmin ahengi sağlayan unsurlar olduğu görülmektedir.

4.1.Vezin Ve Kafiye

Vezin ve kafiye kuşkusuz şiirde ahengi sağlayan önemli unsurlardandır. Şiirde en az iki mısra sonunun kulakta benzer sesler bırakan, harf, hece ve kelime yapılan ses benzerliğine kafiye denir(Banarlı, 1971, s. 182).Bu ses benzerlikleri Türkçedeki kullanımlarına göre farklı isimler almaktadır. Yapıları bakımından *yarım*, *tam*, *zengin*, *cinaslı*, *tunç* kafiye şeklindeki adlandırmalar, mısra, dize veya beyit sonlarındaki sesli ve sessizlerin sayısına göre isimlendirilirken, biçim bakımından mısra, dize veya beyitteki sıralanışına göre *düz*, *çapraz* ve *sarma* diye adlandırılmaktadır (Karataş,2001,227).

Ahmet Kaçar şiirde hece veznine ve kafiyeye bağlı kalmış bir şairdir. Şairin ilk kitabı *Kimbilir*'de yer alan *Zafer Hatırası*, *Toprak Su* ve *İpek*

Tüllerin Ardında başlıklı şiirlerinin dışında serbest ölçüyle yazdığı şiirlere rastlanmamıştır. Hece ölçüsüyle yazdığı şiirler genellikle redif ve kafiyelidir. Halk edebiyatı ürünlerine benzeyen şiirlerinde ikilemeler ve redif gibi ahenk unsurları bulunmaktadır.

Şair Âşık Edebiyatının semai türünde,8’li hece ölçüsüyle kaleme aldığı *Pınar, Birisi Var, Bekleyiniz, Dışarıya, Düş Gibi* başlıklı şiirlerinde aaaa/bbba/ccca uyak sitemini kullanmıştır:

Bahar geldi yine üzgün
Akar dertli dertli pınar
Hıçkırığı dinmez bir gün
Akar dertli dertli pınar

Oyalı suları vardı
Yeşil otları karalı
Siyah bulutlar saralı
Akar dertli dertli pınar (Kaçar,2012,36)

Şairin *Çiçekler ve Renkler, İlk İlhamlar* başlıklı şiirleri ve az sayıda dörtlükleri halk edebiyatı ürünü olan 7’li hece ölçüsüyle mâni tarzında yazılmıştır.

Hercainin gülüşü
Ay çiçeğinin düşü
Itırın öpülüğü
Güzel tenlerin rengi (Kaçar,2012,79)

Oynarım zeybek hora
Ceket pantolon fora
Eynesil’de Memedi
Gelirsin sora sora (Kaçar, 2015,429)

Ahmet Kaçar'ın 160 dörtlükten oluşan *Ankara'dan Geliyorum* ve 23 dörtlükten oluşan *Seviyorum* başlıklı Őirleri 8'li hece lsyle Açık edebiyatının destan tarzında yazılmış ürünlerdir:

“Kr ulaştı hedefine
Yaylı tambur ut kemee
Kr ulaştı hedefine
Ankara'dan geliyorum” (Kaçar,2012,294)

al bitmesin vurma sazlı
Bu kaseti seviyorum
Sağı hırçın solu nazlı
Siyaseti seviyorum

Az gelişmiş çok ileri
Drter daim birileri
Kapı kulu emir eri
Siyaseti seviyorum (Kaçar,2012,321-328)

Yukarıda belirttiğimiz örneklerin dışında Şair genellikle Şiirlerini hecenin 11'li ve 14'li kalıplarında uyaklanışı abab /cccb/dddb Şeklinde kaleme almıştır. Ancak Ahmet Kaçar, müstakil dörtlüklerden oluşan Şiirlerinde onaltılı hece ölüsünü sıklıkla kullanmıştır:

Yakmaz her tutuşan ateş bir alev var ki uşrsn
Rüzgâr solan yaprakları bir mevsim daha düşürsün
Bekle duyarsın eserse sahilde bir kuru meltem
Kimse vermez denizinden sen damlayı blşrsn (2012,364)

Bu mısralarda da görüldüğü gibi Şair onaltılı hece ölüsünü ustalıkla kullanabilecek vezin hkimiyetine sahiptir. Aynı dörtlükte gze çarpan zengin kafiye, Kaçar'ın Şiirlerinde yaygın bir ahenk unsuru olarak karşımıza

çıkılmaktadır. Şair sıklıkla bu hece ölçüsünü tercih etmesinin sebebinin ise, *şiiirle öykü yazmak* olduğunu ifade etmektedir.

Ahmet Kaçar şiiirlerinde kafiyeyi bir ahenk unsuru olarak kullanırken şiiirin anlamsal kuvvetliliği arasında güçlü bir bağ kurmayı bilmiştir.

4.2. Yineleme Grupları

Şiiirde kullanılan yinelemeler, anlatımda sadelik sağladığı gibi, okuyucuda karşılıklı sohbet hissi uyandırmakta, aynı zamanda şiiirin müzikalitesini de etkili kılmaktadır. Yinelemeleri sesbilgisel, biçimbirimsel, sözdizimsel ve anlambilimsel yinelemeler olmak üzere dört başlık altında ele alan Özünü “Geleneksel olarak yinelemeler şiiirdeki her bölüğün belleğe yerleşmesi ve söyleme kolaylığı sağlamak için kullanılır” (Özünlü,2001,134) demektedir.

Biz çalışmamızın bu kısımda Ahmet Kaçar’ın şiiirlerinde biçimbirimsel yinelemeleri *Ön Yineleme*, *Tüm Dizesi Ön Yineleme Olan Şiiirler*, *Art Yinelemeler*, *Bağlaç Yinelemesi*, *Kıvrımlı Yineleme*, *Zıt Yapılı Yineleme* ve *İkizlemeler* başlıkları altında incelemeye gayret göstereceğiz.

4.2.1 Ön Yineleme

Bir veya birkaç sözcüğün peş peşe mısraların ilk dizesinde kullanılmasına ön yineleme denir. Bunlar kullanma durumuna göre sınıflandırılabilir. Kimi zaman yalnız bir veya iki sözcük, kimi zaman da tüm dize yinelenabilir (Özünlü,2001,134).

Kaçar, dize başlarında tek bir sözcükle ön yineleme yaptığı gibi birden fazla olan sözcükten oluşan yinelemeler de yapmıştır. *Son Yaprak* ve *Bir Selmiş* başlıklı şiiirlerinde tek sözcükle yapılan ön yineleme görülmektedir:

“**Son** rüzgâr son güle uğra esersen

Son bahar peşine yolculuk var mı?” (Kaçar,2012,78)

“**Birselmiş** hayatın durmaz akışı

Bir anmış baharı bitmezmiş kışı” (Kaçar,2012,97)

4.2.2. Tüm Dizesi Ön Yineleme Olan Şiirler

Kaçar’ın tüm dizesi ön yinelemeyle kurulmuş birçok şiiri bulunmaktadır. *Bu Gecede* şiirinin ilk dördlüğünde ikinci ve dördüncü dizede yer alan “Öter bütün hüsrarla bir baykuş bu gecede” cümlesi şiirin diğer dördlüklerinin son dizelerinde tekrar edilmiştir:

“Yalnızlığın melali çöktü akşamla yine
Öter bütün hüsrarla bir baykuş bu gecede
Kırılan ümitlerin yankı veren sesinde
Öter bütün hüsrarla bir baykuş bu gecede”

Sonsuz uzaklıkların birleşmeyen ucunda
Bir beklediğim var da gelecek sanki yolda
İçimdeki ümidin uçup gittiği dalda
Öter bütün hüsrarla bir baykuş bu gecede” (Kaçar,2012,

20)

Şairin, *Silik Hatırlar, Şimdi, İçimde Yara Kaldı, , Tüter, Bir Selmiş* başlıklı şiirlerinin tüm dördlüklerinin son dizeleri ön yinelemeden oluşmaktadır:

“Bilinmez kimbilir hatıralar belki
Onun da saçına düşmeden kırlar
Harabe bir mezar kuru bir selvi
Eski bir mektuptan silik hatıralar” (Kaçar,2012,31)

“Kederli günleri sensiz yazımın
Acı bir hatıra dillerde şimdi

Telleri kırılmış gönül sazımın

Mızrabı bir başka ellerde şimdi” (Kaçar,2012,52)

“Ben bir hazan sen bir bahar

Sende çiçek bende kar var

Sen değilsin hatıralar

İçimde hep yara kaldı” (Kaçar,2012,55)

“Eynesil niresi burası niresi

İnsanı ısırır biti piresi

İmanım Espiye Yağlıdere’si

Ben onda tüterim o bende tüter” (Kaçar,2012,92)

4.2.3. Art Yinelemeler

Söz biliminde kullanılan yapılardan birisi de ön yinelemenin tersi olan art yinelemelerdir (Özünü,2001,136). Bu tür yinelemeler dize sonundaki sözcük, sözcük öbekleri veya tümce yinelemeleri olarak karşımıza çıkabilmektedir.

Ahmet Kaçar’ın şiirlerinde en sık kullandığı ahenk unsuru art yinelemelerdir. Bu durum şiirin yapısına göre eylem, nesne, dolaylı tümleş, zarf tümleci, soru zamiri, sıfat öbeği işlevinde olabilmektedir.

Şair *Nereye* başlıklı şiirinde cümlenin anlam bakımından daralmasına mahal vermemek için ilk dörtlüğün ikinci ve dördüncü dizelerinde, diğer dörtlüklerinse son dizelerinde *anlar gibi, dallar gibi, yıllar gibi, yollar gibi, karlar gibi* sıfat öbekleriyle *nereye* soru zamirini birlikte kullanarak art yenilemeden faydalanmıştır:

Bu kırık kalple üzgün bir sonbahar akşamı

Rüzgârların ittiği dallar **gibi nereye**

Başlangıcı ve sonu bilinmeyen zamanı

Bitirmek için giden anlar **gibi nereye**

Aldattın bunca sene kendini sevdalarla

Dolu şimdi de için acı hatıralarla

Başlangıcı ve sonu bilinmeyen zamanı

Mazide unutulmuş yıllar **gibi nereye** (Kaçar,2012,18)

Kaçar, *Olur* başlıklı şiirinde insanın ruh dünyasında beliren karamsarlık, hüznün ve iç sıkıntısı gibi duyguların yaşandığı zaman vurgusunu art yinelemelerle sağlamıştır:

“Akar gözyaşlarım dert dinmez **olur**

Gönül acıları bilinmez **olur**

Kararır her taraf görünmez **olur**

Kalbimin rengiyle bir ışık yaksam” (Kaçar,2012,82)

Kaçar’ın *Gizlice* ve *Yabancı* başlıklı şiirleri de art yinelemeyle kurulmuş örneklerdendir. Şair her iki şiirin de ilk mısrasında ikinci ve dördüncü dizelerinde, diğer mısralarınsa son dizelerinde kullandığı gizlice ve yabancı sözcüklerini tekrarlayarak ahenkli bir söyleyiş oluşturmaktadır:

Ağarmış saçları çizgili eller

Solmuş siyahlara bağlar **gizlice**

Bitmiş yağmurları bekleyen seller

Gelmez uzaklara çağlar **gizlice**

Zor diye çıkışı bayıra düzden

Soyunur bahara kayalar güzden

Utanmış dağlara belki bu yüzden

Kaç yaban çeşmesi çağlar **gizlice** (Kaçar,2012,73)

Ulaşmaz sevgiler vardığı yere
 Gölgeler serinsiz yakış **yabancı**
 Kaynaktan denize dökülen dere
 Kıyıları habersiz akış **yabancı**

Küçülmüş kayalar çakıl boyunda
 Değişmiş dokusu yosun huyunda
 Batık bir çeşmenin akmaz suyunda
 Oyalar gülümser nakış **yabancı** (Kaçar,2012,69)

4.2.4. Bağlaç Yinelemesi

Kaçar, *Ne* adlı şiirinin ilk dördlüğünün dize başında yer alan *ne* sözcüğünü devam eden dize başlarında da tekrar ederek ahengi sağlamıştır:

“**Ne** bir sevgilinin gözünde gözüm
Ne başımı bir yar göğsüne koydum
Ne kalbim şad oldu **ne** güldü yüzüm
Ne ömrümde bir gün bahtiyar oldum” (Kaçar,2012,30)

4.2.5 Kıvrımlı Yineleme

Kıvrımlı yineleme, söz bilim içerisinde bir tümcenin sonunda yer alan sözcüğünün daha sonra gelen tümcenin ilk sözcüğü olarak kullanılması şeklinde ifade edilir (Özünlü,2001,122). Şair *Başka* adlı şiirin tüm dörtlüklerinin ilk dizesinde *bir başka* sözcüğünü yineleyerek anlatımı kuvvetlendirmiş:

Bir başka yağmurdu düşmedi
 Düşlerimi serdiğim gecelere
 Düşmedi tek bir damla

Sabahlara kadar açık pencerelere...

Bir başka rüzgârdı esmedi
Kurudu çöl yeşilinde dallar
Bulutlar uzaktan geçti
Meltem beklediğimiz zamanlar (Kaçar,2012,43)

Kaçar'ın *Yalancı* başlıklı şiirinde de *bir* sözcüğüyle yapılan kıvrımlı yinelemenin yanında *yalancı* sözcüğü dördlüğün son dizisinde tekrar edilerek art yineleme birlikte yapılmıştır:

Bir ümit boşluğu bitmez **bir** rüya
Satılmış duygular teller **yalancı**
Dudaklar yanarken **bir** içim suya
Yağmura açılmış eller **yalancı**

Bir kışı baharsız güz içimizde
Yaşanmaz mevsimler bıraktı bizde
Çamurlu suları mor **bir** denizde
Yar açan dağlarda seller **yalancı** (Kaçar,2012,56)

4.2.6 Zıt Yapılı Yineleme

Ahmet Kaçar anlamı ortaya koyabilme, güçlendirme noktasında etkiyi arttırmak için kavramları karşıt yineleme gruplarıyla kullanmıştır. Art arda gelen tümceler içinde sözcüklerin zıt dil bilgisel özelliklerle kullanılmaları biçiminde yapılıdır (Özünü,2001,121).

Şairin *Doyamam* başlıklı şiirinin tüm dördlüklerinin son dizeleri bu yapıda kurulmuştur:

“Yıllar var o çilgin bakışlarını

Görsem doyamam **görmesem** doyamam
 Kalbime damlayan gözyaşlarını
İçmesem doyamam **içsem** doyamam” (Kaçar,2012,25)

Kaçar’ın aşk acısı çekenlerin içinde bulunduğu hisleri aktardığı *Kanıyor* başlıklı şiiri de zıt yapıllı yinelemelerle oluşturulmuş dizelere verebileceğimiz bir başka örnektir:

“Çekermiş kahrını aşka inanan
 Bir sevgi uğruna ömrünce yanan
 Kalbimde bir gizli yara her zaman
Bağlasam kanıyor **çözsem** kanıyor” (Kaçar,2012,87)

4.2.7. İkizleme

İkizleme, aynı sözcüğün bir dize içinde bağlaçlı veya bağlaçsız olarak yinelenmesiyle yapılır (Özünlü,2001,121). Ahmet Kaçar, *Garip ve Pınar* başlıklı şiirlerindeki dörtlüklerin son dizelerinde; dilimizin imkânlarından biri olan ikileme gruplarından anlamı genişletmek, pekiştirmek ya da ahenk sağlamak için yararlanmıştır. Şiirin son dizelerinde “garip” sözcüğünü artarda tekrarlayarak kullanmıştır:

“Tükenmez akşamlar gitmez geceler
 Hayallerin bile bırakır gider
 Artık bilinmeyen bir ad heceler
 Gönül **garip garip** dil **garip garip**” (Kaçar,2012,26)

Pınar başlıklı şiirin ilk dörtlüğünün ikinci mısraında da son dizelerdeki gibi “dertli” sözcüğüyle ikizleme yapıldığı görülmektedir.

Bahar geldi yine üzgün

Akar **dertli dertli** pınar
 Hıçkırığı dinmez bir gün
 Akar **dertli dertli** pınar

Oyalı suları vardı
 İçen dudağı sarardı
 Gerçek bir sevgi arardı
 Akar **dertli dertli** pınar”

Çağlayan sesi yaralı
 Yeşil otları karalı
 Siyah bulutlar saralı
 Akar **dertli dertli** pınar

Peşine düşen yorulur
 Teselliyi sende bulur
 Akıbet bir gün kurtulur
 Akar **dertli dertli** pınar (Kaçar,2012,36)

5.BESTELENMİŞ ŞİİRLERİ

Yukarıda da değindiğimiz üzere Ahmet Kaçar’a göre; “kafiye, anlam, hece, zıtlık, musiki ve resim bir araya gelirse ancak gerçek manada bir şiir olmaktadır”. Şairin serbest ölçüyle yazdığı birkaçı dışındaki tüm şiirlerinde manadaki derinliğin yanında, ahenk, ritim ve musiki hep ön plandadır. Kanımızca Kaçar’ın şiirleri bu özellikleriyle bestekârların duygularına dokunmayı başarmış, onların ilgisini çekerek çeşitli makamlarda bestelenmiş ve günümüzde de beğeniyle dinlenen şarkılar haline gelmiştir. Bu bölümde Kaçar’ın şiirlerinin kimler tarafından bestelendiğini tespit ederek, bestelenen şiirlerini estetik ve tematik açıdan incelemeye gayret gösterdik.

Edebiyat ve mûsiki ayrı ayrı fakat daima birbirleriyle ilgili sanatlar olagelmiştir. Eski Türklerde şiir söyleyip, destanlar okuyan, baksı, oyun, kam vb. adlar almış şairler, aynı zamanda müzisyenlik de yapıyorlar, şiirini kopuz denen sazlarla çalıp raks ediyorlardı. Bugünkü âşık geleneğinde şiirin yanındaki saz, aslında bu geleneğin devamıdır (Uysal,2010,23).

Cumhuriyet Döneminde geleneğin özelliklerini modern şiirin imkânlarıyla harmanlayan; Ahmet Haşim, Yahya Kemal, Ahmet Hamdi Tanpınar, Ahmet Muhip Dıranas, Necip Fazıl Kısakürek, Ziya Osman Saba, Cahit Sıtkı Tarancı, Asaf Halet Çelebi gibi isimlerin oluşturduğu Saf Şiir anlayışı mensupları, dizelerinde nağme olmayan şiirin düzyazıdan farksız olduğunu savunurlar. Saf Şiir akımının öncülerinden kabul edilen (Daşcıoğlu,2012,28) Ahmet Haşim “*Şairin lisanı duyulmak için vücut bulmuş, musiki ile söz arasında, sözden ziyade musikiye yakın, mutavassıt bir lisandır* (Haşim,2005,16) derken; Tanpınar ise “*şiir, her an tarifsiz bir musikiyi peşinden sürükleyip götürren değişiklikleri ile hiçbir nazariyeyi izaha ve hiçbir davayı ispata müsait değildir*” (Tanpınar,1998,13) diyerek şiirle musikinin ayrılmaz bir bütün olduğunu ifade etmektedirler.

Dilin anlatım imkânlarının yanı sıra dilin melodik yapısı da şiir için önemlidir. Türkçenin tını zenginliği açısından melodik bir yapıya sahip oluşu şiirle müziğin yakınlaşmasında önemli rol oynar. Besteyi “*duygular üzerine yapılan bir resim*” olarak tanımlayan şair Ahmet Kaçar’ın da bu yapıyı şiirine ustalıkla uyguladığı görülmektedir.

Beste, Farsça kökenli bir kelime olup , “Besten” (bağlamak) sözünden gelir. “*Bağlı, bağlanmış, kapalı, donmuş, herhangi bir musiki parçası*” gibi çeşitli anlamlara gelmektedir. Mûsiki parçalarının notaya ait kısmı beste, sözlü kısmı ise *güfte* adını almaktadır. Güfte sözü de Farsça bir kelime olup *söylenmiş* anlamını taşımaktadır (Uysal,2010,27).

Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatında şiirleri bestelenen birçok şairimiz bulunmaktadır. Yahya Kemal’in “ Sessiz Gemi”, “Rindlerin Akşamı (Dönülmez Akşamın Ufkundayız)”, “Endülüs’te Raks”, “Aziz İstanbul”, adlı şiirleri bestelenmiş, unutulmayan eserler arasında yerini almıştır.

Bu örneklere Orhan Veli'nin “Anlatamıyorum”, “İstanbul’u Dinliyorum”, Cahit Sıtkı'nın “ Gün Eksilmesin Pencereden”, “Memleket İsterim” , “Otuz Beş Yaş”, Ümit Yaşar Oğuzcan'ın “Beni Kör Kuyularda Merdivensiz Bıraktın”, “Beyaz Güvercin” adlı şiirlerini eklemek mümkündür.

Başarılı şiirler, başta ritimleriyle milletin gönlünde yankısını bulan eserlerdir. (Can, 2015, s. 16)Ahmet Kaçar'ın birçok şiiri çeşitli bestekârlar tarafından şarkıya dönüştürülmüştür. Böylece şairin çok beğenilen şiirleri notalarla buluşarak daha çok kişiye ulaşmış, eserleri kalıcı hale gelmiştir. Şairin bestelenmiş şiirleri ses, hece ve kelimelerin düzenli dizilişi bakımından Türk müziğinin en güzel örnekleri arasındadır.

Kaçar'ın bestelen ilk şiiri “Hayal Dolu Bir Gençlik'tir. Birinci bölümde de değindiğimiz gibi bu şiir 1953 yılında Kemal Gürses tarafından Acemkürdi makamında bestelendikten kısa bir süre sonra Behiye Aksoy ve Perihan Altındağ Sözeri'nin sesinden radyolarda okunarak geniş bir dinleyici kitlesine ulaşmış; daha sonra da Perihan Altındağ Sözeri tarafından plağa okunmuştur. Bu şiir Ahmet Kaçar'a müzik dünyasının kapılarını aralamıştır:

“Hayal dolu bir gençlik ümit dolu bir aşk bitti
Bülbül bile goncaları hıçkırıkla terk etti
Çiler bülbül, gider bülbül, ayrılık” (Kaçar,2012,119)

Ahmet Kaçar müzik dünyasındaki asıl ününü aynı yıllarda tanıştığı ünlü bestekâr Şükrü Tunar tarafından üç ayrı şiirinin aynı anda bestelenmesiyle kazanır. Şairin yalnızlık ve umutsuz bir bekleyişin ağır kederini dizelere döktüğü “Unut Beni” adlı şiiri Tunar tarafından Rast makamında bestelenmiştir:

“Unut beni kalbimdeki hicranla yalnız kalayım
Kimsesiz bir yavru gibi kucağında ağlayayım
Bu kaçınıcı söz verişin söyle nasıl inanayım

Kimsesiz bir yavru gibi kucağında ağlayayım”

Giden sevgilinin ardından duyulan hüznün ve çaresizliğin gönülde bıraktığı kederi dile getiren “Anar Ömrünce Gönül” adlı şiiri Uşak makamında bestelenmiştir:

“Anar ömrünce gönül giden sevgilileri
Bilmez biçare kalpler giden dönmez ki geri
Gözüm yollarda kaldı bunca yıllardan beri
Bilmez biçare kalpler giden dönmez ki geri”

Bu iki beste dönemin en ünlü ses sanatçılarından Zeki Müren’in yorumuyla dillere pelesenk olur. Bu şarkılar bugün de radyo ve televizyonlarda Müzeyyen Senar, Emel Sayın, Bülent Ersoy, Muazzez Ersoy gibi bilindik yorumcuların sesinden sıklıkla yayımlanmaktadır.

Ahmet Kaçar’ın aynı tema çerçevesinde yazdığı “Dinmez Hicran Yarasının Yaktığı Yerler” adlı üçüncü şiiri ise yine Tunar tarafından Uşak makamında bestelenmiş, Zeki Müren, Bülent Ersoy, Adnan Şenses gibi birçok ünlü sanatçının hocalığını yapmış olan “hocaların hocası” unvanlı devlet sanatçısı Feriha Tunceli tarafından plağa okunmuştur:

“Dinmez hicran yarasının yaktığı yerler kanıyor
Gözlerimden bitmiyor yaş ruhum hasretle yanıyor
Bilmiyorum deli gönlüm sana neden aldanıyor
Gözlerimden bitmiyor yaş ruhum hasretle yanıyor”

Ahmet Kaçar’ın Şükrü Tunar tarafından bestelenen şiirlerinde derin bir hicran yarası, yalnızlık ve hüznün teması geniş bir yer tutmaktadır. Tunar’ın yine Uşak makamında bestelediği “Gülen Yüzün Solmuş Sevgilim Senin” başlıklı şiiri sevgiliyi hasretle bekleyen kişinin çaresiz ve umutsuz halinin portresini yansıtmaktadır:

Gülen yüzün solmuş sevgilim senin
Ben de hasretinle ağlar gezerim
Bekliyorum bir gün gelirsin diye
Ufukta gözlerim koynumda elim (Kaçar,2012,118)

Yukarıdaki bölümlerde değindiğimiz üzere Şükrü Tunar'ın Ahmet Kaçar'ın sanat hayatında önemli bir yeri vardır. Şair şiirle müzik arasında en güçlü bağı Tunar'la kurduğunu ifade etmektedir. Şair ve bestekâr arasında şiir ile müziğin hüznün ve yalnızlığın etrafında birleşen bir uyumunun görüldüğünü söyleyebiliriz.

Ahmet Kaçar'ın Türk Sanat Müziği kategorisinde bestelenmiş şiirlerinin hemen hepsinde hüznün, ayrılık acısı, terk edilmişlik teması hâkimdir. Şairin “İlk Göz Ağrısı” (Sitemler Örüyor Kaderin Ağı) adlı şiiri Mehmet Ilgın tarafından Muhayyerkürdî makamında bestelenmiş, Nesrin Sipahi ve Mediha Demirkıran gibi sanatçılar tarafından yorumlanarak 45'lik plak yapılmıştır:

Sitemler örüyor kederin ağı
Hayatım dökülen bir gül yaprağı
Geçse de ömrümün en güzel çağı
Başkadır ilk sevgi ilk göz ağrısı (Kaçar,1995,95)

Şairin “Nasıl Başlarsa Hayat” ve “Dinecek Sanma Bir Gün” adlı şiirlerini bestekâr Selahattin İnal³³Hüzzam makamında besteleyerek

³³1924 yılında Çankırı'da doğdu. Babası fırıncılık yapan ve “çopur” namıyla tanınan Hacı Şükrü İnal'dır. Annesi Nafia Hanım Mevlevî şeyhlerinden Gürcüzade Mehmet Efendi'nin kızıdır. İlk ve orta tahsilini Çankırı'da yaptı. Ortaokulda müzik öğretmeni kabiliyetini fark etmesi üzerine İnal'ı mandolin çalmaya teşvik etti. Daha sonra keman çalmayı öğrendi. Lise tahsili için Ankara'ya giden Selahattin İnal burada Hakkı Derman ile tanışarak musiki bilgisini ilerletti. Ankara Radyosuna saz sanatçısı olarak giren İnal burada 31 yıl çalıştı. İlk bestesini 1947 yılında güftesi Hüseyin Rifat Bey'e ait olan Gönül her gördüğün dildare birden müptelasın” mısraları ile başlayan şiirine yaptı. Sözlü eserlerin prozodi ve diksiyon hatalarını düzelterek TRT arşivinin düzenlenmesi ve nota birliğinin çalışmalarını yaptı. 70'li yıllardan ölüm tarihi olan 7 Haziran 1982 tarihine kadar Türkiye Müzisyenler Sendikası Genel Sekreterliği görevinde bulunmuştur. (<http://www.turkishmusicportal.org/tr/besteciler>).

ölümsüzleştirmiştir. Hüzam kelimesi yoğun, ağır hüzün anlamına gelmektedir. Bu nedenle Hüzam makamındaki eserler insana hüzün veren, acıklı eserlerdir (Gökçen, 2015). Bu şarkıların sözlerinde de makamla uyumlu şekilde umutsuz ve hüzünlü bir söyleyiş kendini hissettirmektedir:

“Nasıl başlarsa hayat öyle bitirmiş yine
Başka acı gelirmiş gidenlerin yerine
Sakın aldanma gönül seviyorum diyene
Başka acı gelirmiş gidenlerin yerine” (Kaçar,2012,137)

Şair yukarıdaki şiirde acıyla başlayan hayatın değişmeyeceğini belirterek karamsar bir portre çizerken; ses sanatçılarını Behiye Aksoy ve Sevim Deran tarafından plaklara da okunan “Dinecek Sanma Bir Gün” isimli şiirinde de aynı şekilde kederli ve umutsuz halini sürdürmektedir:

“Dinecek sanma bir gün kalbindeki yaralar
Ne giden gelir geri ne döner hatıralar
Beklemesin beyhude böyle bahtı karalar
Ne giden gelir geri ne döner hatıralar” (Kaçar,1995,95)

Bestekâr Avni Anıl'da³⁴ şairin “Unutmadın mı” adlı şiirini Hüzam makamında bestelemiştir:

İçimde her uyanış³⁵
Seni bir başka anış
Hatırlamaya çalış

³⁴23 Nisan 1928 tarihinde İstanbul'da doğdu. Çocukluk yıllarında Üsküdar halkevinde müziğin ilk öğelerini öğrendi. 1946 yılında Üsküdar Musiki Cemiyeti'nde 7 yıl süreyle Türk müziği eğitimi aldı. Askerlik sonrası Polis Enstitüsü'ne girdi.1955 yılında polislikten ayrıldı ve gazeteciliğe başladı. Üç yıl Akşam gazetesinin sanat sayfasını yönetti. 1955-1967 yılları arasında İstanbul Radyosu'nun haber servisinde çalıştı. 1967 yılında “Anıl Yayın Ajansı”nı kurdu, Dünya gazetesinin sanat sayfasını yönetti. “Musikî ve Nota” dergisini çıkardı. “Musikî Sözlüğü” adı altında dört ciltlik eserinde musikî tarihi için önemli hatıralar yayımladı. 1998 yılında Kültür Bakanlığı'nca verilen Devlet Sanatçısı unvanını almıştır.15 Temmuz 2014 tarihinde İzmir'de vefat etmiştir. <http://www.turkishmusicportal.org/tr/besteciler/detay/avni-anil>

³⁵Bu eser 1978 yılında TRT şarkı yarışmasında ödül almıştır.

Bir şey unutmadın mı?

Saadetler taşıyan

Hayallerde yaşayan

Ayrılrken başlayan

Bir şey unutmadın mı? (Kaçar,2012,114)

Kaçar'ın şiirleri birçok bestekârın ilgisini çekmiştir. Öyle ki şairin “Unutmadın mı” adlı bu şiiri bestekâr Fethi Karamahmutoğlu tarafından da Evcara makamında bestelenerek TRT Müzik Dairesi TSM repertuarına girmiştir. Karamahmutoğlu bestesinde Anıl'ın bestesinden farklı olarak şiirin aşağıdaki dörtlüğünün nakarat olarak yer aldığı tespit edilmiştir:

“Kışa bahar getiren³⁶

Yazı güze çeviren

Her mevsim yediveren

Bir şey unutmadın mı?”

Kaçar'ın bestelenen şiirlerinde bireyden yola çıkarak başka bireyler için genelleme yaptığı görülür. Dolayısıyla şair terk edilmenin, ayrılığın acısını yaşayanların duygularını kendi benliği üzerinden toplumsallaştırarak hislerin tercümanlığını yapmaktadır. Ferit Sıdal'ın³⁷ Kürdîlihiczâr makamında bestelediği “Şimdi” başlıklı şiirinde kırılmış bir gönlün yaşadığı

³⁶Şiirin bu dörtlüğü şairin yayımlanmış kitaplarında yer almamaktadır.

³⁷Tambur sanatçısı, besteci.1 Mart 1925 tarihinde Ankara'da doğdu. Ortaokul ve lise eğitimini gördüğü Gazi Lisesi'nde tambura ilgi duyan sanatçı, Tamburi Cemil Bey'in öğrencisi Tevfik Bey'den tambur dersleri aldı. Sonrasında ise bir diğer ünlü tamburi İzzettin Ökte ile çalışmalarına devam etti. Nurettin Cemil Bey'le repertuar, Şerif İçli ile de nota çalıştı.1950 yılında Ankara Radyosu'na tambur sanatçısı olarak girdi. Aynı yıl Müzeyyen Hanım'la evlendi.1956 yılından sonra tambur sanatçılığının yanına koro şefliğini de ekledi, çeşitli topluluklara şeflik yaptı. 1972'de TRT Müzik Dairesi Başkanlığı'nın kurulmasından sonra, Sıdal kurumda Türk Sanat Müziği Müdürlüğü görevine getirildi. Sanatçı bu görevi 13 yıl boyunca sürdürdü.1990 yılında TRT'den emekli olan sanatçıya, 1998 yılında Devlet Sanatçısı unvanı verildi. Emekliliğinden sonra da TRT'ye farklı pozisyonlarda hizmet vermeye devam etti.1951 yılında da beste yapmaya başlayan ve yüzün üzerinde esere imza atan Ferit Sıdal, 9 Ağustos 2001 günü yaşama veda etti (<http://www.turkishmusicportal.org/tr/besteciler>).

kederi “mızrabı bir başka ellerde şimdi” dizeleriyle bireysellikten çıkarmaktadır:

“Kederli günleri sensiz yazımın
Acı bir hatıra dillerde şimdi
Telleri kırılmış gönül sazımın
Mızrabı bir başka ellerde şimdi” (Kaçar,2012,52)

Şairin aynı makamda Süleyman Mertkanlı tarafından bestelenen “Bitmeyen Bir Çiledir” adlı şiirinde kaderden şikâyet eden bunalımlı bir ruh haliyle karşılaşmaktayız:

Bitmeyen bir çiledir senden ayrı her günüm
Senden haber gelmeyen zamanlar çok üzgünüm
Ben hiç kimseye değil kader sana küskünüm
Senden haber gelmeyen zamanlar çok üzgünüm

Kürdili Hicazkâr makamı yakıcı, insan gönlünü yangın yerine çeviren bir makam olarak tanımlanmaktadır. Bu makam 19. Yüzyıl Bestekârlarından Hacı Arif Bey tarafından oluşturulmuştur. (Gökçen, 2015) Hacı Arif Bey’in kendisini iki çocukla terk edip giden Çeşm-i Dilber’in arkasından güftesini de yazdığı “Niçin terk edip gittin a zâlim” adlı şarkı ilk Kürdilihicazkâr makamı bestesidir. (Çetinkaya, 2017)Kaçar’ın şiirleri de genellikle bu makamda bestelenmiştir. Ahmet Kaçar, bestelenen şiirlerinde adeta bir hüzün şairi olarak karşımıza çıkmaktadır. Kaçar’ın şiirini kurgularken ses ve ritim unsurlarını sözle müzik arasında bilinçli bir şekilde oluşturduğunu, bestelenmeye hazır şiirler yazdığını söyleyebiliriz. Şairin birçok şiirini çeşitli makamlarda besteleyecek kadar müzik bilgisine sahip olduğu görülmektedir.

Ömrümde tek bir bahar vardı nihayet buldu
Karlar seni erirken beni yağarken buldu

Seni hayal ettiğim öyle çok anlar oldu
 Karlar seni erirken beni yağarken buldu (K.Hicazkâr)
 (Kaçar,2012,124)

Yanarım andıkça geçen günlere
 Kırılan dallarda solan güllere
 Artık vakit geldi sorma nereye
 Elveda ey gençlik elveda ey dost(Uşak) (Kaçar,2012,138)

Önce sonsuz bir sevgi hiç yokmuş gibi sonu
 Sonra ümitsiz bir aşk her şey acı bir konu
 İnsan yıllar geçtikten sonra anlıyor bunu
 Sonra ümitsiz bir aşk her şey acı bir konu (Uşak)
 (Kaçar,2012,138)

Serap

Aldanıp gidiyorum hayatın akışına
 Tesellidir diyorum yılların bakışına
 Sahte çıktı zamandan çaldığımız duygular
 Yıktı bizi seraplar karsız bir çöl kışına
 Serap: serap bir çöl düşüdür ayrılık gülüşüdür

Koparak içimizden gecelerle gündüzle
 Uzaklaşıyor bizden yıllar acı bir yüzle
 Açmaya çalışırız anahtarı çalınmış
 Kilitli kapıları kırılan gönlümüzle
 Serap: serap bir çöl düşüdür ayrılık gülüşüdür (Acemkürdi)
 (Kaçar,2012.112)

Bir haber sordu gönül bir acı söz getirdi
 Ben ondan su istedim o bana köz getirdi

Kavurdu bütün bir kış peşinden güz getirdi
 Ben ondan su istedim o bana köz getirdi (Nihavent)
 (Kaçar,2012,126)

Kaçar'ın sözleri kendisine ait olan bestelerinin yanı sıra çeşitli şairlerin şiirlerini de bestelediği görülmüştür. Şair sözleri Neyzen Tevfik'e ait olan bu şiiri Uşak makamında bestelemiştir:

Gitti gelmez gönül virane kaldı
 Ne sabr u mecal var ne takat kaldı
 Yâdınla teselli bahane kaldı
 Üç beş gün ömür var daha ne kaldı (Uşak)

Ahmet Kaçar'ın şiirlerinin bestekârlar tarafından bu kadar yoğun ilgi görmesini Avni Anıl'ın 1982 yılında TRT 'de yaptığı programındaki sunumuyla açıklamak mümkündür:

“İlk şarkımdan bugüne kadar her şarkımda duygumdan yola çıktım, öyle devam ediyorum. Şairin duygularıyla şartlarım kontak kurduğunda söz ezgi uyumuyla, bestecilik sanatında istenen, bulunması gereken unsurları tamamlamaya çalışıyorum. Ben güfte bestecisiyim. Şiirle duygularım arasında birleşebilmek, duymak, yine duymak...”

Dolayısıyla Kaçar şiirlerinde özenle seçtiği sözcüklerin ezgiyle uyumunu sağlayarak, bestekârların duygularına dokunmayı bilmiştir.

Altmış adet bestelenmiş şiiri bulunan şairin müzik sahasındaki eserleri ve bestekâr kişiliği ayrı bir incelemeye tabii tutulacak kapsamda olup, müzikle uğraşanlar tarafından araştırılması önerilmektedir.

SONUÇ

Ahmet Kaçar, genel anlamda şiirleriyle üretken bir sanatçı olarak dikkat çekicidir. Kaçar'ın şairliği bestekârlığını, bestekârlığı da şiirini beslemiştir. Zira o şiir ve müziği ayrılmaz bir bütün olarak görmektedir. Şiirin dışında başka bir yazın türüne ilgi duymayan Kaçar, bütün yoğunluğunu ses ve ritmin harmanlandığı şiirler üzerine vermiştir. Her ne kadar edebiyat akımlarından birine dâhil olmasa da bu yönüyle şiirlerinde saf şiir akımının etkileri görülmektedir.

Şairin yayımlanmış 6 adet şiir kitabı bulunmaktadır. 1963' te yayımlanan *Kimbilir* ve 1984 yayımlanan *Yalancı* adlı kitaplarındaki serbest ölçüyle yazılmış üç şiir dışındakilerin hepsi çeşitli sayılarda dörtlüklerden oluşan hece ölçüsüyle yazılmış şiirlerdir.

Şiirlerinin teması genellikle insan ve tabiattır. Bu temalar çerçevesinde konu olarak dizelerinde varlık ve yokluğun sebep- sonuç ilişkilerinin sorgulandığı fizik ötesi ürperişler hissedilmektedir.

Hiçbir şiirinde noktalama işareti kullanmayan şair anlamlandırmayı ve yorumlamayı şiirin okuyucusuna ya da dinleyicisine bırakmıştır.

Kaçar kendine has üslubu ve kalıplaşmış ifadelerin dışına çıkarak özellikle zıt kavramları bir arada kullanarak oluşturduğu sıra dışı imgelerle, his dünyasını şiirine özgün bir biçimde yansıtmayı başarmıştır. Kendine has üslubunun yanı sıra gelenekten kopmamış, divan şiiri ve halk şiiri unsurlarını modern şiire uyarlayarak geleneği geleceğe taşımayı bilmiştir.

Şairin gelenekle gelecek arasında kurduğu bağda daha çok metinlerarasılık kuramının alıntı, gönderge, anıştırma gibi biçimlerine başvurduğu tespit edilmiştir. Anlatmak istediğini bu yöntemle daha geniş ve etkili bir şekilde ifade etme imkânı bulan şair, geleneği dönüştürerek yeni bir eser inşa etmeyi başarmıştır.

Şairin toplumsal sorunları ya da bireyin iç yaşamını aktardığı dizlerinde tarihi, edebi, dini veya kültürel eserler arasında metinlerarası ilişkiler kurması oldukça geniş bir kültür birikimine sahip olduğunun da göstergesidir.

Kaçar yazdığı şiirlerin hiçbirine tarih düşmemiştir. Bu sebeple şiirlerin hangi tarihlerde yazıldığını tespit etmek oldukça güçtür. Ancak kendi yazdığı eserlerden

yaptığı metinlerarası alıntılar kimi şiirlerinin daha önce yazıldığı konusunda ipucu vermektedir.

Genellikle on altılı heceyle kaleme aldığı dörtlükleri okuyucuya didaktik birer öykü anlatır niteliktedir. Bu dörtlüklerinde hayata ve insana dair olumsuzlukları eleştirirken hiciv sanatını ustaca kullanım biçimi dikkat çekicidir.

Şiiri hayatının merkezine konumlandırması; dünyaya şiirin penceresinden farklı açılarla bakarak hayatı yorumlama biçimi; şiiri kurgularken titizlikle seçtiği sözcükler, sözcüklerin mecaz anlamları arasında bilinçli bir şekilde kurduğu anlam bağı ve ritimle okuyucu veya dinleyiciyi kendi his dünyasına dâhil etmesi Ahmet Kaçar'ı şair yapan başlıca özelliklerdendir.

Acının ve hüznün içiçe geçtiği güftelerinden yola çıkarsak Kaçar için tam bir hüznün şairi diyebiliriz. Zira bestelenmiş şiirlerinin hemen hepsinde yalnızlık, hüznün, ayrılık acısı ve kavuşulamayan meçhul bir sevgili teması ağır basmaktadır. Şairin müzik sahasındaki bu eserleri ve bestekâr kişiliği ayrı bir incelemeye tabii tutulacak kapsamda olup, müzikle uğraşanlar tarafından araştırılması önerilmektedir.

BİBLİYOGRAFYA

A-Basılı Kaynaklar

- "GARİPÇİLER". (1979). **Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi** (Cilt 3). İstanbul: Dergah.
- AKSAN, D. (2005). **Şiir Dili. Dil ve Edebiyat** , 1-13.
- AKSAN, D. (1993). **Şiir Dili Türk Şiir Dili**. İstanbul: Be-ta Basım-Yayım A.Ş.
- AKSOY, Ö. A. (1993). **Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü I**. İstanbul: İnkılap Kitapevi.
- AKTAŞ, Ş. (2007). **Edebiyatta Üslup ve Problemleri** . Ankara: Akçağ Yayınları.
- AKTAŞ, Ş. (2013). **Şiir Tahlili -Teori ve Uygulama-**. Ankara: Kurgan Edebiyat.
- ATALAY, A. (1998). Şair Ahmet Kaçar. **Giresun Kültür Sempozyumu, Bildiriler**. Giresun.
- AYHAN, E. (1993). **Şiirin Bir Altın Çağı**. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- BANARLI, N. S. (1971). **Resimli Türk Edebiyatı Tarihi I**. İstanbul: MEB.
- BATİSLAM, H. (2008). Tokatlı Ebûbekir Kânî'nin Münşeâtında "Üslup" Yerine Kullanılan Kelimeler. **VI.Uluslararası Türk Dili Kurultayı**. Ankara.
- BEYATLI, Y. K. (1971). **Edebiyata Dair**. İstanbul: Yahya Kemal Enstitüsü.
- BEZİRCİ, A. (1986). **İkinci Yeni Olayı**. İstanbul: Su Yayınevi.
- BOLAY, S. H. (1999). **Felsefi Doktrinler ve Terimler Sözlüğü**. Ankara: Akçağ Yayınları.
- BOZKURT, B. (1994). **Metafizik Şiir ve John Donne**. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- CAN, A. (2015). **Şiirde Ritim**. Ankara: Birleşik Yayınları.
- CEVİZCİ, A. (2003). **Felsefe Sözlüğü**. İstanbul: Paradigma Yayınları.
- ÇOBAN, A. (2004). **Edebiyatta Üslup Üzerine**. İstanbul: Akçağ Yayınları.
- DAŞÇIOĞLU, Y. (2012). **Cumhuriyet Dönemi Türk Şiiri "Öncekiler ve Cumhuriyet Dönemindeki Şiirsel Etkinlikleri"**. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- DEMİR, N. (2015). **Şiire Adanmış Bir Ömür**. (N. Demir, Dü.) Ankara: Etkin Ajans.

- ELİOT, T. (2007). **Edebiyat Üzerine Düşünceler**. (S. Kantarcıoğlu, Çev.) İstanbul: Paradigma Yayıncılık.
- ELMAS, N. (2010). Cahit Sıtkı Tarancı'nın Şiir Estetiğinde Karşıtlık ve Karşılaştırma Tekniği. **Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi** , X (1), s. 35-48.
- GEÇGEL, H. (2006). **Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı**. Ankara: Anı Yayıncılık .
- GÜNAY, H. (2002). **Yaşamımı Şiire Çiçeklere Müziğe Adayan Ozan:Ahmet Kaçar**. Kıyı .s.12.
- HAŞİM, A. (1921). **Şiirde Mana**. Dergah (8), 113,114.
- İNAM, A. (1996). **Ararken (Edebiyat Yazıları) (1967-1975)**. Ankara: Suteni Yayıncılık.
- KAÇAR, A. (1963). **Kimbilir**. İstanbul: Ersa Matbaacılık.
- KAÇAR, A. (1995). **Son Ufuklar**. (C. Karaahmetoğlu, Dü.) Giresun.
- KAÇAR, A. (2012). **Yıllar**. (G. Kaymakamlığı, Dü.) İstanbul: Melisa Matbaacılık.
- KALAYCIOĞLU, R. (1977). **Musiki Bestekarları Külliyyatı (Cilt 3)**. İstanbul.
- KAPLAN, M. (1984). **Şiir Tahlilleri 2- Cumhuriyet Devri Türk Şiiri**. İstanbul: Dergah Yayınları.
- KARABULUT, M. (2012). Edebi Metinlerde Dil ve Üslup İncelemeleri ve Edip Cansever'in Dil ve Üslubunda Psikolojik Unsurlar. **VII.Uluslararası Türk Dili Kurultayı**. Ankara.
- KARAKOÇ, S. (1986). **Edebiyat Yazıları II**. İstanbul: Diriliş Yayınları.
- KARATAŞ, T. (2001). **Ansiklopedik Edebiyat Terimleri Sözlüğü**. İstanbul: Perşembe Kitapları.
- KISAKÜREK, N. F. (1924). **Örümcek Ağı**. İstanbul: Necm-i İstikbal Matbaası.
- KOLCU, A. İ. (2010). **Edebiyat Kuramları** . Erzurum: Salkımsöğüt Yayınevi.
- KORKMAZ, R. (2009). **Yeni Türk Edebiyatı El Kitabı**. Ankara: Grafik Yayınları.
- KUDRET, C. (1978). **50. Yıldönümünde Yedi Meşale Üzerine Anılar**. Varlık (847), 6.
- KUŞ, D. (2014). "Beş Hececilerde Bir Değer Olarak "Milli Romantik Duyuş Tarzı". **Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi** , 17 (32), 132.
- MERMER, A. (2009). "Hayyam ve Rubaailerin Türk Edebiyatına Yansımaları". **Ömer Hayyam Toplantısı**, (s. 1-8). İran.

- OKAY, M. (2005). **Batılılaşma Devri Türk Edebiyatı**. İstanbul: Dergah.
- OKAY, O. (1983, Mayıs-Haziran). **Şaiirin Karnındaki Mana**. Yönelişler , s. 23-24.
- OKAY, O. (2007). **Türk Dünyası Edebiyatı Tarihi , Saf Şiiri Peşinde** (Cilt 8). Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.
- ORHUN, O. S. (1943). **Kulaktan Kulağa**. İstanbul: Çınaraltı Yayınları.
- ÖNERTOY, O. (1993). "Cumhuriyet Döneminin İlk Edebi Topluluğu : Yedi Meşaleciler". **Türkoloji** , 11 (1), 37-49.
- ÖZCAN, N. (1997). **İslam Ansiklopedisi** (Cilt 15). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- ÖZÜNLÜ, Ü. (2001). **Edebiyatta Dil Kullanımları**. İstanbul: Multilingual.
- SAĞLIK, Ş. (2007). "Türk Öykücülüğünde Postmodern Durum". **Hece Öykü Dergisi** -24 , 86-110.
- SAZYEK, H. (1996). **Cumhuriyet Dönemi Türk Şiirinde Garip Hareketi** . Ankara: Türkiye İş Bankası Yayınları.
- ŞEREFİOĞLU, Z. K. (2013). "Atlansoy'un "Su Burcu'nda" Metinlerarasılık". **FSM İlmî Araştırmalar İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi** (1).
- TANPINAR, A. H. (1998). **Edebiyat Üzerine Makaleler**. (Z. Kerman, Dü.) İstanbul: Dergah Yayınları.
- TANSEL, F. A. (1975). **İyi ve Doğru Yazma Usulleri**. İstanbul: Ötüken Yayınları.
- TAŞÇIOĞLU, Y. (2010). **Yeni Türk Edebiyatını Besleyen Kaynaklar**. Eskişehir : Anadolu Üniversitesi Yayınları .
- UYSAL, R. (2010). **Musiki Edebiyatı**. İstanbul: Doğu Kitabevi.
- ÜRKMEZ, H.(2009). "Beş Hececilerin Şiir Anlayışları ve Şiirleri Üzerine Bir Araştırma". Balıkesir: **Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**
- YILMAZ, M. (2010). "Şiirin Bencilliği: Modern Türk Şiirinde Saf Şiir Üzerine Bir İnceleme". **Yeni Türk Edebiyatı Araştırmaları** (2), 107-126.

B.Sanal Kaynaklar

BORA, S. (2009).<https://www.turksanatmuzigi.org> ,Erişim Tarihi. 08.05.2018

ÇETİNKAYA, Y. <https://www.yenisafak.com/yazarlar/yalcincetinkaya/yalcin-turave-kurdlihicazkr-saz-semisi-2038762> ,Erişim Tarihi, 06.05.2018 .

GÖKÇEN,H.(2015.).<http://www.hazimgokcen.net/turk-sanat-muzigi/huzzam-makami/> Erişim Tarihi , 06.05.2018 .

TEMEL, Ö. (2017).<http://www.yesilgiresun.com.tr/bir-sair-bir-portre-ahmet-kacar-makale,4164.html> Erişim Tarihi, 06.05.2018 .

TURHAN,S.(2010).<http://www.Siirkolik.Net/Kursu/478-Cumhuriyet-Donemi-Siir-Anlayislari.Asp> , Erişim Tarihi, 11.24.2017.

YENER,S.(2017).<http://www.musikiklavuzu.net/?/blog/bestekarlar/fethikaramahmutoglu> , Erişim Tarihi:25.12.2017

<http://www.turkishmusicportal.org/tr/besteciler/detay/ferit-sidal> ,Erişim Tarihi.11.16.2017

<https://www.antoloji.com/cemal-safi/>, Erişim Tarihi.08.05.2018.

C. Mülakatlar

KAÇAR, A. (2007, 03 06). Mülakat-1. (Ü. TURGUT, Röportajı Yapan)

KAÇAR, A. (2017, 03 17). Mülakat-2. (Ü. TURGUT, Röportajı Yapan)

KAÇAR, A. (2017, 08 03). Mülakat-3. (Ü. TURGUT, Röportajı Yapan)

KAÇAR, A. (2017, 09 17). Mülakat-4. (Ü. TURGUT, Röportajı Yapan)

KAÇAR, A. (2007, Mart 12). Ümran Turgut'la Öteki Karadeniz Programı. (Ü. TURGUT, Röportajı Yapan) İstanbul: **Karadeniz Tv** .

D. Sözlü Kaynaklar

Mehmet KAÇAR şairin erkek kardeşinin oğlu (yeğeni)

Doğum Tarihi : 1954 Eğitim Durumu : Lisans/ Memur

Gülser KAÇAR (Mehmet KAÇAR'ın eşi)

Doğum Tarihi :1965 ,Eğitim Durumu : Lisans/ Kimya Öğretmeni

DİZİN

A

Anadolu, V, 32, 38, 39, 61, 138
Ankara, 74
Atatürk, 23, 40
Avni Anıl, 101

B

Behiye Aksoy, 97
Beste, 97
Bestelenen ilk şiiri, 9,97

C

Cıdık, 48
Cumhuriyet, II, III, V, 1, 6, 38, 39, 43, 52,
 61, 96, 97, 136

D

Destan, 87
Dikin, 48

E

Evcara, 101

F

Feriha Tunceli, 99
Ferit Sıdal, 102
Fethi Karamahmutoğlu, 51, 101

G

Giresun, 41, 75
Görece, 75

H

Haçan, 48
Harar, 48
Hüzzam makamı, 100, 101

İ

İstanbul, 72
İzmir, 40

K

Kaçar'ın yalnızlığı, 26
Kemal Gürses, 8, 9, 97
Kürdilihicazkâr, 102, 103

M

Mâni, 87
Mehmet Ilgın, 100
Mehmet Kaplan, 12
Mevsimler, 29, 30, 46, 94
Muhayyerkürdi, 100

N

Neyzen Tevfik, 105

P

Perihan Altındağ Sözeri, 9, 11, 97

R

Rast makamı, 98

S

Sanat, 16
Sanat poetikası, 19
Selahattin İnal, 100
Semai, 86
Sonbahar, 1, 4, 5
Susak, 48
Süleyman Mertkanlı, 103

Ş

Şelek, 48
Şiir, 18
Şükrü Tunar, 99

U

Uşak makamı, 98, 99

Z

Zeki Müren, 9, 11, 13, 14, 98, 99

EKLER

1.Yayınlanmamış Şiirleri

Yeşeren ümitlerin kolay olmadı reddi³⁸

Duymuş sorduğum zaman ağladı yemin etti

Bugün hem kor hem ateş dün başka bir afetti

Duymuş sorduğum zaman ağladı yemin etti (Temmuz 2017)

Tek ayaküstünde millet adına yemin ederim

Limitsiz lokma harama dokunmadı bu el baba

Sen bir yaşında dedemsin senin oğlun da pederim

Gece gelip gittin sorun neydi Noel Baba (30 Aralık 2017)

Dağlar başaktan ayrılmış saman kalabalığına

Şeytan tarlasına dönmesin diye çalıştık

Fırtınalar deresinin özgür alabalığına

Çamlıhemşin yaylısına Anzer balına alıştık (Aralık 2017)

Manda ürkerse yerli hizmetten kaçılmaz

Taşı toprağından fazla tarlaya tohum saçılmaz

Hayalinde varsa çıkar şansını zorlama fazla

Tahta anahtarla demir kilitli kapı açılmaz (Aralık 2017)

Yağmuru rüzgâr ekenler fırtına yükler sazına

Fitne fesat yalanları ilahi buyruğu geçer

İnanma mecbur değilsen kaplumbağa masalına

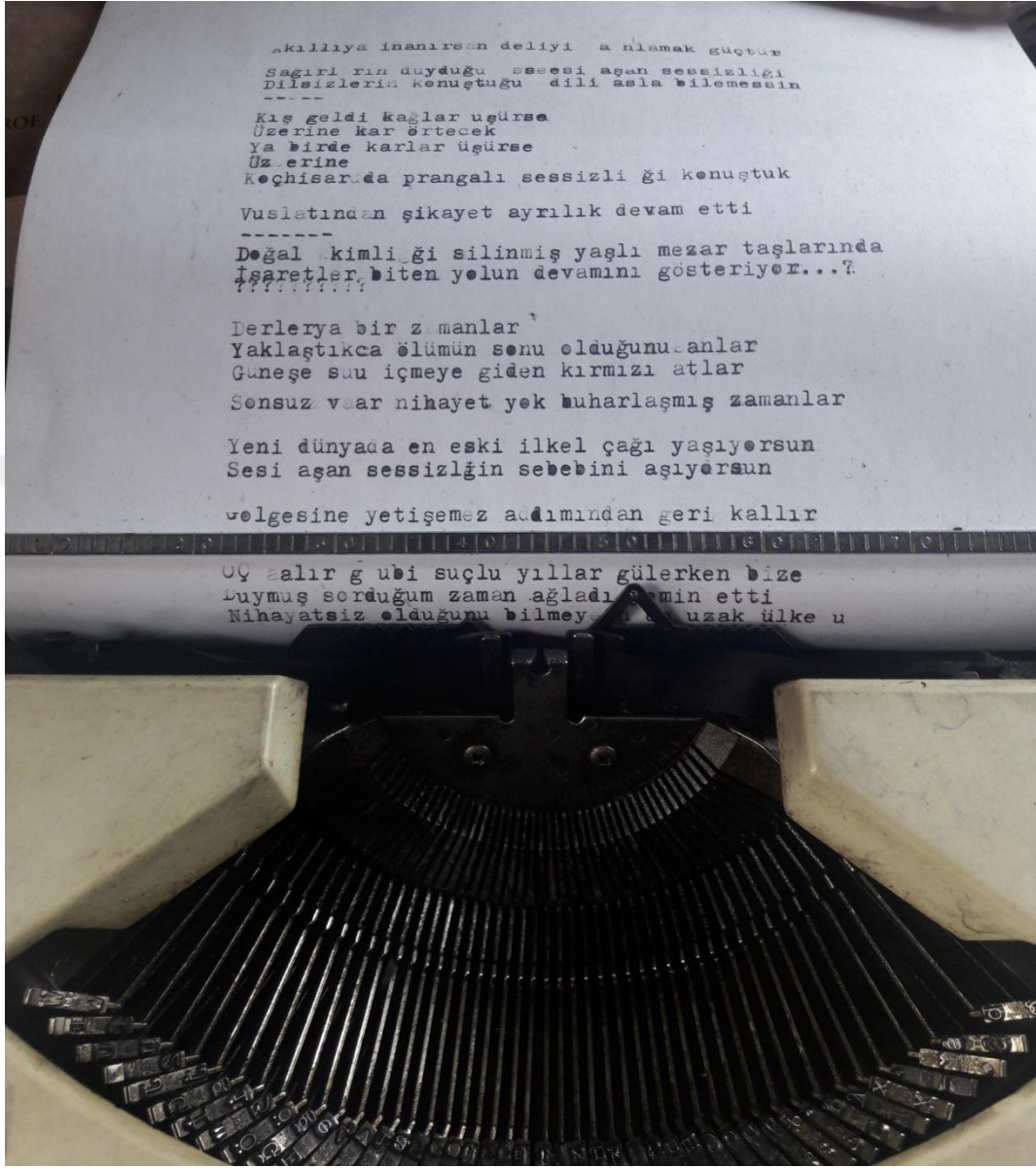
Geri dönüp ters koşarsa tavşanı kuyruğu geçer (2017)

³⁸Şair bu dörtlüğü çalışmalarımız sırasında yazmıştır. 17 Eylül 2017 tarihli mülakatımızda bize armağan etmiştir.

Öğrendik püf noktasını mevzuatı biliyoruz
“Kol kırılır yen içinde yine kalır” bu el baba
Anlarsıny şey adına senden özür diliyoruz
Taş getir başka oyuncak istemeyiz Noel Baba (12.01.2018)

Köçekler alvere mecbur kaldımı kalesini
Zennelere horonu sert barı gevşek oynatırlar
Uzunlara harman sonu fındıkkıran balesini
Kısalara bağ bozumu uzun eşek oynatırlar (...?)

Sığmaz buzlar çözülürken çok uzak bir ülkedeki
Çölden büyük susuzluğa sel akışı olabilir
Aç susamış ellerini başka pınar yoksa deki
Bu içtiğin suyun sana son bakışı olabilir (...?)

17 Mart 2017 'de başladığı yarım kalan çalışmasından...³⁹

³⁹Şair bu çalışma esnasında iki şiirden bahsetmiştir. Bu şiirlerden birini "Sesi ağan sessizlik", diğerini ise "güneşe su içmeye giden kırmızı atlar" imgeleri üzerine kurmayı planladığını söylemiştir. Kaçar oluşturduğu etkili bir dize üzerinden şiirini tamamladığını belirtmiştir. Bu onun çalışma tarzıdır.

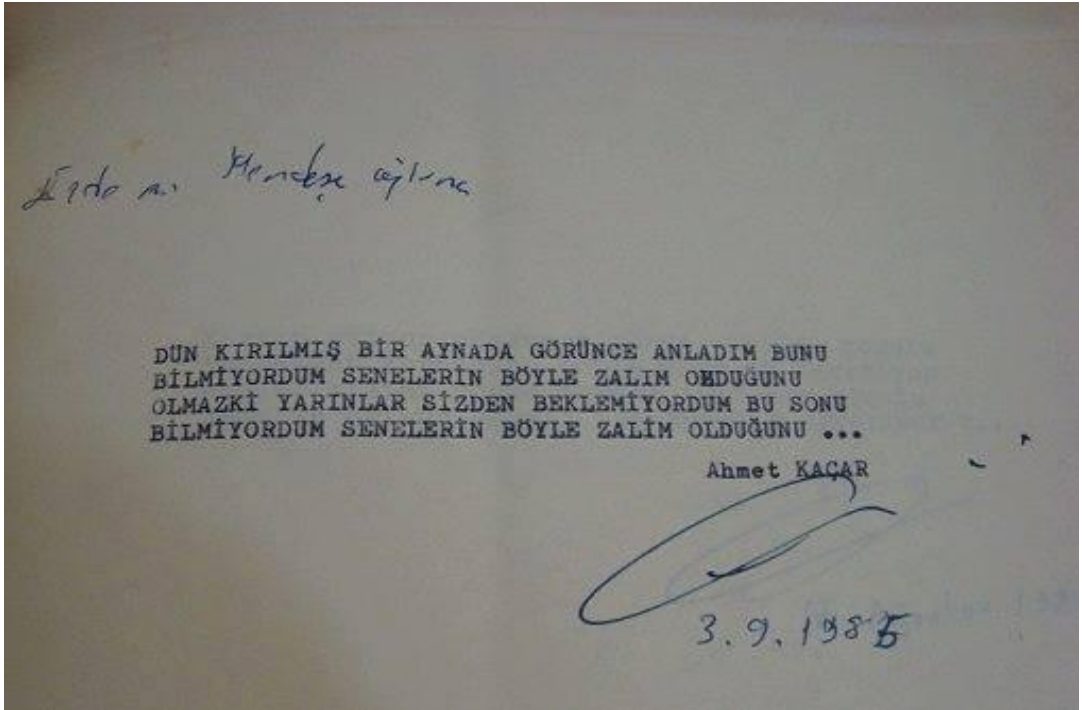
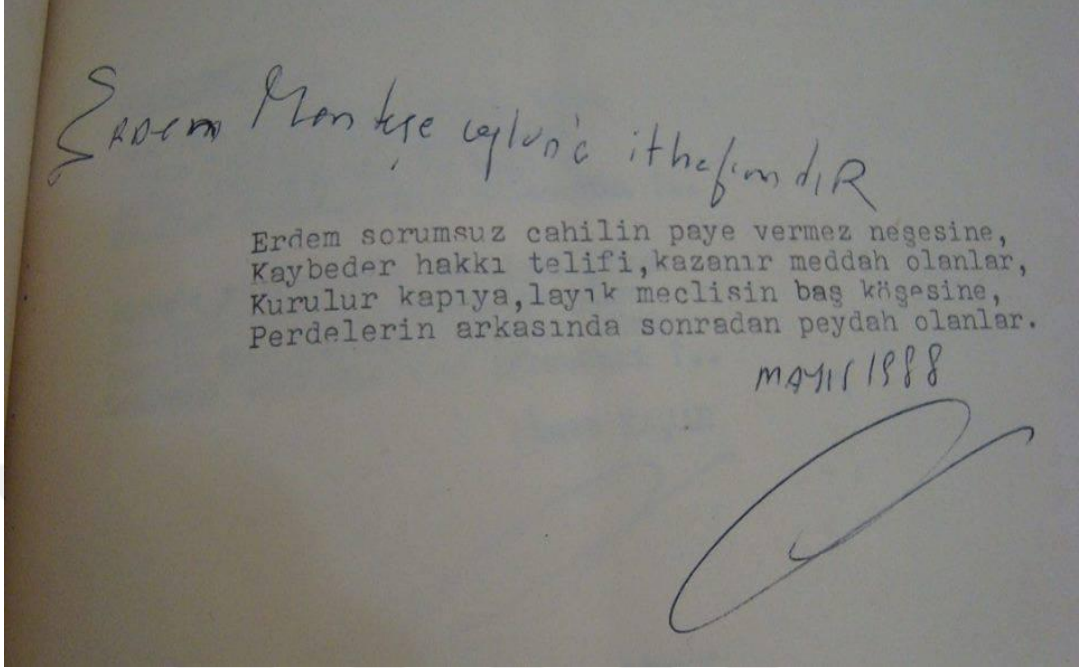
2.EL YAZISI İLE YAZILMIŞ ŞİRLER

KALMA BENSİZ YILKON hayalime DAL Bitir
 Bitmeyen SAKIMIZ SON BİRDEFA GEL Bitir
 NASIL OLSA SUSTA CAK KİNGİN BİTİRİN SARKILAR
 YA AL GİT HESRETİNİ YA BESİMLE KAL BİTİR

— Lüzum etmez

Lüzum etmez
 vürdal muzaşına Ycimez

— Göz çıkarır kol gezeriz
 Başkasına azdan küçük kendimize
 bol çıkarız

Yakın dostlarından Araştırmacı-Yazar Erden MENTEŞEOĞLU'na ithafen imzaladığı şiirleri.

3.NOTALAR

HÜZZAM ŞARKI
(Dinecek sanma bir gün kalbindeki yaralar)

Beste : Selâhaddin İNAL
Güfte : Ahmet KAÇAR

Usulü : Düyek

Aranşöme.

Di ne cek san ma bir... gün kal bin de ti
... ya ra lar kal bin de ki... ya ra lar

Ne gi den gel ir ce ri
ne dö ner... ka tı ra lar ne dö ner... ka tı ra lar

Bek le me sin bey hu de
bö yle bahtı ka ra lar bö yle bahtı... ka ra lar

Dinecek sanma bir gün kalbindeki yaralar
Ne giden gelir geri ne döner hatıralar
Beklemesin beyhude böyle bahtı karalar
Ne giden gelir geri ne döner hatıralar

Düyek

H İ C A Z Ş A R K I
(Alnımda çizgiler, Saçımda aklar)Söz : Ahmet KAÇAR
Müzik : Sabri ÖZDEMİR

(♩:128)

Al nım da çiz gi ler (Saz.....)

Sa çım da ak lar (Saz.....) Her se vinç bit

me miş (Saz.....) bir a cı sak lar (Saz.....)

Do kun sam tit re şip ağ la ya cak

lar (Saz.....) Boş ge lin o da sı

1 2

yas lı du vak lar (Saz.....) lar (Saz.....)

Ara nağ me

Alnımda çizgiler saçımda aklar
Her sevinç bitmemiş bir acı saklar
Dokunsam titreşip ağlayacaklar
Boş gelin odası, yaşlı duvaklar

Söylemek isterim gelmez dilime
Saadet olacak tek bir kelime
Seneler bir alev düşer elimе
Boş gelin odası, yaşlı duvaklar

Ahmet KAÇAR

2245. 1

HICAZ ÇARKI

Bir selmiş hayatın durmaz akışı

GARİP İZMİR KÖRÜLÜ
 İhtisat No: 9-4-70
 Merkez Sayı No: 37

Usulü: Düyek

Beste: Yusuf Yıldırım
 Müste: Ahmet Kaçar

Bir selmiş hayatın durmaz akışı
 Bir anmış baharı bitmemiş kişi
 Yıllarca içimde ben o bakışı
 Sakladım, sakladım, unutamadım

Ayrılık bağladı vareden önce
 Çözüldü kollarım sarmadan önce
 Bir cevap verdi ki sormadan önce
 Sakladım, sakladım, unutamadım

Semâî

HÜZZAM ŞARKI

(İçimde her uyanış)

Beste : Avni Anıl

Güfte : Ahmet Kaçar

Aranağme.

İçimde Her uyanış seni . bir . . . baş ka . a nış
 Hatır la ma ya ça
 lış bir şey u nut ma dın . . . mi
Aranağme.
 Sa a det ler ta şı . yan . . . hayal ler . . de . . ya şa .
 yan yan Ay rı lır ken
 baş la yan bir şey . . u nut ma dın . . mi

İçimde her uyanış
 Seni bir başka anış

Saadetler taşıyan
 Hayallerde yaşayan

Hatırlamaya çalış
 Bir şey unutmadın mı.

Ayrılırken başlayan
 Bir şey unutmadın mı.

TRT TSM REP. NO:
10070

MUHAYYERKÜRDİ ŞARKI
İLK GÖZ AĞRISI
(SİTEMLER ÖR ÜYOR KADERİN AĞI)

Beste: Mehmet İLGIN
Güfte: Ahmet KAÇAR

Usulü: NİM SOFYAN

Sİ TEM LER Ö RÜ YOR KA DE RİN A Ğİ
ŞU MAH ZUN KAL Bİ MİN VAR BİR YA RA Sİ
YA NA RİM AN DİK ÇA GE ÇEN GÜN LE Rİ

HA YA TIM DÖ KÜ LEN BİR GÜL YAP RA Ğİ (..... SAZ)
AĞ LA MAK HIÇ KIR MAK HER HA TI RA Sİ
KI RI LAN DAL LAR DA SO LAN GÜL LE Rİ

GEÇ SE DE ÖM RÜ MÜN EN GÜ ZEL ÇA Ğİ
TA KİL SA DU VA Ğİ YAN SA KI NA Sİ
AR TIK VA KIT GEL Dİ SOR MA NE RE YE

BAŞ KA DIR İLK SEV Ğİ İLK GÖZ AĞ RI Sİ
BAŞ KA DIR İLK SEV Ğİ İLK GÖZ AĞ RI Sİ
EL VE DA EY GENÇ LİK EL VE DA EY DOST

GEÇ SE DE ÖM RÜ MÜN EN GÜ ZEL ÇA Ğİ
TA KİL SA DU VA Ğİ YAN SA KI NA Sİ
AR TIK VA KIT GEL Dİ SOR MA NE RE YE

BAŞ KA DIR İLK SEV Ğİ İLK GÖZ AĞ RI Sİ (..... SAZ)
BAŞ KA DIR İLK SEV Ğİ İLK GÖZ AĞ RI Sİ
EL VE DA EY GENÇ LİK EL VE DA EY DOST

D.C.

ACEMKÜRDİ FANTEZİ
"Serap"

Söz ve Müzik:
Rahmet Kaşa.

Aksak
♩ = 180

Al da rap rak gidi yo rum ha ya tin a ki dür sı na
i çi niz deşer ge ce ler le gün dür le.

te sel li dir di yo rum den yıl la rin ba ki sı na
u zut la şı yor biz den yıl la rin a bir xüz le.

Sahte çık ti zaman dan şal dı ğı mız duy gu lar
Aş ma ya ca lı sı rız a nah ta ri çal in mız.

Yık tı bi zi se rap lar kar sız bir çöl ki şı mız a n le
ki lit li ri. se rap lar kar sız bir çöl ki şı mız a n le

se rap ah.

se rap bir çöl düşü dür ay rı lık gü lü şü dür

AYNANTIR GİBEYORUM
HAYATIN AKIŞINA
TESELLİLER DİYORUM
YILLARIN BAKIŞINA
SAHTE ÇIKTI ZAMANDAN
ÇALDIĞIMIZ DUYGULAR
YIKTI BİZİ SERAPLAR
KARSIZ BİR ÇÖL KİŞİNE
SERAP BİR ÇÖL DÜŞÜDÜR
AYRILIK GÜLÜŞÜDÜR
KOPARAK İÇİMİZDEN
GECELERLE GÜNDÜZLE
UZA KLAŞIYOR BİZDEN
YILLAR ACI BİR MÜDÜR
AÇMAYA ÇABATIYORUZ
ANAHTARI ÇALINMIŞ
KİLTİRİ KAPTIRI
KIRILAN GÖNLÜMİZLE
SERAP BİR ÇÖL DÜŞÜDÜR
AYRILIK GÜLÜŞÜDÜR

4.RESİMLER

T. C.

5 KURUŞ 5

TC

22146

NÜFUS HÜVİYET CÜZDANI

№295426 * D

İşbu cüzdandan otuz iki sayfa'dır.

Aile ismi, yani takab ve şöhreti	Gay adı Kacarcı
Adı	Şahmet
Babasının adı	Karan
Anasının adı	Fatma
Doğum yeri	Görece
Doğum tarihi	1 Eylül 1926 Ocak ayı yirmi iki

Nüfus Hüviyet Cüzdanı

İlk gençlik yılları...

Askerlik yılları ortada Ahmet Kaçar (Erzurum-Dumlu 1942)

Müzik aleti çalmaya başladığı yıllar...

Memuriyete başladığı yıllardan bir kare (1953)...

Eynesil Tapu Sicil Müdürlüğünde çalışırken

Çok sevdiği bahçesinde şiir çalışması yaparken

Emeklilik yıllarında bahçesindeki güllere bakım yaparken...

Adına düzenlenen sanat gecesinde dönemin Giresun Valisi Dursun Ali Şahin ve yakın dostu Yaşar Çakır ile birlikte...

TRT "Yansımalar Programı" için mülakat verirken (2012)

17.03.2017 tarihinde Ahmet Kaçar'ın evinde yaptığımız mülakattan bir kare...

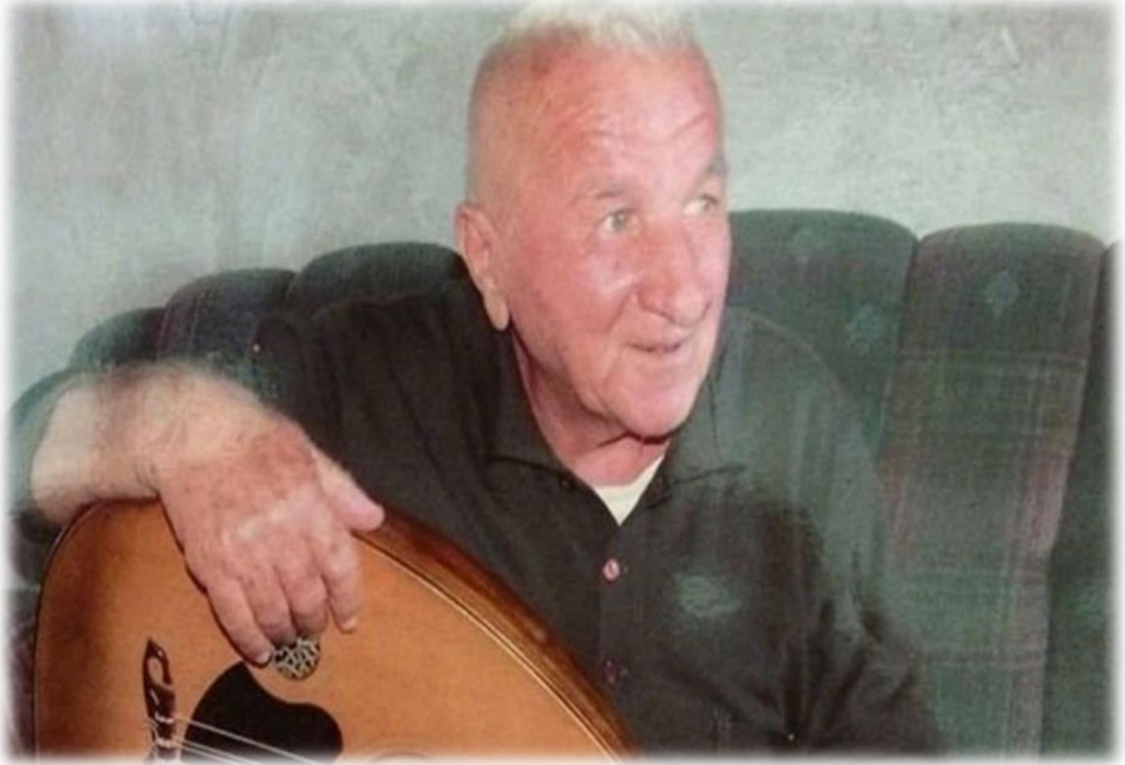
18 Mart 2017 tarihli mülakatımızdan bir kare...

17 Mart 2017 tarihli mülakatımızdan sonra bizi uğurlarken ...

Ahmet Kaçar'la evinin bahçesinde 03.08.2017 tarihinde yaptığımız mülakattan bir kare.

Evinde beste çalışması yaparken

03.08.2017 tarihli mülakattan sonra gül bahçesini gezerken

Şiire başladığı yıllardan itibaren kullandığı daktilosunda şiir yazarken 02.08.2017

BİYOĞRAFI

Ümran TURGUT 20 Ocak 1976 yılında Giresun'un Çamoluk ilçesinde doğdu. İlkokulu Giresun'da, orta ve lise öğrenimini Trabzon Beşikdüzü Kız Öğretmen Lisesinde tamamladı.1996-2013 yılları arasında çeşitli özel radyo ve televizyon kanallarında haber spikerliği, belgesel-aktüel formatında televizyon program sunuculuğu ve yerel gazetelerde köşe yazarlığı yaptı. 1998 yılında yayımlanmış "*Delikanlı Zamanlar*" adlı şiir kitabı bulunmaktadır. Lisans eğitimini 2011-2015 yılları arasında Anadolu Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde tamamladı. Aynı yıl Giresun Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde Pedagojik Formasyon eğitimi aldı.2016 yılında Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yüksek lisans eğitimine başladı.